

ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE -
ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

LETOPIŠ

2019

LETOPIS ZBORNICE – ZVEZE 2019

ISSN 2536-3085

Glavna in odgovorna urednica

Monika Ažman

Izdala in založila

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob železnici 30 a

1000 Ljubljana

Lektorica za slovenščino

Jelica Žalig Grce

Grafično oblikovanje

Barbara Kralj, Prelom d.o.o.

Naklada

250 izvodov

Leto izdaje

2020

Tiskana izdaja

KAZALO

08	NAGOVOR PREDSEDNICE	38	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NOVA GORICA	55	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PATRONAŽNI DEJAVNOSTI
12	STROKOVNE SLUŽBE ZBORNICE - ZVEZE	40	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV PTUJ - ORMOŽ	57	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OPERATIVNI DEJAVNOSTI
19	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA	43	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV KOROŠKE	59	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN BABIC
22	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV MARIBOR	45	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV VELENJE	61	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PULMOLOGIJI
24	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV CELJE	48	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V MEDICINI DELA, PROMETA IN ŠPORTA	62	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PEDIATRIJI
28	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV GORENJSKE	49	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PSIHIATRIJI	64	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DRUŽINSKI MEDICINI
30	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NOVO MESTO	51	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU	66	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OFTALMOLOGIJI
34	DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJA	53	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ANESTEZIOLOGIJI, INTENZIVNI TERAPIJI IN TRANSFUZIOLOGIJI	67	SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V KIRURGIJI

KAZALO

- 69** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
REHABILITACIJI IN
ZDRAVILIŠKI DEJAVNOSTI
- 70** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V ONKOLOGIJI
- 72** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER V
ENTEROSTOMALNI
TERAPIJI
- 74** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
ENDOKRINOLOGIJI
- 76** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
NEFROLOGIJI, DIALIZI IN
TRANSPLANTACIJI
- 77** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
ENDOSKOPIJI IN
GASTROENTEROLOGIJI
- 79** SEKCIJA REŠEVALCEV V
ZDRAVSTVU
- 80** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
ZOBOZDRAVSTVU
- 82** SEKCIJA ŠTUDENTOV
ZDRAVSTVENE NEGE IN
BABIŠTVA
- 83** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
STERILIZACIJI
- 85** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
HEMATOLOGIJI
- 86** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV URGENCI
- 88** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
DERMATOVENEROLOGIJI
- 89** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV NA
INTERNISTIČNO-
INFEKTOLOŠKEM
PODROČJU
- 90** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V SOCIALNIH
ZAVODIH
- 92** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
KARDIOLOGIJI IN
ANGIOLOGIJI
- 94** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER V
MANAGEMENTU
- 96** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
NEVROLOGIJI
- 98** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV V
OTORINOLARINGOLOGIJI
- 100** SEKCIJA MEDICINSKIH
SESTER V PROMOCIJI
ZDRAVJA IN
ZDRAVSTVENI VZGOJI
- 103** DELOVNA SKUPINA
ZA NENASILJE V
ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI
NEGI
- 105** DELOVNA SKUPINA
ZA PALIATIVNO
ZDRAVSTVENO NEGO
- 107** DELOVNA SKUPINA
ZA OHRANJANJE
ZGODOVINE
ZDRAVSTVENE IN
BABIŠKE NEGE

NAGOVOR PREDSEDNICE

Spoštovane in spoštovani,

ob 100. obletnici poklica medicinske sestre na Slovenskem v letu 2019 smo večkrat zapisali, da se zdijo začetki profesionalnega delovanja naših predhodnic skromni, a njihova vsebina napredna in v marsičem zelo sodobna.

Neprestano zavzemanje za boljše, enotnejše in uspešnejše delo ter tudi zastopanje ekonomskih interesov medicinskih sester in babic ter skrb za napredek in razvoj stroke je temeljno vodilo strokovne organizacije medicinskih sester in babic vse od njenih začetkov.

Tudi v letu 2019 si je organizacija prizadeva krepiti tako pomen dejavnosti in poklica kot tudi podobo izvajalcev zdravstvene in babiške nege. **Babice, zagovornice pravic žensk** je bilo sporočilo babic v letu 2019. Tudi ozaveščene slovenske babice, ki jih naštejemo 850, se zavedajo, da je babištvo del zdravstvenega sistema, ki je na pomembnem prelomu, saj tradicionalne vloge babic ne ustrezajo več zahtevam sodobnega časa. Pred nami vsemi je pomemben izziv priprave nove vizije babištva. Vizije, v kateri mora biti jasno načrtano, da bo imela vsaka ženska v Sloveniji dostop

do kontinuirane babiške obravnave v času nosečnosti, poroda in v poporodnem obdobju. Babice so tiste, ki vedno delujejo kot zagovornice pravic žensk zlasti, ko gre za pravico do spolnega in reproduktivnega zdravja. **Zdravje za vse** je bil moto mednarodnega dne medicinskih sester v letu 2019. Predsednica Mednarodnega sveta medicinskih sester (ICN) gospa Annette Kennedy je v svoji poslanici ob prazniku zapisala: »Medicinske sestre smo tiste, ki lahko kot del multidisciplinarnih skupin strokovnjakov sooblikujemo zdravstvene sisteme, ki upoštevamo družbene, gospodar-

ske, kulturne in politične dejavnike zdravja. Sposobne smo se spopasti z neenakostjo na področju zdravja, s preusmerjanjem na promocijo zdravja in preprečevanjem bolezni in s tem povsod po svetu izboljšati zdravje ljudi. In končno, zares tudi verjamemo, da je čas, da medicinske sestre uveljavimo svoje poslanstvo in vodilno vlogo. Kot največja poklicna skupina v zdravstvu, ki dela na vseh področjih, kjer je zdravstveno varstvo zagotovljeno, ima zdravstvena nega velik potencial in vrednost, če je le ustrezno umeščena, da doseže svojo vizijo – **zdravje za vse.**«

Da bomo zares lahko sledili cilju **zdravje za vse**, smo tudi v Sloveniji uspešno začeli globalno kampanjo **Nursing now**. Medicinske sestre in babice po vsem svetu želimo s kampanjo, v sodelovanju s SZO in Mednarodnim svetom medicinskih sester, okrepiti svoje mesto v središču reševanja zdravstvenih izzivov 21. stoletja.

Kampanja se osredotoča na pet ključnih področij, in sicer:

1. zagotoviti, da bodo imele medicinske sestre in babice pomembnejši glas pri oblikovanju zdravstvene politike,
2. spodbuditi večje vlaganje v kadrovske vire zdravstvene nege,
3. več medicinskih sester zaposliti na vodstvenih položajih,
4. raziskati, kje imajo medicinske sestre največji vpliv
5. in izmenjati najboljše prakse zdravstvene in babiške nege.

Kakorkoli že, del kampanje ali ne, po več desetletjih nam je maja 2019 uspelo za nas pomembni dokument **Poklicne kompetence in aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege** umestiti v krovni Zakon o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K). Dokument je sodoben, avtonomen in hkrati tudi živ dokument, ki bi in mora udejanjiti systemske rešitve, **odpraviti krivice za posamezne izvajalce**

v zdravstveni negi in enkrat za vselej vzpostaviti temelje razmejitve del in nalog med različnimi izvajalci v zdravstveni negi. Veliko število strokovnjakov in strokovnjakinj je sodelovalo pri pripravi dokumenta: **prof. dr. Danica Železnik, Irena Buček Hajdarevič, Jože Prestor, Anita Prelec, dr. Branko Bregar, Barbara Možgan, Zdenka Kramar, prof. dr. Brigita Skela Savič, dr. Aleksandra Stjepanović Vračar, dr. Saša Kadivec, Irena Šumak, Branka Langerholc, Ksenija Pirš, Gabrijela Valenčič, Robertina Benkovič, Dragica Karadžič, Katja Vrankar in Monika Ažman**. Vsem se za njihov prispevek najlepše zahvaljujem.

Od tu naprej se je začelo novo poglavje. Še bolj intenzivno, še bolj naporno, s še večjimi izzivi za organizacijo, posameznike in mnoge pomembne deležnike.

Delovna skupina, ki je opravila izredno delo, je DS Razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno in babiško nego pri Ministrstvu za zdravje - **Delovna skupina za negovalne diagnoze - SLONDA**, ki smo jo na neki način pred leti »podedovali« in še dobro, da smo jo, da se lahko pohvalimo z že drugo izdajo, s slovenskim prevodom knjige **Negovalne diagnoze – Definicije in klasifikacija 2018–2020**. Zares obširno delo so v največji meri izvedle: **Maja Klančnik Gruden, Tamara Lubi, Maja Medvešček Smrekar, Andreja Mihelič Zajec in Anja Novak**.

Znanje, moči, voljo, izsledke so združili strokovnjaki različnih področij v **delovni skupini za pripravo dokumenta Splošna priporočila za duhovno oskrbo v zdravstveni negi**. *Prof. dr. Lenart Škof* je ob recenziji dokumenta takole zapisal: »Avtorji *Priporočil za duhovno oskrbo v zdravstveni negi* so v svojem delu strokovno opredelili področje duhovne skrbi. V dokumentu jasno in poglobljeno opredeljujejo ključna področja zaznavanja, spoštovanja ter sprejemanja duhovnih potreb pacientov. Pokažejo tudi, kako pomembna za vzpostavitev etičnega odnosa sta poslušanje ter pozornost, ob tem pa na odprt in spoštljiv način v razmerju do različnih vrst duhovnosti opredelijo in razčlenijo vse ključne elemente sodobne etike skrbi in etike zdravstvene nege.« Iskrena hvala avtorjem priporočil: **predavateljici Andreji Mihelič Zajec, doc. dr. Igorju Karnjušu, doc. dr. Katarini Babnik, red. prof. dr. Branku Klunu in dr. Kleliji Štrancar, vodji delovne skupine**.

Ne gre spregledati zelo pomembnega premika na področju povezovanja in sodelovanja s stremljenjem k skupnim ciljem za dobro stroke zdravstvene nege, slehernega izvajalca in ne nazadnje tudi pacienta. Če kdaj, potem smo zagotovo v tem letu pokazali, kaj zmoremo, če stopimo skupaj vsi - sindikati, ki zastopajo interese zaposlenih v zdravstveni in babiški negi, in strokovna organizacija. Hvala

vsem predsednikom sindikatov: **Slavici Mencinger, Ireni Ilešič Čujovič, Aleksandru Jusu, Mihi Benetu, Vladimirju Laziću in Jakobu Počivavšku** za ves dialog in sodelovanje. Prepričana sem, da bo tudi seja odbora za zdravstvo, ki je v državnem zboru potekala 3. oktobra 2019, del pomembne zgodovine slovenskih medicinskih sester. Vsi, ki si je še niste ogledali, to le storite, saj je zares učna ura sodelovanja in pripadnosti stroki k doseganju skupnega cilja.

Še več medpoklicnega in medprofesionalnega sodelovanja smo si želeli, zlasti z nosilci zdravstvene dejavnosti, a vse kaže, da je za to potreben dodatni čas ali pa novi obrazi na drugi strani.

Leto je pripadlo tudi prejemnikom zlatega znaka: **mag. Branku Bregarju, Damjani Grubar, Liljani Klančnik, Mariji Olgi Koblar, Lučki Kočevar, Lidiji Ocepek, Angeli Petaci Cimperman, mag. Eriki Povšnar in Frančiški Šumečnik** ter še dvema posebnima ženskama, častna članica Zbornice – Zveze je postala naša dolgoletna poslovna sekretarka **gospa Bojana Bučar**, priznanje Angele Boškin za življenjsko delo smo podelili gospe **Marjeti Kokoš**.

Leto 2019 je prineslo tudi promocijsko zloženko v angleškem jeziku, nove nacionalne protokole, letopis, mnoge strokovne zbornike z izbranimi vsebinami, devet številik informativnega

glasila Utrip, štiri izvode strokovne revije Obzornik zdravstvene nege, osveženo in dopolnjeno spletno stran, e-novice, sporočila na Facebooku. Posebno pozornost si zasluži tudi izid monografije **Perioperativna zdravstvena nega** avtorjev: **Tatjane Požarnik, Sanje Arnautovič, Marjete Berkoppec, Blaža Brdnika, Barbare Luštek, Maje Marolt, Sandija Mrvarja, Milene Prosen, Vesne Štimec, Tanje Štubelj, Blaža Trotovška in Tatjane Trotovšek**. Hvala vam za ta zelo pomemben priročnik za delo na področju operacijske dejavnosti.

Vse to je plod neizmernega znanja, trdega dela in močne volje.

Vse leto smo sledili tudi drugim statutarnim nalogam Zbornice – Zveze in skrbeli za razvoj in delovanje stroke zdravstvene in babiške nege. Naša največja skrb je bila usmerjena v izobraževanja in izpopolnjevanja medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov in bolničarjev-negovalcev. Skupaj so regijska strokovna društva, strokovne sekcije in delovne skupine izvedli 195 izobraževanj, ki se jih je udeležilo 15.767 zaposlenih v zdravstveni negi.

Prav znanje je tisto, ki daje moč in profesionalno samozavest. Zato na tem mestu iskrena hvala vsem predsednicam in predsedniku regijskih strokovnih društev in strokovnih sekcij. Brez vaše izredne pripadnosti, znanja, navdušenja in prostega časa,

ki ga podarjate skupni organizaciji, ta ne bi štela že več kot 16.420 članic in članov.

Organizacijo Zbornico – Zvezo krepi tudi vloga regulatorja. Številke so lahko suhoparne, so pa tudi zelo zgovorne. V naši pisarni smo v 11 mesecih leta 2019 izdali 1.216 odločb o vpisu v register, 631 je bilo izdanih odločb o podelitvi prve licence, 476 je bilo odločb o podaljšanju licence ter še 284 drugih sklepov. To še ni vse. Posredovali smo 1.795 zahtevkov za pridobitev potrdila o nekaznovanosti pa 166 zahtevkov za dopolnitev vloge, žal izdali tudi 186 potrdil o dobrem imenu za zaposlitev v tujini.

Poslali smo tudi 180 obvestil pred napotitvijo na licenčni izpit in izdali 304 duplikatov odločb. Če seštejemo vse skupaj in sem prištejemo še 100 individualnih in 20 sistemskih nadzorov s svetovanjem, je naša pisarna izvedla kar 5.358 upravnopravnih postopkov.

Bi pa naša organizacija bolj slabo polnila registre in osebne portfelje izvajalcev, če poleg predanih zaposlenih, ki jih vodi izvršna direktorica **Anita Prelec**, ne bi imeli še drugih sodelavcev, ki delujejo v komisijah in delovnih skupinah. Opravili smo zares veliko dela, ki so ga usklajevali člani Upravnega odbora. **Podpredsednik Jože Prestor, oba koordinatorja mag. Janez Kramar in Nataša Piletič, Gordana Lokajnar,**

Gordana Njenjić, Ksenija Pirš, Irena Potočar in **Renata Batas** so tisti, ki so vse leto kot člani Upravnega odbora sprejemali velike in pomembne odločitve za organizacijo.

Poleg domačih obveznosti smo bili dejavni tudi mednarodno. Gostili smo dva evropska kongresa. **Marko Kukovec, Žan Čander, Thomas Germ, Andrej Kandido** in **Martin Kernc** so sestavljali osrednji del organizacijskega odbora, ki je več kot odlično izvedel 6. mednarodni kongres IMRUA (International Fire and EMS Motorcycle Response Unit Association) aprila v Mariboru, kjer so ob 10. obletnici mednarodne zveze reševalcev motoristov gostili več kot 250 udeležencev iz 14 držav. Z aktivnimi prispevki smo sodelovali na kongresu ICN – ki je potekal v Singapurju. Kitajsko združenje medicinskih sester je ob svoji 110. obletnici nastanka gostilo predsednice oz. predsednike nacionalnih organizacij z vsega sveta. Kot plenarna predavateljica je bila v Peking vabljen tudi predsednica naše organizacije.

Dejan Doberšek, Vida Bračko, Asja Jaklič in **Drago Satošek** so bili organizatorji 8. mednarodnega kongresa EfCCNa - European federation of Critical Care Nursing Associations, februarja v Ljubljani. Kongresa se je udeležilo več kot 400 udeležencev iz vse Evrope in Azije.

Mednarodna organizacija ITLS izvaja izobraževanja zdravstvenega in drugega osebja (vojska, policija) s ciljem preprečevanja smrti in invalidnosti zaradi poškodb. Slovenija je gostila večdnevno strokovno srečanje evropskega dela organizacije ITLS pod vodstvom **Antona Posavca**, vodje Izobraževalnega centra Reševalne postaje UKCL. Prav za ta dogodek je naš stanovski kolega, tudi nekdanji predsednik strokovne Sekcije reševalcev v zdravstvu na svetovnem srečanju v Las Vegasu v Nevadi, prejel **prestižno nagrado koordinator leta 2019 organizacije ITLS**.

Na našem že 12. kongresu smo priredili posebno mednarodno konferenco regije 3 ICN z udeleženci iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije in Koso-

va. Z zbornico medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Kosova smo sklenili tudi dogovor o medsebojnem sodelovanju.

Načrt dela za leto 2020 – leto, ki ga je svetovna zdravstvena organizacija razglasila za mednarodno leto medicinskih sester in babic, je ambiciozen in strateško usmerjen v utrjevanje moči poklicne skupine. Izzivov zato ne bo nič manj – kadrovski standardi in normativi, strategija razvoja zdravstvene in babiške nege 2020–2030, 17. simpozij, 20-letnica delovanja skupine za nenasilje, izzivi na področju staranja prebivalstva ter nas samih, veliko pomanjkanje kadra ... Vse to in še mnogo drugega bo zahtevalo združene moči vseh nas, za kar se vam že danes zares toplo priporočam.

Spoštovane in spoštovani,

prepričana sem, da smo z vsemi izvedenimi aktivnostmi strokovnih društev, strokovnih sekcij, delovnih skupin in mnogih izjemnih posameznikov v kliničnih okoljih in zunaj njih v letu 2019 dokazali, da je poklic medicinske sestre tudi po 100 letih od uradnih začetkov vreden vse svoje veličine in spoštovanja. Odlikujejo nas znanje, plemenitost, sočutje, solidarnost, zanos, vztrajnost, napredek in drža pokončnih ljudi – vse, kar so nosili, nosijo in verjamem, bodo nosili v sebi tudi prihodnji rodovi medicinskih sester in babic.

POROČILO
O DELU STROKOVNIH
SLUŽB

Strokovne službe Zbornice – Zveze izvajajo strokovne, organizacijske, administrativne, tehnične, računovodske in druge naloge, potrebne za uresničevanje letnih načrtov dela Zbornice – Zveze in naloge, ki izhajajo iz javnih pooblastil. Sodelujejo s številnimi organi Zbornice – Zveze - regijskimi strokovnimi društvi, strokovnimi sekcijami, komisijami in delovnimi skupinami, kakor tudi s člani ter s širšo strokovno in laično javnostjo. Pomemben cilj zaposlenih v strokovnih službah je tako učinkovito izvajanje zastavljenih nalog ter povezovanje, sodelovanje in komuniciranje. Administrativna podpora je ključna za delovanje organizacije in izvedbo strokovnih srečanj, učnih delavnic, sestankov delovnih skupin, slavnostnih in drugih dogodkov Zbornice – Zveze.

Zaposleni v strokovnih službah Zbornice – Zveze delajo v tajništvu, računovodstvu in na oddelku članstva ter društvenih aktivnosti Zbornice – Zveze, kjer vodijo register članov, register strokovnih izpopolnjevanj in izobraževanj članov Zbornice – Zveze, nacionalni register specialnih znanj in izvajajo podporne in druge naloge v zvezi z organizacijo strokovnih izobraževanj.

Del zaposlenih izvaja naloge javnega pooblastila v službi za javna pooblastila in na oddelku za register in licence. Omenjene naloge so vezane na naloge podeljenega javnega pooblastila in niso del društvenih aktivnosti Zbornice – Zveze.

V letu 2019 smo uspešno izvedli kongres zdravstvene in babiške nege,

skupščino in prednovoletno srečanje ter 44 izobraževanj v prostorih Zbornice – Zveze (Negovalne diagnoze, modul licenca: Kakovost in varnost, Prizma – projekt proti izgorelosti).

TAJNIŠTVO

Kompleksnost dela v tajništvu se odraža po številnih aktivnostih, usklajevanjih in komuniciranju z različnimi zunanjimi in notranjimi deležniki Zbornice – Zveze. To odraža tudi število prejetih elektronskih poš, ki jih je bilo v 2019 preko 12 000 tisoč in skoraj 7000 odposlanih.

ODDELEK ČLANSTVA IN DRUŠTVENIH AKTIVNOSTI ZBORNICE – ZVEZE

Članice in člani lahko dostopajo do svojih podatkov, ki jih vodimo v evidenci članstva, preko E - portala. Na dan 31. 12. 2019 je bilo v Zbornico – Zvezo včlanjenih 16.439 članic/ov.

V letu 2019 smo zabeležili 1277 vpisov novih članov in tudi 474 izpisov, od tega zaradi upokojitve 97.

V letu 2019 je bilo pregledanih 2.843 *“spletnih dopolnitvenih obrazcev”*. Odgovorilo se je na 157 sporočil iz *“Pripombe-splet”*. Iz poštnega naslova clanarina@zbornica-zveza.si je bilo v letu 2019 odgovorjeno (med poslano e-pošto) na 4.712 elektronskih sporočil.

LICENČNO VREDNOTENJE

Vloge - organizatorji

V obdobju od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 smo na Zbornico – Zvezo prejeli **983**

vlog za dodelitev licenčnih točk organizatorju izpopolnjevanja. Med prejetimi 15. vlogami so sklepi oz vloge brezpredmetne, saj so organizatorji večkrat oddali vlogo za isto se ponavljajoče se izobraževanje, ki je bilo že ovrednoteno z licenčnimi točkami. S strani Komisije Zbornice – Zveze za oceno ustreznosti stalnega izpopolnjevanja je bilo pregledanih in ovrednotenih s sklepi ter licenčnimi točkami **965 vlog.**

Vloge - posamezniki

V obdobju od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 smo na Zbornico – Zvezo prejeli **1.488 vlog za dodelitev licenčnih točk posameznikom.** S strani Komisije Zbornice – Zveze za oceno ustreznosti stalnega izpopolnjevanja je bilo pregledanih in ovrednotenih s sklepi ter licenčnimi točkami **1.404 vlog.**

POROČILO O DELU ODDELKA REGISTRA IN LICENC

V obdobju od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 smo na Zbornico – Zveze prejeli 1.993 vlog za vpis v register izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege (v nadaljevanju: register) in za pridobitev licence v dejavnosti zdravstvene in babiške nege (v nadaljevanju: licenca). Kot je razvidno v *preglednici številka 1*, smo izdali 1.299 odločb o vpisu v register, 690 odločb o podelitvi prve licence, 512 odločb o podaljšanju licenc ter 158 sklepov, s katerimi smo podaljšali licenčno obdobje za eno leto. Izdali smo 80 odločb o izbrisu iz registra, pri čemer je bil v *90 % razlog upokojitev*, drugi razlogi so zadevali *spremembo zaposlitve ali selitev v tujino.* V omenjenem obdobju je bilo iz-

danih 42 sklepov o zavrženju vlog ter 2 zavrnili odločbi o vpisu v register. V obdobju od 01.01.2019 do 31.12.2019 smo skupno izdali 205 potrdil o dobrem imenu. 90 % izdanih potrdil o dobrem imenu je bilo izdanih za potrebe urejanja nostrifikacij v *Republiki Avstriji*, preostanek je bil izdan za potrebe urejanja dokumentacije v *Veliki Britaniji*, *Irski* ter izdano 1 potrdilo za namen urejanja dokumentacije v *Avstraliji*. Skupno je bilo izdanih 284 duplikatov že izdanih odločb o vpisu v register ter o podelitvi licence. Na dan 31.12.2019 je v registru vodenih 29.017 izvajalcev, katerim so bile izdane odločbe o vpisu v register. Vsem izvajalkam in izvajalcem smo bili na voljo po elektronski pošti, kjer smo ažurno odgovarjali na postavljena vprašanja in obvestila o spremembi osebnih podatkov, ter tudi preko telefonskega komuniciranja in osebno v času uradnih ur.

ODDELEK RAČUNOVODSTVA

Na oddelku knjigovodstva smo v letu 2019 prejeli 498 bančnih izpiskov, izdali 4138 računov in jih 1435 tudi prejeli. Za vse aktivnosti z zunanjimi sodelavci smo pripravili 2526 avtorskih in podjemnih pogodb ter izplačil sejin in šolnin. Za 1100 zunanjih sodelavcev smo pripravili tudi povzetke izplačil za leto 2019.

ODDELEK JAVNIH POOBLASTIL - POROČILO O IZVEDENIH STROKOVNIH NADZORIH S SVETOVANJEM V OBDOBJU OD 1. 1. – 31. 12. 2019

Zbornica – Zveza je na podlagi prvega odstavka 87. c člena Zakona o zdra-

vstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17 in 1/19 – odl. US) pristojna za izvajanje strokovnih nadzorov s svetovanjem v dejavnosti zdravstvene in babiške nege.

Zbornica je v obdobju od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019 v dejavnosti zdravstvene in babiške nege izvedla:

15 rednih strokovnih nadzorov pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti, **100 rednih strokovnih nadzorov nad posameznim zdravstvenim delavcem** (izvajalcem zdravstvene in babiške nege), ki je zaposlen pri 15 izvajalcih zdravstvene dejavnosti ter **5 izrednih strokovnih nadzorov**.

najst (14) področij in pri individualnih nadzorih 6 področij. Posamezne aktivnosti so bile ocenjevanje glede na ustreznost prakse zdravstvene nege na podlagi 5 stopenjske lestvice. Dosežena skladnost je bila vrednotena na podlagi v naprej določene lestvice.

Skupna dosežena skladnost po posameznih zdravstvenih zavodih je razvidna iz tabele 1. Neustrezna praksa je bila prepoznana pri dveh izvajalcih zdravstvene dejavnosti, pri 3 izvajalcih zdravstvene dejavnosti pa pomanjkljiva praksa.

Tabela 1: Skupna dosežena skladnost kategorij po posameznih zavodih

Strokovne nadzore s svetovanjem so izvedle nadzorne komisije, ki so bile večinoma štiri članske. Podlaga za izvedbo strokovnega nadzora s svetovanjem je strukturirana predloga, ki je prilagojena glede na obravnavo v bolnišnični dejavnosti, v domovih starejših občanov in v socialno varstvenih zavodih ter zdravstvenih domovih. Nadzorne komisije so pri sistemskih nadzorih nadzorovale in ocenile štiri-

Poleg 15 rednih strokovnih nadzorov s svetovanjem je bilo v letu 2019 izvedenih še 5 izrednih strokovnih nadzorov s svetovanjem. Pri vseh 5 izvajalcih zdravstvene dejavnosti so bili izvedeni sistemski nadzori in pri nekaterih dodatno še nadzor nad posameznim primerom.

Nadzorne komisije so za ugotovljena neskladja predlagala priporočila, ki jih morajo izvajalci zdravstvene

dejavnosti uvesti v prakso in na Zbornico – Zvezo posredovati evalvacijsko poročilo z dokazili o uvedenih priporočilih. Nadzorne komisije so skupaj predlagale 960 priporočil, kar je cca. 48 na posameznega izvajalca zdravstvene dejavnosti. Poleg tega je bilo izrečenih skupaj še 750 priporočil za 100 izvajalcev zdravstvene in babiške nege.

Nadzorne komisije in vodstvo Zbornice – Zveze ocenjujejo, da naj bi izvajalci zdravstvene dejavnosti skupno dosegli 75 % skladnost, da bi jih zagotavljali dobro oziroma zelo dobro prakso zdravstvene nege.

Zdravstveni zavodi v evalvacijskem poročilu posredujejo dokazila o uvedenih priporočilih. Člani nadzornih komisi in zaposleni na Zbornici – Zvezi na željo izvajalca zdravstvene dejavnosti svetujejo pri realizaciji priporočil. Cilja za dosego realizacije priporočil po posameznih zavodih je vsaj 90 % realizacija.

IZVAJANJE NALOG JAVNEGA POOBLASTILA NA PODROČJU SPECIALIZACIJ V DEJAVNOSTI ZDRAVSTVENE OZIROMA BABIŠKE NEGE V LETU 2019

Pogodba o izvajanju nalog javnega pooblastila določa, da Zbornica – Zveza v letu 2019 pripravi predlog izobraževalnega programa za specializacijo s področja obravnave in vodenja pacienta s kronično nenalezljivo boleznijo in specializacijo s področja urgentnih stanj, predlog pogojev za izvajanje obeh specializacij na visokošolskih ustanovah in predlog o izpolnjevanju pogojev za glavne mentorje in men-

torje ter njihove naloge v okviru specializacije pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti.

Zbornica – Zveza je Ministrstvu za zdravje v letu 2019 posredovala predloge študijskih programov:

- specializacije s področja obravnave in vodenja pacienta s kronično nenalezljivo boleznijo,
- specializacije s področja urgentnih stanj in
- specializacije s področja duševnega zdravja, psihiatrije in nevrologije.

Čeprav je pogodba o izvajanju nalog javnega pooblastila Zbornice – Zveze v letu 2019 predvidevala posredovanje predloga izobraževalnih programov za dve specializaciji (specializacija s področja obravnave in vodenja pacienta s kronično nenalezljivo boleznijo in specializacija s področja urgentnih stanj), je Zbornica – Zveza tako še dodatno posredovala predlog izobraževalnega programa specializacije s področja duševnega zdravja, psihiatrije in nevrologije, saj zaradi vzpostavitve centrov za duševno zdravje na podlagi udejanjanja Resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028 (Uradni list RS, št. 24/18) za izvajanje novih nalog in programov na primarni ravni zdravstvenega varstva potrebujejo diplomirane medicinske sestre dodatna, multidisciplinarna znanja.

Predlogi študijskih programov so bili posredovani z izobraževalnim programom skupnega in izbirnega dela specializacije in opredeljenimi kompetencami, ki jih specializant osvoji oziroma pridobi do zaključka speci-

alizacije glede na skupne in izbirne module.

Zbornica – Zveza je Ministrstvu za zdravje posredovala tudi predloge pogojev oziroma kriterijev za izvajanje programa specializacije v zdravstveni oziroma babiški negi na visokošolskih zavodih, kjer bo potekal specialistični študij in predloge o izpolnjevanju pogojev glavnega mentorja in neposrednega mentorja ter njihove naloge.

POROČILO O AKTIVNOSTIH SLUŽBE ZA ODNOSE Z JAVNOSTJO

Sporočila za javnost

1. Vsak dan je primeren dan za prenehanje kajenja (28. 1. 2019)
2. V Sloveniji za rakom vsako leto na novo zboli 14.000 ljudi (4. 2. 2019)
3. Odziv Zbornice – Zveze na izjave ministra za zdravje Sama Fakina (12. 2. 2019)
4. Ljubljana gosti evropski kongres medicinskih sester v intenzivnih terapijah (14. 2. 2019)
5. Kdo bo skrbel za paciente, ko medicinskih sester ne bo več? (21. 2. 2019)
6. S tuberkulozo okužena kar tretjina svetovnega prebivalstva (20. 3. 2019)
7. Poziv za ohranitev avtonomije in razvoja stroke zdravstvene in babiške nege (25. 3. 2019)
8. V Sloveniji zdravljenje hemofilije na visoki ravni (15. 4. 2019)
9. Varno ravnajmo z nevarnimi kemičnimi snovmi za zdrava

- delovna mesta (pripravljeno 24. 4. 2019, nedistribuirano)
10. Danes obeležujemo mednarodni dan babic (5. 5. 2019)
 11. 100 let strokovnega delovanja medicinskih sester na Slovenskem (9. 5. 2019)
 12. Zdravstvo bo v naslednjih 10 letih postalo največja gospodarska panoga (13. 5. 2019)
 13. Skoraj vsak drugi odrasel Slovenec živi s hipertenzijo (15. 5. 2019)
 14. Zaradi tobaka vsake štiri sekunde umre ena oseba (28. 5. 2019)
 15. Varna kri za vse (11. 6. 2019)
 16. Nasilje nad starejšimi vse pogostejše (13. 6. 2019)
 17. Zloraba prepovedanih drog in trgovanje z njimi velik svetovni problem (26. 6. 2019)
 18. Brez dilem o plačah tehnikov zdravstvene nege (1. 8. 2019)
 19. Pri preprečevanju samomorov je ključna komunikacija (9. 9. 2019)
 20. Odziv Zbornice – Zveze na izjavo Koordinacije zdravniških organizacij (10. 9. 2019)
 21. Bomo probleme v zdravstvu znova pometli pod preprogo? (18. 9. 2019)
 22. Prihodnji teden obeležujemo evropski teden dojenja (26. 9. 2019)
 23. Pred vrati je rožnati oktober (30. 9. 2019)
 24. EFN poziva slovensko politiko k ureditvi razmer na področju zdravstvene nege (2. 10. 2019)
 25. Visokošolski zavodi podpirajo dokument Poklicne kompetence in

aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege (9. 10. 2019)

26. Jutri obeležujemo svetovni dan hospica in paliativne oskrbe (11. 10. 2019)
27. Informacij o sladkorni bolezni veliko, a pravih premalo (14. 11. 2019)
28. Bliža se svetovni dan otroka (18. 11. 2019)
29. KOPB do leta 2030 tretji najpogostejši vzrok smrti na svetu (19. 11. 2019)
30. V Sloveniji tretjina oseb, okuženih z virusom HIV, ne ve za svojo okužbo (27. 11. 2019)
31. Neprimerno obiskovanje porodnic in novorojenčkov s strani politikov ob novoletnih praznikih (28. 11. 2019).

PR-projekti

1. Delo z novinarji ob okrogli mizi Kdo bo skrbel za paciente, ko medicinskih sester ne bo več? (21. 2. 2019, priloga: poročilo)
2. Delo z novinarji ob 12. kongresu zdravstvene in babiške nege Slovenije (9., 10. 5. 2019; priloga: poročilo)
3. Konferenca za novinarje (17. 9. 2019; priloga: poročilo)
4. Kontinuirano delo na področju odnosov z javnostmi: svetovanje, priprava izjav in odgovorov na novinarska vprašanja, priprava ključnih komunikacijskih sporočil, podpora pri javnem nastopanju v TV-oddajah, dnevni kliping medijskih objav ...

E-novice

1. E-novice, št. 32, januar 2019 (stopnja odpiranja 59,34 %)
2. E-novice, št. 33, februar 2019 (stopnja odpiranja 58,45 %)
3. E-novice, št. 34, februar 2019 (stopnja odpiranja 56,49 %)
4. E-novice, št. 35, marec 2019 (stopnja odpiranja 58,90 %)
5. E-novice, št. 36, marec 2019 (stopnja odpiranja 52,75 %)
6. E-novice, št. 37, april 2019 (stopnja odpiranja 31,50 %)
7. E-novice, št. 38, april 2019 (stopnja odpiranja 53,35 %)
8. E-novice, št. 39, maj 2019 (stopnja odpiranja 28,93 %)
9. E-novice, št. 40, maj 2019 (stopnja odpiranja 53,30 %)
10. E-novice, št. 41, junij 2019 (stopnja odpiranja 56,15 %)
11. E-novice, št. 42, junij 2019 (stopnja odpiranja 51,36 %)
12. E-novice, št. 43, julij 2019 (stopnja odpiranja 58,45 %)
13. E-novice, št. 44, avgust 2019 (stopnja odpiranja 57,93 %)
14. E-novice, št. 45, avgust 2019 (stopnja odpiranja 56,50 %)
15. E-novice, št. 46, september 2019 (stopnja odpiranja 56,72 %)
16. E-novice, št. 47, oktober 2019 (stopnja odpiranja 59,60 %)
17. E-novice, št. 48, oktober 2019 (stopnja odpiranja 58,25 %)
18. E-novice, št. 49, oktober 2019 (stopnja odpiranja 57,75 %)
19. E-novice, št. 50, november 2019 (stopnja odpiranja 61,02 %)

20. E-novice, št. 41, november 2019 (stopnja odpiranja 44,48 %)
21. E-novice, št. 49, december 2018 (stopnja odpiranja 56,72 %).

Najbolj klikana povezava v e-novicah so izobraževanja (strokovna srečanja), objavljena na spletni strani Zbornice – Zveze, izjeme so e-novice:

- št. 41: najbolj klikana povezava je Delov članek o zaprtju oddelka na Onkološkem inštitutu
- št. 43: najbolj klikana povezava je komentar Zbornice – Zveze na pismo zdravnice Silvane Popov
- št. 44: najbolj klikana povezava je novica Zbornice – Zveze o plačah tehnikov zdravstvene nege
- št. 45: najbolj klikana povezava je Dnevnikov članek o odzivu Zbornice – Zveze na izjave predstavnikov Koordinacije zdravniških organizacij
- št. 49: najbolj klikana povezava je članek Primorskih novic o noveli zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti
- št. 50: najbolj klikana povezava je novica o uvedbi licence za strokovno področje tehnika zdravstvene nege in podaljšanju roka za pridobitev licence za tehnike zdravstvene nege
- št. 52: najbolj klikana povezava so navodila Ministrstva za zdravje o dodatnih premestitvah tehnikov zdravstvene nege.

OBJAVE NA FACEBOOKU

Število sledilcev:

- Na dan 31. 12. 2018: 3086
- Na dan 31. 12. 2019: 3759

Število objav v obdobju 1. 1.–31. 12. 2019: 233 objav + objave dogodkov (strokovna srečanja, objavljena na spletni strani Zbornice – Zvezi)

Demografija sledilcev:

- Spol: 88 % ženske, 11 % moški
- Starost: prevladuje starostna skupina 25–34 let (ženske: 36 %, moški: 5 %), sledi starostna skupina 35–44 let (ženske: 22 %, moški: 3 %).

Pripravila Anita Prelec s sodelavci pisarne Zbornice – Zveze.

**REGIJSKA
DRUŠTVA**

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA

Osrednji dogodek Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana

Izobraževalna dejavnost je bila tudi v letu 2019 zelo pestra in raznolika. 22. novembra 2019 smo organizirali tokrat že tradicionalni **20. simpozij z mednarodno udeležbo z naslovom Zdravje in zadovoljstvo posameznika kot eliksir dolgega in polnega življenja**. V programskem odboru simpozija so bili Đurđa Sima, Gordana Lokajner, doc. dr. Radojka Kobentar, v organizacijskem odboru pa Nada Sirmik, Damjan Remškar, Zlatko Grubešič in Peter Koren. Na simpoziju smo predstavili aktualne dimenzije zdravja posameznika, s katerimi se srečujemo v zdravstveni in babiški negi. Poleg domačih strokovnjakov s širšega področja krepitve in vzpostavitve zdravja ali zdravega življenjskega sloga smo privabili tudi mednarodne strokovnjake, s katerimi bilateralno sodelujemo. Simpozija so se udeležili zaposleni s področ-

ja zdravstvene in babiške nege, študenti zdravstvene nege in stanovske kolegice iz Hrvaške, Republike Srbije in Srbije. Simpozija se je udeležilo 171 članic in članov ter gostov, simpozij je bil za naše člane že dvanajstič zapored brez kotizacije. Simpoziju je sledila slavnostna prireditev in podelitev srebrnih znakov, priznanj in priznanje častnemu članu DMSBZT Ljubljana.

Ob **20. simpoziju društva** smo izdali tudi recenziran zbornik **Zdravje in zadovoljstvo posameznika kot eliksir dolgega in polnega življenja**, ki so ga uredile Đurđa Sima, Gordana Lokajner, Radojka Kobentar.

Medijska dejavnost in angažiranje članov pri pridobivanju medijske pozornosti o poklicni skupini izvajalcev zdravstvene in babiške nege na ljubljanskem območju delovanja je bilo lani izjemno aktivno in plodno. Me-

dijski nastopi so bili v času simpozijskega dogajanja in ob vseh aktualnih dogajanjih odmevni, novinarji so se na nas kot največjo poklicno skupini v regiji velikokrat obrnili z vprašanji

ali pa nas zaprosili za mnenje. Znova smo pokazali, da poklicna skupina medicinskih sester v ljubljanski regiji kompleksno pristopa k obdelavi različnih aktualnih in perečih tem.

Mednarodno sodelovanje

Leto 2019 je potekalo v duhu mednarodnega sodelovanja tako kot mnoga leta doslej. Obiskali smo kolegice in kolege v Beogradu, ob tem nastopali na zadano temo vodstva Saveza udruženja zdravstvenih radnikov Beograda. Povabilo Udruženja medicinskih sester in zdravstvenih tehničar Republike Srpske smo sprejeli ravno tako z veliko željo in voljo, da pokažemo, da je izmenjevanje znanj in izkušenj iz klinične prakse neprecenljivo. Predstavnica Saveza udruženja zdravstvenih radnikov Beograda je imela predavanja na 20. simpoziju društva.

Druga pomembna izobraževanja

Enajsti jubilejni **izobraževalni dan za glavne medicinske sestre zdravstvenih socialnih zavodov v ljubljanski regiji** je potekal v Ljubljani 8. marca v dvorani Mestnega muzeja Ljubljana tudi simbolno na dan žena. Izobraževanja se je udeležilo 77 udeleženk. Namen lanskoletnega srečanja je bil vodilnim menedžerjem s področja zdravstvene in babiške predstaviti aktualne vsebine s področja vključevanje vodilnih medicinskih sester v procese odločanja in oblikovanje zdravstvene politike, s katerimi nas je seznanil mag. Peter Požun, ter umetnost vodenja sodelavcev s postavljanjem vprašanj, ki jo je za nas izvedel mag. Peter Babarovič iz Agencije POTI. Dobra obiskanost in izčrpna

razprava sta potrdili cilje in namen tega pomembnega druženja menedžerjev zdravstvene in babiške nege ljubljanske regije.

Klinični popoldnevi

Lani smo organizirali in uspešno izpeljali osem kliničnih popoldnevov. Udeležba na izobraževanjih je bila dobra, v povprečju 30 udeležencev na posamezno klinično popoldne.

Predstavljene so bile različne strokovne vsebine. V sodelovanju z Univerzitetno psihiatrično kliniko Ljubljana smo pripravili izobraževanje **Duševno zdravje – depresija**, ki smo ga zaradi velikega zanimanja organizirali dvakrat. Naslednji klinični popoldnevi so bili: **Zdravstvena nega bolnic z ginekološkimi raki** – Sekcija MS in ZT v onkologiji, **Kako ohraniti duševno zdravje zaposlenih v zdravstvu** – v sodelovanju s podružnico DMSBZT Ljubljana – Idrija; **Vloga medicinske sestre pri obravnavi pacienta z meningitisom** – Infekcijska klinika, UKC Ljubljana; **Obravnava bolnikov z obolenjem ščitnice** na Kliniki za nuklearno medicino UKC Ljubljana. Izobraževanje se bo zaradi velikega zanimanja ponovilo tudi 2020; **Endometriozna** – Ginekološka klinika, UKC Ljubljana; **Celostna obravnava pacienta z nevrološkim obolenji** – Nevrološka klinika; UKC Ljubljana; **Izobraževanje o pomembnih vidikih pri obvladovanju sladkorne bolezni** je bilo zaradi velikega zanimanja izvedeno dvakrat.

Seminar **Demenca** (doc. dr. Radojka Kobentar) – negovanje in skrb smo imeli dvakrat, in sicer 15. 3. 2019 (N=26)

in 18. 10 2019 (N=29), ki so se ju udeležili zaposleni različnih kliničnih področij zdravstvene nege in oskrbe. Predavatelji so skrbno pripravili tematske enote ter jih podkrepili z dokazi iz prakse in raziskavami o demenci, ki je kljub vsemu še vedno velika neznanka. Udeleženci so vsakič bolj zadovoljni z delavnicami, kjer aktivno v skupinah iščejo rešitve pri zapletenih primerih iz prakse, ki jih sami predstavijo pred vsemi udeleženci.

Tudi seminar **Odvisnost in delo z odvisnimi** smo izvedli dvakrat: 20. 4. 2018 (N=29) in 19. 10. 2018 (N=22). Predavatelji so svoje teme odlično pripravili in se dopolnjevali, saj delo z obolelimi zahteva dobro poznavanje tako različnih fizioloških, psiholoških in socialnih dejavnikov kot tudi neposrednih individualnih vzrokov, ki so predhodno spodbudili k razvoju odvisnosti.

Komplementarno in naravno zdravilstvo v zdravstveni in babiški negi

Predavanja in delavnice s področja komplementarne medicine in naravnega zdravilstva so še vedno zelo obiskani. Srečanja so bila februarja, marca, aprila, junija, oktobra in novembra.

Osebnostna rast in razvoj v zdravstveni in babiški negi

Vsebine za krepitev in širitev osebne in poklicnega razvoja ter tudi strokovna izobraževanja in usposabljanja za lažje spoprijemanje s pastmi in težavami sodobnega časa so vzbudile precejšnje zanimanje članov. Teh srečanj se je udeležilo 248 udeležencev.

Joga, pilates in razgibalne vaje

Delavnice joge, pilatesa in telesne vadbe so lani potekale na šestih lokacijah. V spomladanskem delu vadbe se jih je udeleževalo skupaj 100 udeleženk, od tega v Trbovljah 15, v Ljubljani 80 in 5 v Idriji.

Likovna dejavnost

Likovna dejavnost je potekala po ustaljenem urniku, in sicer ob torkih popoldne na sedežu društva. Potekala je pod mentorstvom Emilije Erbežnik in sodelovanjem Marije Strnad ter likovnim pedagogom Edom Ilarjem. Vsebinski program je bil nadgradnja dela v letu 2018.

Klekljarska skupina

Od januarja 2019 klekljarski izdelki nastajajo vsako prvo in tretjo sredo na sedežu ljubljanskega društva pod vodstvom mentorice Matejke Jakob Oven.

Tečaje obiskuje osem klekljaric in se pod budnim očesom mentorice učimo novih tehnik. Ob spretnem premetavanju klekelj nastajajo prave umetnine, ki jih s ponosom razstavljamo in tudi komu podarimo.

Športno gibalna vadba

V letu 2019 smo se 16-krat družili na pohodih in kolesarjenjih. Pohodniško leto smo začeli na poti ob Savi v Ljubljani, povzpeli smo se na slovenske, italijanske in hrvaške planinske vrhove.

Sekcija upokojenih medicinskih sester

Tudi lansko leto je bilo za našo sekcijo izjemno pestro z veliko druženja.

Aktivnosti v zasavski podružnici

V podružnici Zasavje smo 2019 izvedli šest aktivnosti, ki so povezale člane na področju Zasavja.

Aktivnosti v Idriji

Zelo dejavni smo bili lani tudi na Idrijskem. V okviru DMSBZT Ljubljana smo izvedli aktivnosti z različnih področij delovanja društva, ki so nas povezala pri izobraževanju in društvenih aktivnostih.

Sodelovanje s Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana

Srednja zdravstvena šola Ljubljana je lani v okviru svojega sodelovanja z društvom izvedla več povezovalnih projektov: Ustvarjalna zdravstvena nega – KOŽA.

Sodelovanje z Zdravstveno fakulteto Ljubljana, Oddelek za zdravstveno nego

Oktobra 2019, na začetku študijskega leta, je bilo študentom 1. letnika študijskega programa Zdravstvena nega in študentom babištva predstavljeno delovanje društva Ljubljana in Zbornice – Zveze.

Facebookov profil DMSBZT Ljubljana – www.facebook.com/dmsbztlj

Facebookov profil Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana je nastal januarja 2013. Ob koncu leta je bilo **2.040 sledilcev** (podatek na dan 31. 12. 2019). V letu 2019 smo pridobili 116 novih sledilcev, kar je manj kot v prejšnjem letu.

Spletna stran DMSBZT Ljubljana

Spletno stran je v letu 2019 obiskalo 10.638 obiskovalcev (leta 2018 pa 10.566), ki so spletno mesto obiskali 23.090-krat in si skupaj ogledali 66.290 strani. Povprečno so si ogledali 2,87 strani na obisk, ena seja je v povprečju trajala 2,12 minute. 10.196 oz. 81,7 % je bilo novih obiskovalcev.

Predsednica društva
Đurđa Sima

STROKOVNO REGIJSKO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV MARIBOR

DMSBZT Maribor je prostovoljno, samostojno, nepridobitno, stanovsko, nestransko združenje medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov, ki delujejo na območju upravnih enot Maribor, Ruše, Slovenska Bistrica in Lenart. Trenutno je v društvu včlanjenih okoli 2000 izvajalcev zdravstvene in babiške nege. Za uresničevanje skupnih interesov se društvo povezuje v Zbornico – Zvezo.

Obvezne vsebine, strokovni seminarji, strokovni klinični večeri, skrb za dobro počutje ...

Strokovno izpopolnjevanje iz **obveznih vsebin** za podaljšanje licence TPO za zaposlene v zdravstveni in babiški negi smo organizirali v sodelovanju s Sekcijo reševalcev v zdravstvu pri Zbornici – Zvezi lani štirikrat, udeležilo pa se jih je 126 delavcev zdravstvene nege.

Izpopolnjevanja **poklicna etika in zakonodaja s področja zdravstva** so bila trikrat s 198 udeleženci, eno izpopolnjevanje iz poklicne etike in zakonodaje smo organizirali skupaj z

Zavodom Hrastovec, udeležilo se ga je 100 izvajalcev zdravstvene nege. Kar devetkrat smo organizirali **kakovost in varnost v zdravstvu, enkrat v sodelovanju z UKC Maribor**, vseh devetih izpopolnjevanj se je skupaj udeležilo 684 izvajalcev zdravstvene nege

Lani smo organizirali tudi veliko raznolikih enodnevnih strokovnih seminarjev, simpozijev, izpopolnjevanj o zmanjšanju agresivnega vedenja in uporabi posebnih varovalnih ukrepov v intenzivnih enotah, nismo pa pozabili tudi na strokovna izpopolnjevanja, namenjena zdravju in dobremu počutju. Seminarji, simpoziji in delavnice so bili dobro obiskani, udeležilo se jih je 525 izvajalcev zdravstvene nege.

Strokovne klinične večere smo organizirali v sodelovanju z zavodi v regiji ter regijskimi člani, ki se interesno združujejo v strokovnih sekcijah pri Zbornici – Zvezi. Obsegali so različne teme od primerov dobre prakse v ambulantah družinske medicine, demence, zdrave prehrane ... odvisnosti itd. Udeležil se jih je 401 delavec zdravstvene nege.

Simpozij DMSBZT Maribor »Bolečina – tiha epidemija sodobnega časa« 143 udeležencev

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je 6. decembra v Centru vojaških šol Kadetnice na Studencih izpeljalo odlično strokovno srečanje, ki je pritegnilo številne udeležence iz regije in od drugje. V večernih urah smo strokovni simpozij zaključili s **prednovoletno svečanostjo društva**, kjer so bila podeljena najvišja priznanja društva za strokovno delo – **srebrni znak**.

Simpozij se je pokazal kot priložnost za pridobivanje novih znanj, medpoklicno sodelovanje ter strokovno in znanstveno povezovanje med različnimi poklicnimi skupinami, institucijami in ravnmi v okolju zdravstvenega varstva in širše, med tradicionalnimi, komplementarnimi, alternativnimi in integrativnimi pristopi k zdravju. Ne samo za ohranjanje lastnega zdravja in življenje brez bolečine, ampak tudi za primerno in učinkovito komunikacijo s pacienti, ki raznovrstne pristope izberejo kot podporo pri lastnem zdravljenju. Ker verjamemo, da se bodo zdravstveni sistemi v odzivu na izzive oddaljili od kurativnega pristopa v smeri modela, ki bo povezoval preventivo in zdravljenje ter pri tem vključeval več sektorjev družbe in promocijo zdravega načina življenja,

ker verjamemo v sinergijo vseh, ki v ospredje postavljajo človeka in njegove potrebe v času zdravja in bolezni, verjamemo, da bo tudi v Sloveniji zaživel integrativni pristop k zdravju, zdravljenju in okrevanju. Spoznanje, da diagnostika in zdravljenje nista dovolj, ampak človek že v času zdravljenja potrebuje celostno obravnavo, ki mu pomaga k čimprejšnjemu okrevanju, odstira nove možnosti. **V okviru simpozija nam je uspelo slediti ciljem svetovne kampanje Nursing Now**. Simpozija se je udeležilo 143 zaposlenih v zdravstveni negi.

Ob tej priložnosti je društvo izdalo **zbornik predavanj** s predstavitvijo predavateljev in strokovno recenzijo, ki sta ga uredili Ksenija Pirš in Barbara Donik.

Leto smo sklenili posebej svečano, s podelitvijo najvišjih priznanj društva za strokovno delo na področju zdravstvene nege – srebrni znak. Svečanosti so se udeležili številni članice in člani društva, častne članice, predstavniki vodstev izobraževalnih, zdravstvenih in socialnovarstvenih

institucij v regiji, nagrajenke, njihovi sodelavci, sorodniki in drugi. Med vabljenimi gosti so se svečanosti udeležili tudi mag. Peter Požun, državni svetnik za področje zdravstva, Monika Ažman, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in podžupanja mesta Maribor mag. Helena Kujundžić Lukaček.

Srebrni znak društva so prejele Janja Dajčman Waldhuber, Milena Šantl, Irena Tominc Krajnc, Lidija Vedernjak in Olga Žunkovič.

Predsednica društva
Ksenija Pirš

Z nagrajenkami (od leve proti desni): Ksenija Pirš, Olga Žunkovič, Irena Tominc Krajnc, Monika Ažman, Milena Šantl, Janja Dajčman Waldhuber, Milena Frankič, Lidija Vedernjak (Fotografija: Jože Pristovnik)

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV CELJE

Lani je Društvo medicinskih sester babic in zdravstvenih tehnikov Celje za svoje člane

organiziralo kar nekaj izobraževanj. Člani in drugi smo se vse leto srečevali na zelo zanimivih strokovnih popoldnevih in se strokovno izpopolnjevali iz obveznih vsebin, saj je društvo organiziralo tudi izobraževanja, ki so nujna za podaljšanje licence. Tako smo lani trikrat organizirali izobraževanje iz temeljnih postopkov oživljanja, dvakrat poklicno etiko v praksi zdravstvene in babiške nege in dvakrat kakovost in varnost.

Preventiva izgorelosti med zdravstvenimi delavci

Zdravstveni delavci se pri svojem delu srečujejo z nešteto situacijami, ki vplivajo na njihovo preobremenjenost (kadrovska podhranjenost, triizmensko delo, dežurstva, slaba plača, izredno zahtevno delo s pacienti, stresne situacije in slabi odnosi med člani zdravstvenega tima). Tako na zdravstvenega delavca delujejo zahteve iz okolja, pritiski, sile in kronični stresorji, ki jih pogosto občutijo v obliki stiske. Ob tem pogosto pozabljajo nase ter na druge vidike svojega življenja (konflikt med delom in družino). Vsi ti dejavniki lahko vodijo v nastanek sindroma izgorelosti, kar ni samo težava posameznika, ampak visoko ceno plačuje tudi ustanova, v kateri je zdravstveni delavec zaposlen. Ob tem je ohranjanje notranjega ravnovesja lahko velik izziv. Zaradi izgorelosti se pojavlja etična dilema, saj lahko zdravstveni delavec pri svojem odločanju deluje v pacientovo škodo med samim zdravljenjem oz. pri ohranjanju zdravja.

S pridobljenimi praktičnimi veščini lahko posameznik znanje integrira v vsakodnevno delo ter odnose. To je tudi orodje, s katerim se lahko zaščiti in sproti ocenjuje svoje počutje ter preverja stopnjo izgorelosti. Izgorelost ni pojav, ki se dogaja samo drugim! Pacientu pripada strokovno usposobljen, empatičen in spočit (ne izčrpan) zdravstveni delavec. Rešitev izgorelosti je zmanjšanje obremenitve ali povečanje virov moči, da se tehtnica prevesi v zdravo ravnovesje. Stresu na delovnem mestu ne moremo ubežati, vendar pa ga lahko preobrazimo na način, ki bo konstruktiven (priložnost za osebno in profesionalno rast). Pri tem je treba poudariti tudi strategije spoprijemanja s stresom in reševanja težav, ki so podprti na praktičnih vsakodnevih primerih iz delovnega okolja. Tako lahko namesto težave, ki je prej predstavljala grožnjo, preusmerimo miselnost v aktivno reševanje položaja, ki ga vidimo kot izziv.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Celje je praznovalo mednarodni dan babic, 5. maj in mednarodni dan medicinskih sester, 12. maj, v Narodnem domu Celje 15. maja. Na tej regijski svečani proslavi so se nam pridružili izvršna direktorica Zbornice – Zveze Anita Prelec in župan Mestne občine Celje Bojan Šrot ter veliko drugih gostov.

Kadar voščimo drug drugemu ob osebnem prazniku, največkrat zaželimo veliko zdravja. Sliši se kot kliše, ampak če nimamo zdravja, potem nimamo nič! In kaj o zdravju pravi definicija: Zdravje je dinamično ravnovesje telesnih, duševnih, čustvenih, duhovnih, osebnih in socialnih prvin, ki se kaže v zmožnosti neprestanega opravljanja funkcij in prilagajanja

okolju. V tem smislu zdravje in skrb zanj ni le interes posameznika, medicinskih strok ali institucij zdravstvenega varstva, marveč odgovornost celotne družbene skupnosti. Mladost je čas učenja modrosti; starost pa je čas njenega uresničevanja. Tako je dejal Jean-Jacques Rousseau.

Leta bežijo in pride čas, ko se mladost sreča s starostjo. Pride obdobje, ki prinaša znanje in modrost, no pa tudi srebrno patino v lase. In čeprav se zdi, da se težko pričakovana upokožitev odmika vedno bolj v prihodnost, vendarle pride dan, ko je treba sodelavcu, sodelavki v slovo ponuditi dlan. In reči hvala za vse dobro, kar so skupaj preživeli, za vse postorjeno, za lojalnost, požrtvovalnost in zanesljivost.

V letu 2018 se je upokojilo 15 naših članic, stanovskih kolegic, in sicer: Milena Golavšek, Marija Kukovec, Irena Pustotnik, Zdenka Filipič, Eva Sovinek, Gretica Laščak, Danica Cimerman, Mira Tadič, Anka Molnar, Eva Mesojednik, Katarina Dečman, Majda Kramberger, Sonja Kladnik, Elizabeta Hartman in Martina Skutnik.

V vsaki sredini, v vsakem okolju so prav ljudje tisti, ki dajejo kakovost in ritem življenju in delu in z različnimi dejavnostmi, z novimi znanji in veščiniami nadgrajujejo sebe in družbo. Vse to ceni tudi lokalna skupnost. In če prevedem v lepši izraz: vse to ceni tudi prvi mož knežjega mesta, župan Mestne občine Celje Bojan Šrot.

Srebrni znak DMSBZT Celje je prejele Vanda Fric, ki je svojo poklicno pot srednje medicinske sestre začela leta 1979 na internem oddelku v Splošni bolnišnici Celje. Čeprav je tam rada delala in so jo imeli zaradi njene pri-dnosti sodelavci zelo radi, se je odlo-

čila za spremembo in se maja 1980 zaposlila v Zdravstvenem domu Celje, najprej v dežurni ambulanti, kjer je bila odlična sestra, dobra sodelavka in odlična mentorica mlajšim sodelavkam. Po rojstvu prve hčerke je začela delati v splošni ambulanti, del svojega delovnega časa pa še v dežurni ambulanti. Z veseljem do dela z bolniki je navdušila tudi svojo mlajšo hčerko, ki je krenila po njeni poti.

Sestra Vanda poleg dela v delovni enoti družinske medicine v ambulanti dr. Katje Presečnik redno sodeluje v različnih društvih, kot sta Rdeči križ in Krajevna skupnost Ostrožno, kjer deluje kot predsednica socialne komisije. Je človek z veliko začelnico tako v službi kot doma. Njeni prepoznavni znaki so: znanje, zanesljivost, dobrot, sočutje, nesebičnost, empatija in v veliki meri tudi humor, s katerim sodelavce vedno razvedri in prežene žalostne trenutke. Ko poskrbi za vse okoli sebe, mnogokrat pozabi nase. Nikoli ne odreče pomoči in nič ji ni težko narediti. V ambulanti je prava mama svojim bolnikom in tudi v najtežjih trenutkih zna najti pravo besedo za vsakogar.

Letos bo dopolnila 40 let delovne dobe in odšla v zaslužen pokoj, v katerem, so prepričani, da bo čas izkoristila zase in za svoje najdražje. Še prej pa ji društvo podeljuje srebrni znak! Čestitamo!

Cecilija Hlačer se je kot srednja medicinska sestra prvič zaposlila na hematološkem oddelku Splošne bolnišnice Celje. Po desetih letih dela jo je delovna pot vodila v Zdravstveni dom Celje oziroma zdravstveno postajo Vojnik, kjer je v splošni ambulanti spoznavala delo na primarni ravni.

Po nekaj mesecih je delo nadaljevala v matičnem zdravstvenem zavodu, kjer se je po dodatnem strokovnem usposabljanju začela vključevati v delo ambulante za nujno medicinsko pomoč, kjer je bila leta 2005 izbrana za delo odgovorne medicinske sestre. Skrbela je za vse tiste majhne in velike zadeve, da je delo v Nujni medicinski pomoči Celje teklo nemoteno in da je bilo za bolnike najboljše poskrbljeno. Vsa ta leta je bila mentorica dijakom, študentom in novozaposlenim sodelavcem. Veliko specializantom urgentne medicine je olajšala prve mesece dela in jim z veseljem do dela potrdila, da so se odločili za pravo pot. Vrsto let je bila aktivna na internih strokovnih izobraževanjih.

Leta 2009 je na Visoki zdravstveni šoli Maribor diplomirala, v diplomski nalogi se je posvetila vlogi medicinske sestre pri triaži bolnikov v splošni nujni medicinski pomoči.

Po ukinitvi službe nujne pomoči v Zdravstvenem domu Celje se je odločila nadaljevati delo na področju specialistične dejavnosti v tem zdravstvenem zavodu. Kljub že doseženi visoki ravni strokovnega znanja in delovnih izkušenj je za vsako specialistično področje pridobivala novo znanje, in sicer v otroški psihiatrični ambulanti in dermatološki, kardiološki, pulmološki, fiziatrični in psihiatrični ambulanti. Delo na naštetih področjih in menjavanje delovišč je zahtevalo ogromno truda, komunikacijskih veščin in osebnostnih lastnosti, česar pa ima sestra Cica, kot jo kličejo sodelavci in prijatelji, na pretek. Več let je bila aktivna članica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci in članica razširjenega odbora sekcije – kot predstav-

nica primarne ravni zdravstvenega varstva. Bila je aktivna na področju raziskovalnega dela in pri pripravi strokovnih srečanj, na katerih je predstavljala primarno raven zdravstvenega varstva. Bila je v prvi skupini, ki se je seznanila z »manchesterским triažnim sistemom«.

Trenutno dela v specialistični ambulanti za otroško in mladostniško psihiatrijo v okviru novoustanovljenega Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov. Znanje, izkušnje in empatija ji pomagajo, da v stiski mladih pacientov in njihovih staršev naredi vse, kar je v njeni moči.

Je zvesta in dejavna članica Zbornice – Zveze in SD MSBZT Celje, slednje ji podeljuje srebrni znak! Čestitamo!

Enota za splošno nujno medicinsko pomoč je od leta 2017 del Urgentnega centra Splošne bolnišnice Celje. Kolektiv negovalnega kadra šteje 37 reševalcev. Dejavnost nujne medicinske pomoči zagotavljajo po sistemu 24 ur 7 dni na teden 365 dni. Kot mobilne enote na terenu se pojavljajo v dveh oblikah: kot mobilna enota reanimobila in mobilna enota nujnega reševalnega vozila. Teritorialno pa

pokrivajo območje 816 km², na katerem živi približno 125.000 prebivalcev.

Kot ena prvih enot v Sloveniji se lahko pohvalijo s kar nekaj posegi, ki so jih iz oskrbe urgentnega pacienta iz varnega hospitalnega okolja prenesli v popolnoma nepredvidljivo zunajbolnišnično okolje: uporaba neinvazivne mehanične ventilacije, uvedba videolaringoskopije pri težavni oskrbi dihalne poti, zaprti sistem za lavo želodca na terenu, set za male kirurške posege, drenažo itd. V preteklem letu so uvedli tudi standarde za kontinuirano infuzijo preko perfuzorjev za določena zelo potentna zdravila, kot so vazopresorji in inotropna zdravila: dopamin, dobutamin, noradrenalin ... Zaradi večje varnosti ta zdravila aplicirajo po predhodnem vnosu telesne teže pacienta, izbire koncentracije in standardnega redčenja v knjižici zdravil, ki je programirana v perfuzorje. Za večjo kakovost dela in nadzor imajo mobilne enote v vozilih sledenje, preko katerega lahko dispečer vsak trenutek preveri položaj ekipe.

Prav tako je vsak član ekipe opremljen s telekomunikacijskimi in navigacijskimi napravami. Redno spre-

mljanje dela in skrb za kakovost v enoti se kažeta tudi z rednimi mesečnimi sestanki, na katerih so izpostavljeni zanimivejši primeri preteklega meseca in za katere iščejo še dodatne rešitve za boljšo oziroma kakovostnejšo obravnavo.

Visoka raven znanja in spretnost posameznih članov ekip se kažeta v več smereh. Ne nazadnje so to vrhunski rezultati, ki jih ta ekipa dosega na tekmovanju ekip nujne medicinske pomoči iz Slovenije na Rogli. Pohvali pa se lahko tudi z reševalcem, ki je mednarodni inštruktor na skoraj vseh tečajih s področja urgentne medicine.

Velik dosežek je tudi to, da so prav člani operativnih enot iz Celja (nujna medinska pomoč in policija) bili soustvarjalci Priporočil za ukrepanje ekip nujne medicinske pomoči v primeru t. i. AMOK intervencij na državni ravni. So tudi ena izmed redkih enot nujne medicinske pomoči v Sloveniji, ki se aktivno vključuje tudi v druga delovišča bolnišnične urgentne službe – kot del urgentnega centra.

Enoto odlikuje tudi visoko multidisciplinarno sodelovanje z drugimi službami, to pa so: Poklicna gasilska enota Celje in Policijska uprava Celje, s katerimi pripravljajo različna skupna usposabljanja in vaje.

Posebnost enote je v tem, da se ukvarja z nujno medicinsko pomočjo (izjemno malo – le 0,5 ekipe za ne nujne reševalne prevoze), kar poveča izpostavljenost zaposlenih nujnim primerom. To pa bistveno pripomore k boljši izkušnosti in rutini. Delo, v katero se vključujejo zaposleni, pomeni bitko s časom, bitko med življenjem in smrtjo, boj za tiste, ki so življenjsko najbolj ogroženi. Vztrajnost, pogum

in želja po novem pa člane kolektiva združuje. Ne nazadnje tudi pri skupnem vzponu zaposlenih v enoti na najvišji vrh Slovenije – Triglav, kamor bodo lahko ponesli tudi srebrni znak! Iskrene čestitke!

Izvršni odbor SDMSBZT Celje je sprejel sklep, da podeli naziv častne članice društva. Prejela ga je Marinka Krašovic.

Marinka Krašovic je svojo poklicno pot zaključila kot diplomirana medicinska sestra v celjskih zaporih. Takoj po upokojitvi se je priključila hospicu v Celju, kjer je aktivno sodelovala pri ustanovitvi skupin žalujočih, urejanju programskih tematskih srečanj in bila članica učiteljskega zbora za izobraževanje prostovoljcev pri spremljanju umirajočih.

S svojo neizmerno energijo in željo po pomoči sočloveku je sodelovala v metadonski ambulanti, še vedno je aktivna članica Društva za osteoporozo Celje in že drugi mandat članica izvršilnega odbora DMSBZT Celje. Kot članica izvršilnega odbora organizira obiske kulturnih prireditev po Sloveniji in s tem pripomore k boljšemu počutju in sprostitvi preobremenjenih zdravstvenih delavcev.

Ob vseh aktivnostih najde tudi čas za svoje najbližje in jim v vsakem trenutku priskoči na pomoč. Družba vnukov ji daje novo energijo in veselje za nove izzive.

Dobitnica plakete za naj prostovoljko leta 2019 Mojca Stopar

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Celje je na oktobrski seji svojo članico Mojco Stopar predlagalo za plaketo Držav-

nega sveta Republike Slovenije kot najzaslužnejšo prostovoljko leta 2019. Državnemu svetu smo poslali predlog in je bila izbrana. Kot prostovoljka se že vsa leta ukvarja s težavami demence, ki je v zadnjem času zelo v porastu. Dejansko je demenca vse večja družbena težava. Pacienti z demenco nimajo ustrezne podpore, določeni kadri pa so na tem področju premalo izobraženi. Ker je to težava, o kateri se je začelo na glas govoriti šele v zadnjih letih, čeprav je prisotna že dolgo, se morajo socialne in zdravstvene institucije šele dodobra seznaniti in naučiti, država pa mora zavestno dojeti, da je demenca v porastu. Naši državljani praktično nimajo prave pomoči in niso pravilno vodeni. Večina teh ljudi gre v domove za starejše, ti pa tudi nimajo toliko kapacitet in možnosti, kot kažejo potrebe, zato ostajajo sami doma, večinoma zapuščeni in izkoriščani. Nema lokrat patronažna zdravstvena nega nima vseh vzvodov in kompetenc in ne možnosti, da bi lahko pomagala tem bolnikom. Socialne ustanove, ki zaposlujejo socialne oskrbovalke, pa nikakor niso dovolj in pravilno izobražene za vodenje demenčnega bolnika na domu. Človeku z demenco je treba ohraniti dostojanstvo in integriteto. Svojci in skrbniki osebe z demenco pogosto prepozno ugotovijo, da človek potrebuje pomoč in ustrezno zdravljenje. Naša članica Mojca Stopar ves čas deluje na tem zelo težavnem področju,

čeprav svoje delo opravlja na neonatalni enoti ginekološko-porodniškega oddelka Splošne bolnišnice Celje, kjer opravlja triizmensko delo in še vedno najde čas za delo z ljudmi z demenco in njihovimi svojci ter skrbniki.

Naši člani so zelo aktivni pohodniki, za kar se zahvaljujemo Jani Petelinšek in Dragici Strašek, ki si vse poti ogledata prej. Naša ekipa za tek šteje že 30 članov. Vsi pa se udeležujejo maratonov v Sloveniji in tudi v tujini.

Zelo radi pa gremo na izlete. Spomladi smo obiskali severno Italijo, jeseni pa Malto.

Predsednica društva
Tomislava Kordiš

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV GORENJSKE

Udeleženci potovanja v Dubaj

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske (v nadaljevanju DMSBZT Gorenjske) je vse leto skrbelo za kontinuirano izvajanje strokovnih izobraževanj in samostojno izvajanje strokovnih srečanj za modul licence. Ponosni smo, da nam je uspelo izpeljati več strokovnih srečanj iz obveznih vsebin Poklicna etika in zakonodaja s področja zdravstvene in babiške nege ter Kakovost in varnosti v zdravstvu. Za tega smo izdali tudi zbornik strokovnega srečanja. Letošnje leto smo začeli s čajanko, ki je temeljila na začetkih našega delovanja z naslovom in tematiko **Sprehod skozi organizirano delovanje medicinskih sester na Slovenskem**. Usmerili smo se tudi na strokovno klinično popoldne v sodelovanju s Fakulteto za zdravstvo Angele Boškin na temo **Pomen in možnosti sodelovanja ambulantne družinske medicine na vseh ravneh zdravstvenega varstva**.

S povezovanjem medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske ter pridruženimi člani želimo razvijati stike ter z drugimi društvi in organizacijami s sorodnimi cilji v domačem in mednarodnem prostoru krepiti osebnostni in strokovni razvoj svojih članov ter kakovostno preživljanje njihovega prostega časa.

Na ustvarjalnih delavnicah smo se preizkusili v spretnostih šivanja, peke kruha ... Zelo je obiskana pohodna sekcija. Lani smo imeli planinski pohod in obiskali Pot dveh slapov ter se vzpeli na Sljeme na Hrvaškem. Zelo motivirana je skupina upokojenih članic, ki se je letos podala v Režijo in na strokovni ogled doma starejših občanov Viharnik v Kranjski Gori ter se jeseni v sodelovanju z Zdravstvenim domom Radovljica znova poučila o temeljnih postopkih oživljanja. Gibalno smo v društvu Gorenjske še vedno zelo zagnani. Tudi lani smo se preizkusili v tekaški delavnici **Kako**

Udeleženci delavnice temeljnih postopkov oživljanja

Udeleženci pohoda na Sljeme

do učinkovite tehnike teka. Vse izboljšave in moči smo usmerili na že tradicionalni udeležbi na Ljubljanskem maratonu. Lahko pa z veseljem pohvalimo tudi medicinske sestre, ki sestavljajo country plesno skupino. Letos so nam plese predstavile na rednem letnem občnem zboru društva in osrednjem strokovnem srečanju, ki je bilo namenjeno temi **Kako s pre-**

ventivnimi programi še bolj poskrbimo za svoje zdravje. Izdali smo tudi zbornik strokovnega srečanja. Društvo si je letos ogledalo lepote Dolomitov in Dubaja.

V društvu smo vsako leto ponosni na prejemnike najvišjih priznanj, srebrnega znaka in naslova častni član DMSBZT Gorenjske. Svečanost je tako kot zadnja leta bila v Gledališču

Toneta Čufarja na Jesenicah. Letošnji prejemniki priznanj srebrni znak so: Stanka Fabijan, Dubravka Karadžić Šmitran, Marta Smodiš in Ivanka Tkalec. Naslov častne članice je prejela dolgoletna članica društva in predsednica Društva diabetikov Jesenice Sonja Ravnik.

*Predsednica društva
Alenka Bijol*

Od leve proti desne: predsednica Zbornice – Zveze Monika Ažman, dobitnici srebrnih znakov Stanka Fabijan, Dubravka Karadžić Šmitran, predsednica društva Alenka Bijol, dobitnici srebrnih znakov Ivanka Tkalec in Marta Smodiš, častna članica Sonja Ravnik, podpredsednica društva Zorica Panič

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NOVO MESTO

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto (DMSBZT Novo mesto) je regijsko strokovno društvo, v katero so vključeni zaposleni v zdravstveni negi na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja. V začetku leta 2020 je bilo v društvu vključenih več kot 1300 članov, kar nas uvršča med večja regijska strokovna društva. Člani društva so zaposleni v zdravstvenih in socialnovarstvenih zavodih na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju, upokojene kolegice in kolegi, dijaki zaključnih letnikov Srednje zdravstvene in kemijske šole Novo mesto ter študenti Fakultete za zdravstvene vede v Novem mestu.

Najpomembnejša naloga društva je skrb za izobraževanje članstva. Pri izbiri tem in predavateljev želimo zajeti kar največ različnih področij

zdravstvene nege, tako da lahko vsak član najde temo, ki ga zanima. Med predavatelje vključujemo člane svojega društva, prav tako pa tudi zunanje sodelavce. Teme izobraževanj pokrivajo preventivo, diagnostiko, zdravljenje, rehabilitacijo, predstavljamo skrb zdravstvene nege za posameznika, družino in širšo skupnost. Pri organizaciji izobraževanj pa največji poudarek namenjamo obveznim vsebinam, tako da članom in članicam društva omogočamo čim lažje pridobivanje in obnovo licenc. Pri organizaciji izobraževanj sodelujemo z različnimi zdravstvenimi in socialnovarstvenimi zavodi na območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja ter s Fakulteto za zdravstvo Novo mesto in Srednjo zdravstveno in kemijsko šolo Novo mesto.

Strokovna izobraževanja

- 17. in 18. 1. 2019: 11. Dnevi Marije Tomšič – Vloga zdravstvene nege pri sodobni prehranski terapiji (178 udeležencev)
- 14. 2. 2019: Presejalni program in zdravljenje diabetične retinopatije (75 udeležencev)
- 7. 3. 2019: Zdravstvena nega v patronažni dejavnosti (93 udeležencev)

Udeleženci izleta v Pulj in na Brione

13. 4. 2019: **Poklicna etika in zakonodaja s področja zdravstva** (162 udeležencev)

16. 5. 2019: **Medicinska sestra na kirurški misiji Zdravniki brez meja** (87 udeležencev)

5. 6. 2019: **Kakovost in varnost v zdravstveni negi** (106 udeležencev)

7. 11. 2019: **Strokovno izobraževanje ob 40-letnici zdravljenja z dializo v SB Novo mesto** (102 udeležencev)

22. 10. 2019: **Sindrom fibromialgije** (78 udeležencev)

V letu 2019 smo izvedli tudi pet delavnic **TPO z uporabo AED**, ki jih je obiskalo 139 udeležencev.

Društvo je sodelovalo pri organizaciji strokovnega srečanja strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pulmologiji v Dolenjskih Toplicah.

Jožica Rešetič je sodelovala na kongresu paliativne oskrbe na Hrvaškem v Zagrebu s prispevkom o paliativni oskrbi in vlogi prostovoljcev v današnjem času.

6. 11. 2019 je društvo sodelovalo z Zbornico – Zvezo in s Fakulteto za zdravstvene vede Novo mesto pri organizaciji strokovnega posveta o implementaciji dokumenta Kompetence in poklicne aktivnosti izvajalcev v dejavnosti ZN. Na strokovnem posvetu so sodelovali predstavniki Zbornice – Zveze in predstavniki menedžmenta v zdravstveni negi iz zdravstvenih in socialnovarstvenih zavodov na našem območju. Na posvetu smo poskušali odgovoriti na vprašanja članov v zvezi z omenjenim dokumentom.

Druge dejavnosti društva:

Izvršilni odbor se je sestel na 9 rednih sestankih, v marcu smo izvedli redni občni zbor ter izvolili predstavnike društva za skupščino Zbornice – Zveze.

Predsednica se je udeleževala sestankov ORSD in srečanja funkcionarjev Zbornice – Zveze in na njih aktivno sodelovala.

Dve članici društva sta članici Upravnega odbora Zbornice – Zveze, ena kot predsednica ene od strokovnih sekcij, hkrati pa je tudi koordinatorica sekcij in članica komisije za strokovne nadzore Zbornice – Zveze. Ena od naših članic je v Upravnem odboru Zbornice – Zveze predstavnica srednjih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Dve članici društva sta članici Delovne skupine za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege. Naša članica je tudi članica uredniškega odbora revije Utrip.

Kolegica je članica Nacionalne komisije za visokošolsko izobraževanje – NAKVIS. Naše članice in člani so habilitirani kot predavatelji na Fakulteti za zdravstvene vede Novo mesto in na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin ter usposobljeni za mentorje dijakom in študentom, ki prihajajo na klinične vaje v delovna okolja.

Več članic izvršilnega odbora se je udeležilo akademije za funkcionarje v organizaciji Zbornice – Zveze.

Ob praznovanju obletnic regijskih strokovnih društev Koper in Ptuj - Ormož smo pripravili prispevka za njihova zbornika in se udeležili praznovanja.

Ob pomembnih dogodkih smo sodelovali z lokalnimi mediji (Radio Krka,

Radio Sraka, televizija Vaš kanal), ki so objavljali prispevke o delu društva in o pomembnih dogodkih s področja zdravstvene nege.

V internih glasilih SB Novo mesto Vizita in ZD Trebnje Utrip ZD Trebnje smo objavljali prispevke o aktivnostih društva.

Članica društva Gloria Šepec je bila na prireditvi Naj prostovoljec v javni upravi leta 2018 dobitnica posebnega priznanja za kontinuirano povezovanje prostovoljstva in prispevek k dolgoročnemu sodelovanju šole in bolnišnice.

Udeležili smo se simpozija zdravstvene in babiške nege Slovenije. Ob mednarodnem dnevu medicinskih sester smo v sodelovanju s prostovoljci Srednje zdravstvene in kemijske šole Novo mesto v bolnišnici pripravili stojnice s predstavitvijo dela medicinskih sester ob 12. maju in predstavitvev dela babic ob 5. maju. Udeležili smo se slavnostne akademije Zbornice – Zveze v Ljubljani. Naša članica je bila dobitnica zlatega znaka, ob tej priložnosti je bil na lokalnem radijskem programu s predsednico intervju.

Naše članice so objavljale članke v glasilu Utrip in v drugih publikacijah s področja zdravstvene nege.

Kot že nekaj let smo tudi lani 6. decembra v SB Novo mesto pripravili srečanje za prostovoljce in njihove mentorje, ki delujejo v naši bolnišnici in jih skromno obdarili. Prostovoljci so 24. decembra v bolnišnici pripravili božični koncert za bolnike in zaposlene.

Kolegici sta se udeležili prednovoletnega srečanja na Zbornice – Zveze,

kjer je Marjeta Berkopec kot soavtorica monografije Perioperativna zdravstvena nega prejela priznanje.

Nekatere kolegice aktivno sodelujejo v okviru Rdečega križa pri tečajih prve pomoči za voznike, gasilce in na krožkih prve pomoči v osnovnih šolah, na tečajih za uporabo AED za prve posredovalce in na tečajih za prve pomagalice, pripravljajo predavanja in promovirajo zdrav življenjski slog, predavanja o preventivi raka dojk in črevesja, o diabetesu in arterijski hipertenziji.

Predsednica društva je predstavila delovanje in pomen Zbornice – Zvez in regijskega strokovnega društva dijakom na Srednji zdravstveni in kemijski šoli Novo mesto ter študentom Fakultete za zdravstvene vede Novo mesto in tudi novozaposlenim v zdravstveni negi v SB Novo mesto. Dijake, študente in novozaposlene je povabila k včlanitvi v društvo. Pridobili smo kar nekaj novih članov, ki so se odzvali njenemu povabilu.

Ves čas sodelujemo z lokalnimi organizacijami, društvi, občinami, šolami, vrtci, Srednjo zdravstveno in kemijsko šolo Novo mesto in Fakulteto za zdravstvene vede Novo mesto.

Društvo na svoji spletni strani člane redno obvešča o delovanju društva in o vseh aktivnostih v društvu.

Leto smo zaključili s prednovoletnim srečanjem 11. decembra 2019 na Prepihu. Srebrni znak društva smo podelili trem zaslužnim kolegicam iz regije. Spomnili pa smo se tudi tistih, ki so v preteklem letu odšli v zaslužen pokoj.

Dobitnice srebrnega znaka DMSBZT Novo mesto za leto 2019

Branka Makarovič

Od leta 1986 je zaposlena v SB Novo mesto, po diplomu na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani leta 2001 pa je bila razporejena na interno intenzivno terapijo, kjer je bila 15 let odgovorna medicinska sestra. Ob selitvi in reorganizaciji intenzivne terapije v SB Novo mesto je aktivno sodelovala pri celotni organizaciji delovanja novega centra intenzivne medicine. Sodeluje v projektih skupinah za standarde zdravstvene nege, spremljanje kazalnikov kakovosti na področju preprečevanja bolnišničnih okužb in spremljanju higiene rok. Opravila je podiplomski študij iz bolnišnične higiene. Večkrat je aktivno sodelovala na domačih in mednarodnih strokovnih izobraževanjih s področja urgentne medicine. Sodelovala je tudi pri pripravi in prenovi strokovnih standardov zdravstvene nege za intenzivno terapijo. Je mentorica dijakom in študentom na kliničnih vajah. V okviru Evropskega reanimacijskega sveta in Slovenskega združenja za urgentno medicino se je kot prva medicinska sestra iz SB Novo mesto udeležila tečaja dodatnih postopkov oživljanja in opravila izpit ter si pridobila certifikat ERC.

Vida Novinec

Je prvo zaposlitev opravljala na ginekološko-porodniškem oddelku SB Novo mesto, kjer je bila nekaj let tudi odgovorna medicinska sestra. Leta 1995 se je odločila svojo poklicno pot nadaljevati na Srednji zdravstveni in kemijski šoli Novo mesto, kjer pou-

čuje strokovnoteoretične predmete. Opravila je pedagoško-andragoško izobraževanje in strokovni izpit za delo v vzgoji in izobraževanju. Je predavateljica prve pomoči in prostovoljka pri RKS. Poklice v zdravstveni negi predstavlja na dnevih odprtih vrat, informativnih dnevih in zaposlitvenih sejmih. Na področju vzgoje in izobraževanja si je pridobila naziv svetovalke. Leta 2009 je po prenovi poklicnega izobraževanja prevzela delo organizatorice praktičnega usposabljanja. Je članica organizacijskega odbora in aktivna predavateljica na izobraževanjih za mentorje. Je tudi ena od voditeljic projekta Zdrava šola, ki z različnimi aktivnostmi, kot so projekt nekadilski razred in preprečevanje digitalne odvisnosti med mladimi, promovira zdrav način življenja med dijaki. Vodi krožek krvodajalstva za dijakke in organizira krvodajalske akcije med zaposlenimi.

Slavka Zore

Je že 35 let zaposlena v ZD Novo mesto, od tega 30 let v ambulanti družinske medicine. Sodeluje pri organizaciji strokovnih srečanj, predvsem na področju družinske medicine. Preko mentorstva dijakom in pripravnikom predaja svoje bogato znanje mlajšim generacijam. Vrsto let se je vključevala tudi v delo dežurne službe v ambulanti in na terenu. Je pa tudi nepogrešljiv član sindikata v ZD Novo mesto. V času osamosvojitvene vojne je bila članica prve ekipe NMP na prizorišču spopadov na Medvedjeku. Po vojni je bila odlikovana kot vojni veteran. Aktivno sodeluje tudi pri promociji zdravja v lokalni skupnosti.

Članice upravnega odbora na prvem sestanku v novi pisarni

Novi prostori DMSBZT Novo mesto

Sobota, 23. novembra 2019, je bila za DMSBZT Novo mesto zelo pomemben dan. Po več kot 56-letnem delovanju je društvo končno dobilo svoje prostore. Vsa ta leta so se naše kolegice trudile, da bi društvo nekje dobilo svoj prostor za sestanke in shranjevanje arhivskega gradiva in predmetov, ki so povezani z zgodovino društva in razvojem poklica medicinske sestre na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju.

DMSBZT Novo mesto je bilo ustanovljeno leta 1963 in trenutno šteje več kot 1300 članov. V zadnjih letih so potekale aktivnosti za pridobitev lastnih prostorov, kar nam je lani tudi uspelo. Naši prošnji je prisluhnila Mestna občina Novo mesto. V samem centru Novega mesta ima občina stavbo, v kateri namenjajo prostore različnim društvom in nevladnim organizacijam. V tej stavbi so našli prazno sobo, ki so jo bili pripravljene oddati našemu društvu v brezplačni najem. Pisarno smo očistili, preuredili, opremi-

li z novo opremo in 23. novembra 2019 smo imele članice upravnega odbora v njej prvič svoj redni sestanek. Načrtujemo, da bodo v pisarni poleg sestankov upravnega in nadzornega odbora tudi srečanja drugih skupin, ki delujejo v okviru društva. Tu se bodo lahko srečevale naše upokojene kolegice, dijaki in študenti zdravstvene nege, prostovoljci, predstavniki strokovnih sekcij in vsi drugi, ki sodelujejo z društvom. Pripravljali bomo tudi izobraževanja za manjše skupine udeležencev. Poleg pisarne pa lahko uporabljamo tudi sejno sobo, ki je v skupni uporabi za vse najemnike pisarn v stavbi in omogoča udeležbo večji skupini udeležencev.

V društvenih prostorih bomo začeli urejati arhivsko gradivo po navodilih za arhiviranje arhivskega gradiva, ki jih je pripravila Delovna skupina za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri Zbornici – Zvezi. Med pripravo jubilejne obletnice društva smo našli del zaprašene arhiva, ki ga bomo zdaj lahko shranili na enem mestu.

Kolegice so v pisarno prinesle veliko knjig z različnimi vsebinami. Razde-

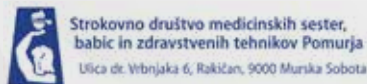
lili smo jih na strokovne in poljudne, jih popisali in uredili društveno knjižnico, kjer si bodo knjige, zbornike predavanj in drugo literaturo lahko naši člani in članice tudi izposodili.

Uredili pa bomo tudi društveni arhiv zadnjega desetletja, ki se zdaj razpršeno hrani po omarah in kletah članov društva. Vse člane društva bomo zaprosili, predvsem upokojene kolegice in kolege, ki imajo doma ali na svojem delovnem mestu še spravljene nekdanje uniforme, predmete iz preteklosti, revije, knjige, zbornike in vse drugo, kar bi bili pripravljene deliti z nami, da to prinesejo v pisarno.

Ob koncu sestanka nas je prijetno presenetila upokojena kolegica in nekdanja predsednica društva Slavica Krošelj Naumov. Predsednici je čestitala za novo pridobitev in vsem nam zaželela veliko delovne vneme. Podarila nam je prelepo orhidejo, ki bo krasila našo novo pisarno. Gospa Slavica, iskrena hvala za vaš obisk in lepe želje.

Zahvaljujemo se Mestni občini Novo mesto za pomoč in veliko razumevanje za naše prošnje, da se nam je po več kot pol stoletja delovanja končno uspelo vseliti v svoje prostore. Želimo, da pisarna društva postane prostor srečevanja, izobraževanja, druženja in načrtovanja nadaljnega razvoja društva. Tu bo vedno prostor za vse, ki se in se še bodo trudili za razvoj stroke zdravstvene nege in promocijo poklica medicinske sestre.

Predsednica društva
Jožica Rešetič

Strokovno društvo medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja
Ulica dr. Vrtnjaka 6, Rakičan, 9000 Murska Sobota

STROKOVNO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV POMURJE

SDMSBZT Pomurja deluje v regiji v javnem interesu, z namenom strokovne rasti z organiziranjem strokovnih srečanj za obvezne vsebine – modul licenca, za ozko strokovno področje in za osebnostno rast, druženja, pripadnosti in kakovostne obravnave pacientov v zdravstvenih zavodih, izobraževalnih zavodih, zdraviliški dejavnosti in v socialno-varstvenih zavodih. Člani društva delujejo tudi na drugih področjih, kot so Rdeči križ, Karitas, Društvo za boj proti raku, v raznih humanitarnih organizacijah ter v skupinah za samopomoč. Poleg strokovnega izobraževanja nudimo tudi kulturne in športne aktivnosti, ki vplivajo na zadovoljstvo izvajalcev zdravstvene in babiške nege ter oskrbe kot tudi vseh, ki so vključeni v obravnavo. V svojem okolju spodbujamo preventivo bolezni in zdrav način življenja. V okviru SDMSBZT Pomurja delujeta pevka skupina Žarek in ljubiteljska gledališka skupina, ki skrbita za razvedritev

članov društva. Društvo ima 1287 članov. Posebej nas veseli, da se naših aktivnosti udeležujejo tudi predstavniki drugih zdravstvenih poklicev in lokalna javnost. Delo društva je vidno tudi v lokalnih skupnostih, pri raznih zdravstvenovzgojnih programih, predavanjih in projektih. Ob različnih tematskih dnevih pripravljamo stojnice s predstavitvami in promocijo zdravega življenjskega sloga. Člani in članice društva delujejo tudi na nacionalni ravni, imamo članico v Strateškem svetu pri MZ in naša članica je tudi predsednica SDZN Slovenije.

V letu 2019 smo izvedli 13 strokovnih srečanj. Izdali smo zbornik v elektronski obliki, v dvodnevno strokovno ekskurzijo smo vključili ogled UKC v Banjaluki, planinski pohod je bil na Uršljo goro in predbožična ekskurzija na Madžarsko v Veszprem in Szekesehervar. Ogledali smo si opero Aida v SNG Maribor. 7. aprila 2019 smo sodelovali v lokalni skupnosti na Otoku

ljubezni v Ižakovcih in v drugih lokalnih skupnostih. Tako kot vsako leto smo tudi lani imeli zbor članov, kjer smo predstavili delo vseh dejavnosti v društvu. Organizirali smo tudi srečanje upo-

*10. jubilejni in 6. mednarodni simpozij o kronični rani
(Fotografija: arhiv društva)*

kojenih medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov. Člani in članice so sodelovali na Maratonu treh src v Radencih in kolesarskem maratonu v Beltincih.

S svojo udeležbo smo prisostvovali na skupščini Zbornice – Zveze in osrednjem slovenskem srečanju ob mednarodnem dnevu medicinskih sester s podelitvijo zlatih znakov. Ljubiteljska gledališka skupina se je pripravljala na novo igro. Vokalna skupina Žarek je imela več nastopov za člane društva in drugje. Skupine za samopomoč delujejo celo leto na lokalni ravni in za potrebe društva. Na sejah izvršilnega odbora smo se člani lani srečali 9-krat, načrtovali dogodke in razglabljali o aktualnih stvareh na področju zdravstvene in babiške nege.

Delovanje našega društva je v letu 2019 zaznamovalo kar nekaj dogodkov. Raziskovalna skupina pri društvu je izvedla raziskavo o stopnji prehranjenosti pomurskih pacientov

s kroničnimi obolenji. Izdali smo tudi zbornik v elektronski obliki.

Kot že vrsto let smo v sodelovanju z Delovno skupino za oskrbo kronične rane v Splošni bolnišnici Murska Sobota organizirali 10. jubilejni in 6. mednarodni simpozij o kronični rani v Radencih.

Lep dogodek je bila strokovna ekskurzija in ogled UKC v Banjaluki.

Na področju pridobivanja novih znanj za strokovno in odgovorno delo zdravstvene in babiške nege ter oskrbe društvo neprekinjeno razvija svoje strokovne in organizacijske zmožnosti delovanja. To nam uspeva z dobrim sodelovanjem in pozitivno energijo vseh sodelujočih.

Predsednica društva
Dragica Jošar

Strokovna ekskurzija SDMSBZT v UKC Banjaluka (Fotografija: arhiv društva)

STROKOVNO DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV KOPER

V Strokovnem društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper smo tudi lani organizirali več strokovnih izobraževanj. 21. januarja obvezne vsebine iz etike in zakonodaje v zdravstvu, ki se ga je udeležilo 129 slušateljev. 19. marca smo tradicionalno izvedli izobraževanje Izzivi zdravstvene in babiške nege VIII, tokratna vsebina so bile vnetne revmatične bolezni, udeležencev je bilo 110. Na ta dan smo imeli tudi občni zbor društva. 8. junija je 45 slušateljev obnovilo znanje iz temeljnih postopkov oživljanja z uporabo AED, 24. oktobra pa je potekalo izobraževanje kakovost in varnost v zdravstvu s 134 slušatelji.

Maja je bil organiziran izlet v Švico, novembra pa strokovna ekskurzija v Univerzitetni klinični center Maribor, kjer so nam kolegice iz UKC Maribor odlično predstavile delo, razvoj in

inovativnost na področju zdravstvene nege.

17. maja je v Portorožu potekala svečanost ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in babic ter podelitev priznanj SDMSBZT Koper, srebrni znak. Prejemnice najbolj pomembnega priznanja našega društva so bile Lilijana Božič, Danijela Fon Sedmak, Irena Cilensek, Diana Koren in Nataša Kocjan. Tokrat smo prvič predstavili priznanje srebrni znak v novi obliki, in sicer v obliki srebrne broške.

60 let delovanja SDMSBZT Koper

Najpomembnejši datum lanskega leta je bil prav gotovo 13. december. Lanski prednovoletni večer v Portorožu je bil še posebej slovesen, saj smo praznovali 60 let delovanja koprškega društva. Zаметki organiziranega delovanja segajo še nekoliko dlje. V za-

četku je to bila podružnica Koper, ki je tedaj delovala pod okriljem Društva medicinskih sester Slovenije. Že ostareli zapisi pa vedno z enakim entuziazmom povzemajo zavzetost in predanost članic in članov v skrbi in spremljanju človeka v vseh življenjskih obdobjih, v veselih in žalostnih trenutkih. Poročila povzemajo delo tedanjih predsednic in

Predsednica Zbornice – Zveze Monike Ažman je društvu izročila priznanje za uspešno delo.

upravnih odborov. Ravno tako se že od nekdaj pojavljajo zapisi o prizadevanjih za ustrezno izobraževanje, skrbi za ustrezne delovne pogoje, napredu in razvoju stroke, kakovosti in varnosti zdravstvene in babiške nege, pa tudi v prizadevanjih k regulaciji in priznavanju statusa poklica medicinske sestre. Pravzaprav k vsemu naštetemu stremimo tudi danes. Zato z velikim spoštovanjem do preteklosti najlepša hvala našim predhodnicam, predhodnikom, kajti brez njihove predanosti in želje po nadaljnjem razvoju danes ne bi bili tu.

Prireditev je povezovala Katja Pišot, nastopala in pričarala zares čarobno vzdušje je Brkinska godba 2000. Za smeh pa je poskrbela medicinska sestra Aleksandra Saška Horvat.

Tako pomembno obletnico smo želeli ovekovečiti tudi s pisano besedo. Nastal je zbornik, ki večinoma prika-

zuje razvoj stroke v zadnjih desetih letih delovanja, saj smo ob praznovanju petdesete obletnice delovanja društva in izdaji tedanjega zbornika že imeli priložnost opisati preteklost. Odločili smo se, da bo zbornik prejel čisto vsak član našega društva.

Predsednica društva
Doroteja Dobrinja

Utrinek s svečanosti ob praznovanju 60. obletnice delovanja SDMSBZT Koper, nastop Brkinske godbe

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NOVA GORICA

V letu 2019 smo izpeljali vsa strokovna srečanja iz obveznih vsebin Temeljni postopki oživljanja z uporabo AED, Kakovost in varnost v zdravstvu ter Etika in zakonodaja v zdravstvu.

Ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in babic smo organizirali motivacijsko predavanje z naslovom **Prijazno je biti prijazen**, kjer nam je Polona Požgan, predavateljica in trenerka z vizijo na sproščen in duhovit način predstavila osnove komunikacije in osnove dobrih medosebnih odnosov. V sklopu mednarodnega dneva medicinskih sester in babic smo bili povabljeni na Srednjo zdravstveno šolo Nova Gorica, kjer je potekal posvet z Natašo Slejko ter zastopnikom pacientovih pravic za območje Nova Gorica Dušanom Žoržem. Posvet je potekal na temo dostojanstva in sočutja.

Organizirali smo strokovno srečanje z naslovom **Ergonomija v zdravstveni negi**. Doc. dr. David Ravnik nam je

predstavil osnove zdravja na delovnem mestu in osnove ergonomije. Na strokovnem srečanju so se predstavile tudi delavke iz Varstveno delovnega centra Nova Gorica. Doroteja Rojko, dipl. delovna terapevtka in Jana Feuč, dipl. fizioterapevtka, sta spregovorili o ergonomiji in uporabi primernih pripomočkov, ki olajšajo proces dela. Suzana Likar Štrukelj, dipl. delovna terapevtka, je predstavila delo rehabilitacijskega tima VDC Nova Gorica, ki v Enoti Stara Gora izvaja strokovno obravnavo za uporabnike po pridobljeni možganski poškodbi ali okvari gibalnega aparata.

Organizirali smo tudi strokovno popoldne na temo **Stres in izgorelost na delovnem mestu**. Katarina Veselko, univ. dipl. psih., nam je odgovorila na vprašanje **Ali je stres res neizogiben**. Prepričala nas je, da se lahko stresa lotimo tudi drugače in opravimo z njim pri samem izvoru. Pojasnila je, da s telesnim sproščanjem ali fizično

aktivnostjo lahko vzpostavimo kratkotrajno ravnovesje, ne odstranimo pa izvora stresa.

Pred strokovnim posvetom o implementaciji dokumenta kompetence in poklicne

Srečanje ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in babic, Polona Požgan: motivacijsko in inspirativno predavanje Prijazno je biti prijazen (Fotografija: arhiv Društva MSBZT Nova Gorica)

aktivnosti izvajalcev v dejavnosti zdravstvene nege, ki ga je organiziralo naše društvo, nas je zbrane vodje severnoprimorske regije predavatelj Klemen Belhar poučil o naslednjih vsebinah: **Komunikacijska kultura in vodenje, Sestanki: vzdušje, učinkovitost, smisel, Različni stili vodenja, vodenje in motivacija, Motivacija vodje in motivacija zaposlenih.**

Marec je bil za Društvo MSBZT Nova Gorica umetniško obarvan. Prvi dan v marcu smo si v Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu ob Soči z velikim veseljem in s ponosom ogledali umetniška dela naše članice Marice Kobal.

Obležili smo 100 let od zaposlitve prve medicinske sestre na Slovenskem Angele Boškin. Bila je doma iz Pevme pri Gorici, kjer je tudi pokopana. Zbrali smo se na Trgu Evrope v Novi Gorici, se podali po ulicah Gorice in po Solkanskem polju v Pevmo. Obiskali smo njen grob, položili šopek in prižgali svečko. Po molitvi in slovenski pesmi smo skozi park Pevma nadaljevali pot do botaničnega vrta Luciana Viatorija.

Organizirali smo jesenski pohod po Ajdovščini in njeni okolici ter strokovno ekskurzijo v Prekmurje.

Kot vsako leto smo tudi v letu 2019 organizirali prednovoletno srečanje. Tokrat smo si ogledali stand-up predstavo »Alfa Samica – vaša novoletna kraljica« in se družili ob slavnostni večerji.

Predsednica društva
Metka Plesničar

Strokovno izobraževanje Ergonomija v zdravstveni negi, na fotografiji od leve proti desni so doc. dr. David Ravnik, Metka Plesničar, Doroteja Rojko, Suzana Likar Štrukelj, Jana Feuče. (Fotografija: arhiv Društva MSBZT Nova Gorica

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV PTUJ - ORMOŽ

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ptuj - Ormož (v nadaljevanju DMSBZT) je prostovoljno, samostojno, nepridobitno združenje medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ptujsko-ormoške regije, ki delujejo na področju zdravstvene in babiške nege in oskrbe. DMSBZT Ptuj - Ormož deluje od leta 1970 in ima 698 članov. Članstvo je prostovoljno, financira se iz članarin. Društvo skrbi, da so v organih društva zastopane vse delovne sredine.

Temeljno poslanstvo in namen društva je strokovno združevanje, skrb za strokovni razvoj s ciljem izboljšati kakovostno obravnavo pacientov in neprekinjen razvoj stroke zdravstvene in babiške nege v naši regiji. Delujemo v javnem interesu. Skrbimo za strokovna izpopolnjevanja in izobraževanja svojih članov. Spodbujamo raziskovalno in publicistično delo. Odprti smo za ideje slehernega člana društva. Skrbimo za krepitev pozitiv-

ne poklicne samopodobe in zavedanja svojega prispevka pri krepitvi in ohranjanju zdravja ljudi. Sedež društva: Potrčeva 19a, 2250 Ptuj.

Strokovna izobraževanja DMSBZT Ptuj - Ormož

- 17. 1. 2019, strokovno izobraževanje v Splošni bolnišnici dr. Jožeta Potrča Ptuj: **Kinestezijska v zdravstveni negi z učnimi delavnicami** (Izobraževanja se je udeležilo 26 udeležencev.)
- 19. 1. 2019, hotel Roškar: **TPO z vključenim AED** – modul obvezne vsebine (Izobraževanja se je udeležilo 36 udeležencev.)
- 2. 2. 2019, hotel Roškar: **Zakonodaja s področja zdravstva in poklicna etika** - modul obvezne vsebine (Izobraževanja se je udeležilo 108 udeležencev.)
- 13. 2. 2019, Dom upokojeencev Ptuj: strokovno izobraževanje **Modra komunikacija** (Izobraževanja z učnimi delavnicami se je udeležilo 56 udeležencev.)
- 12. 3. 2019, Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj: **klinični večer Dihalna pot** (Izobraževanja se je udeležilo 10 udeležencev.)

Člani predsedstva DMSBZT
Ptuj - Ormož
(Fotografija: arhiv društva)

- 16. 3. 2019, hotel Roškar: **Z asertivno komunikacijo do vzajemnega spoštovanja** (Izobraževanja se je udeležilo 82 udeležencev.)
- 22. 3. 2019, Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj: **klinični večer Anestezija pri otroku** (Izobraževanja se je udeležilo 9 udeležencev.)
- 26. 3. 2019, Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj: **Obvladovanje in preprečevanje okužb v povezavi z zdravstveno oskrbo** (Izobraževanja se je udeležilo 72 udeležencev.)
- 14. 5. 2019, Dom upokojencev Ptuj: **Spoznajmo vnetne revmatske bolezni** (Izobraževanja se je udeležilo 61 udeležencev.)
- 21. 5. 2019, Splošna bolnišnica dr. Jožeta Potrča Ptuj: **Alergije – težave današnjega časa** (Izobraževanja se je udeležilo 63 udeležencev.)
- 20. 9. 2019, hotel Roškar: **Sodobni pristopi obravnave bolnikov s kroničnimi ranami** (Izobraževanja se je udeležilo 91 udeležencev.)
- 27. 9. 2019, hotel Primus: **Pedriatrija – 70 let otroškega oddelka SB Ptuj** (Izobraževanja se je udeležilo 33 udeležencev.)
- 5. 10. 2019, hotel Roškar: **Kakovost in varnost v zdravstvu** – modul obvezne vsebine (Izobraževanja se je udeležilo 77 udeležencev.)
- 18. 10. 2019, Dom upokojencev Ptuj: **Paliativna zdravstvena oskrba** (Izobraževanja z učnimi delavnicami se je udeležilo 68 udeležencev.)
- 8. 11. 2019, hotel Primus: **3. ginekološko srečanje – obravnava na sekundarnem nivoju** (Izobraževanja se je udeležilo 39 udeležencev.)

Stojnica ob 11. Oktobru, svetovnem dnevu boja proti bolečini (Fotografija: arhiv društva)

- 16. 11. 2019, hotel Roškar: **TPO z vključenim AED** – modul obvezne vsebine (Izobraževanja se je udeležilo 58 udeležencev.)
- 28. 11. 2019, hotel Roškar: **Funkcionalne prebavne težave pri otrocih** (Izobraževanja se je udeležilo 83 udeležencev.)

Interesne dejavnosti DMSBZT Ptuj - Ormož

- Gledališka predstava (komedija) Pod oknom
- Sodelovanje z Zbornico – Zvezo ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in babic
- Aktivnosti v regiji, za promocijo zdravstvene in babiške nege
- Izlet po slovenski Istri
- Planinski izlet na Golico
- Zaključek leta v hotelu Roškar

Ostale aktivnosti DMSBZT Ptuj - Ormož

- Udeležba na redni skupščini Zbornice – Zveze marca.
- Predsednica se je udeležila sej ORSD ter izobraževanj Zbornice – Zveze.
- Imeli smo 4 redne seje predsedstva. Obravnavali smo aktualno problematiko.
- 16. 3. 2019 smo imeli redni občni zbor.
- Povezovanje z organizacijami v lokalnem okolju, ki imajo podobne naloge v svojih programih.
- Povezave z nevladnimi organizacijami.
- Spremljanje aktualnih dogodkov na področju zdravstva, zdravstvene in babiške nege.

Svetovni dan bolečine

Skupaj z Društvom onkoloških bolnikov Slovenije, Skupino za samopomoč Ptuj in v sodelovanju s Splošno bolnišnico dr. Jožeta Potrča Ptuj smo v prostorih ginekološko-porodnih ambulant pripravili stojnico in obeležili 11. Oktobar, svetovni dan boja proti bolečini.

Taki dogodki omogočajo, da bolnike in strokovno javnost seznanimo s pomembnostjo prepoznavanja in zdravljenja bolečine. Bolečina je izjemno zapletena. Povzročajo jo različni dejavniki, na njeno doživljanje in trajanje pa močno vplivata tudi okolje in duševno stanje človeka, ki ga boli.

Na stojnici smo ozaveščali mimoidoče, bolnike, zaposlene o pomembnosti prepoznave bolečine, kam po pomoč, ko boli. Delili smo rožnate pentlje

– simbol boja proti raku dojk, modre pentlje, ki simbolizirajo boj proti raku debelega črevesa in danke in svetlo-modre pentlje – simbol raka prostate.

Na Ptujju je skupina zelo aktivna, pripravlja strokovna predavanja, druženja, pohode, izlete in povezuje svoje člane ter pomaga obolelim za rakom. Njihovo glavno poslanstvo je ozaveščanje o raku, združevanje obolelih za rakom, njihovih svojcev, prijateljev, zdravstvenih strokovnjakov in seveda vseh, ki želijo sodelovati. Zavedajo se, da je najpomembnejša preventiva, zdrav način življenja, gibanje, zdrava prehrana in vse, kar vpliva na krepitev zdravja. Srečujejo se vsak drugi torek v mesecu ob 17. uri v Domu upokojencev Ptuj. Skupino vodi prostovoljka koordinatorka Marjetka Munda Bratušek in strokovna vodja Jana Kozel. Vsi člani in članice v skupini

so se soočili z diagnozo rak, nekateri celo večkrat. V skupini poskušajo na preprost način predstaviti in razblistati različne tabuje, ki še vedno spremljajo to bolezen. Veliko bolnikov še vedno skriva svojo bolezen, se težko pogovarja o njej, kaj šele, da jo sprejme in se z njo spopade. V skupino za samopomoč se ljudje večinoma vključujejo šele po preboleli bolezni, ko potrebujejo pomoč, nasvete nekoga – kako naprej. Znova se je treba vrniti med ljudi, na delovno mesto, v pokoj. Življenje se spremeni, posamezniki se trudijo čim bolj polno preživeti vsak dan posebej.

Zahvala tudi Splošni bolnišnici dr. Jožeta Potrča Ptuj, predstojnici ginekološko-porodnega oddelka Damijani Bosilj, direktorici Splošne bolnišnice dr. Jožeta Potrča Ptuj Anici Užmah, pomočnici direktorice za zdravstveno

negu Nataliji Galinec, ki podpirajo aktivnosti društev na našem območju in tako uspešno povezujejo svoje delo v skrbi za paciente.

Predsednica društva
Tanja Ribič Vidovič

Planinski izlet na Golico
(Fotografija: arhiv društva)

Strokovno društvo
medicinskih sester,
babic in zdravstvenih
tehnikov Koroške

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV KOROŠKE

Regijsko Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koroške (v nadaljevanju društvo) že 54 let združuje zaposlene na področju zdravstvene in babiške nege Koroške. Zaposleni so v bolnišnici, zdravstvenih domovih, v domovih za starejše, v srednji strokovni zdravstveni šoli, pri zasebnikih. V našo sredino želimo privabiti tudi dijake Srednje zdravstvene sole Slovenj Gradec ter študente Fakultete za zdravstvene in socialne vede Slovenj Gradec. Društvo šteje 621 članic in članov. V okviru društva deluje sekcija upokojenih medicinskih sester, ki šteje 22 članic.

Leta 2019 smo uspešno realizirali načrtovana izobraževanja za člane in članice društva.

Modul licenca:

- 28. 2. 2019, Slovenj Gradec: **Temeljni postopki oživljanja z uporabo AED** (SDMSBZT Koroške s Sekcijo reševalcev v zdravstvu);
- 18. 4. 2019, Slovenj Gradec: **Temeljni postopki oživljanja z uporabo AED** (SDMSBZT Koroške s Sekcijo reševalcev v zdravstvu);
- 30. 9. 2019, Slovenj Gradec: **Temeljni postopki oživljanja z uporabo AED** (SDMSBZT Koroške s Sekcijo reševalcev v zdravstvu);
- 27. 11. 2019, Velenje: **Kakovost in varnost v zdravstvu** (Društvo MSB-ZT Velenje v sodelovanju s SDMSB-ZT Koroške).

Prejemnica zlatega znaka, članica našega društva (Fotografija: iz arhiva F. Šumečnik)

28. marca 2019 je društvo organiziralo redni letni zbor članov s svečano podelitvijo srebrnih znakov. Od 591 članov društva se je zbora udeležilo 71 članov in članic (12 %).

Dobitniki priznanj društva za leto 2018

Bronasti znak sta prejeli Andreja Mlinar in Marjana Plesec, dobitnice srebrnega znaka pa so bile Dragica Zupanc, Nada Javornik, Tatjana Sušnik.

Program dela in cilji za leto 2020

- 26. 1. 2020: Zakonodaja s področja zdravstva in poklicna etika;
- 22. 2. 2020: TPO s sodelovanjem Sekcije reševalcev v zdravstvu;
- 19. 4. 2020: TPO s sodelovanjem Sekcije reševalcev v zdravstvu;
- 29. 9. 2020: Kakovost in varnost v zdravstvu;

- 22. 10. 2020: TPO s sodelovanjem Sekcije reševalcev v zdravstvu;
- 20. 11. 2020: TPO s sodelovanjem Sekcije reševalcev v zdravstvu.

Marca bomo sklicali zbor članov in zaslužnim članom podelili srebrne in bronaste znake.

Za člane in članice bomo organizirali tudi izlet.

Predsednica društva
Petra Štigl

Prejemniki priznanj SDMSBTZ Koroške za leto 2018 (Fotografija: iz arhiva J. Pungartnik)

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV VELENJE

Načrt dela za leto 2019 smo v celoti izpolnili, del programa za krepitev medosebnih odnosov smo nadomestili z drugimi izobraževalnimi vsebinami. Poskrbeli smo, da so naši člani imeli vsa izobraževanja s področja obveznih vsebin, delavnice temeljnih postopkov oživljanja z uporabo avtomatskega defibrilatorja smo tako ponovili večkrat. Prizadevanja za pripadnost naši stanovski organizaciji so bila uspešna, saj so se naši člani v velikem številu odzivali tudi vabilu na nestrokovne dejavnosti, tako smo uspešno izpeljali tradicionalni izlet po Sloveniji in večdnevni izlet na Madžarsko.

V letu 2019 smo organizirali enodnevni izlet, na katerem smo se potepali po Bizeljskem, jeseni pa smo se odpravili na večdnevni izlet na Madžarsko. Zaradi slabega vremena nam je odpadel vzpon na bližnje hribovje, smo pa organizirali nastope stand-up komikov in tradicionalno prednovoletno zabavo v hotelu Paka, ki se je je udeležilo več kot 100 članov. Na svečanosti

pred zabavo smo podelili dva srebrna znaka, najvišji društveni priznanji. Prestižni priznanji sta dobili Blaženka Hižar in Natalija Pečnik.

Predsednik društva
Janez Kramar

Izobraževanje članov društva

Izlet članov društva po Madžarski

Dobitnici srebrnega znaka 2019 (od leve proti desni: Monika Ažman, Blaženka Hižar, Janez Kramar, Natalija Pečnik)

**STROKOVNE
SEKCIJE**

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V MEDICINI DELA, PROMETA IN ŠPORTA

Strokovna sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v medicini dela, prometa in športa deluje na različnih področjih aktivnega zdravstvenega varstva delavcev, voznikov in športnikov. Naše poslanstvo je tudi izvajanje promocije zdravja delavcev, voznikov in športnikov v različnih delovnih okoljih. V strokovni sekciji si prizadevamo, da sledimo strokovnim standardom, da sodelujemo z drugimi sorodnimi strokovnimi sekcijami in smo aktivni v Evropskem združenju medicinskih sester medicine dela – FOHNEU.

Skrb za lastno zdravje in dobro počutje in zaščita pred nalezljivimi boleznimi

20. septembra 2019 je potekalo enodnevno strokovno srečanje Sekcije MDPŠ v Portorožu. V dopoldanskem času je bila osrednja tema **Skrb za lastno zdravje in dobro počutje pri zdravstvenih delavcih**. V popoldanskem času je bilo predstavljeno zanimivo predavanje o **Zakonodaji v zvezi z zaščito pred nalezljivimi boleznimi (cepljenji) in poškodbami z ostrimi predmeti pri zdravstvenih delavcih**. Asist. dr. Alenka Škerjanec je poudarila, da smo zdravstveni delavci pri svojem delu redno izpostavljeni biološkim dejavnikom tveganja. Poleg ozaveščenosti nam tudi formalno zakonodaja nudi vse možnosti, da smo pred nalezljivimi boleznimi zaščiteni. Zdi pa se

Predsednica strokovne sekcije

nam, da se ne zavedamo nevarnosti nalezljivih bolezni in vseh koristi cepljenja proti njimi. Časov, ko sta smrt širila davica, oslovski kašelj, ko je invalidnost povzročala otroška paraliza, ni v naši zavesti. Slike bolnikov z nalezljivimi boleznimi in njihovimi posledicami se nas v poplavi elektronskih medijev skoraj več ne dotaknejo. Navidezna demokracija s svobodo odločanja je vzela aktivnosti proti cepljenju v svoje roke tako močno, da so njeni negativni učinki postali že nevarni za resnično javno dobro, je strnila predavanje.

Po teoretičnem delu so sledile volitve za predsednico in člane izvršnega odbora strokovne sekcije. Pozno popoldne smo si ogledali še Sečoveljske soline in uspešno zaključili strokovno srečanje.

Enodnevni strokovni seminar je bil zelo dobro obiskan. Udeleženci in udeleženke strokovnega srečanja so bili navdušeni nad vsebino izbranih tem in organizacijo strokovnega srečanja.

Mednarodni kongres FOHNEU

Od 24. do 26. aprila 2019 je potekal 7. kongres FOHNEU (Federation of Occupational Health Nurses Within the European Union) medicinskih sester s področja medicine dela v Budimpešti na Madžarskem.

Predsednica sekcije
doc. dr. Nevenka Šestan

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PSIHIATRIJI

Vizija in naloge Sekcije medicinskih sester in tehnikov v psihiatriji je ohranjanje in nadaljevanje bogate tradicije, skrb za strokovni napredek zdravstvene nege na področju psihiatrije, povezanost in strokovno sodelovanje med vsemi psihiatričnimi bolnišnicami in posebnimi socialnimi zavodi, med različnimi strokami in drugimi poklicnimi skupinami ter tudi povezava in prenos znanja na mlade, povezovanje med teorijo in prakso, znanjem in izkušnjami.

V letu 2019 je Sekcija MS in ZT v psihiatriji organizirala tri strokovna srečanja. Ob vsakem strokovnem srečanju je sekcija izdala zbornik prispevkov z recenzijo.

- Samostojno organizirano strokovno srečanje 18. in 19. aprila 2019 v Termah Zreče, Hotel Vital: Svetovalne in motivacijske tehnike VII.
- Sodelovanje pri organizaciji strokovnih srečanj z UPK Ljubljana

30. maja 2019 v UPK Ljubljana: Skupnostna psihiatrična obravnava danes in jutri

- Sodelovanje pri organizaciji strokovnih srečanj z DMSBZT Maribor 18. oktobra 2019 v Kadetnici v Mariboru: Kakovostno in varno delo v psihiatriji

50. obletnica delovanja Sekcije MS in ZT v psihiatriji

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji je letu 2019 slovesno obeležila 50. obletnico delovanja s slovesnostjo, ki je potekala v Dvorani Kadetnice v Mariboru. Podeljene so bile zahvale za uspešno vodenje sekcije zaslužnim nekdanjim predsednicam in predsedniku. Pobudnica nastanka sekcije je leta 1969 bila **Maruša Šolar**, takratna glavna medicinska sestra Psihiatrične klinike v Ljubljani, ki je postala prva izvoljena predsednica sekcije. Sledile

so ji **Ladi Škerbinek**, **Ivica Balkovec**, **Marija Mrak Nirmala**, **dr. Vesna Čuk**, **Barbara Možgan**, **dr. Branko Bregar** in

*Nekateri aktualni člani izvršnega odbora Sekcije MS in ZT v psihiatriji, Maribor, 18. 10. 2019, od leve proti desni stojijo: Aljoša Lapanja, Petra Kodrič, Darko Lončnar, Jernej Kocbek, Simona Podgrajšek in Ivanka Videčnik
(Fotografija: Foto Tatjana d. o. o.)*

Darko Lončnar, aktualni predsednik sekcije od 2017.

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v psihiatriji ima v vseh letih od ustanovitve pomembno vlogo pri razvoju stroke. K razvoju in prepoznavnosti zdravstvene nege na področju psihiatrije takšne, kot je danes, so v veliki meri prispevale prodorne posameznice in posamezniki, ki so sledili posebnostim specialnega področja zdravstvene nege. Slovesnost se je zaključila s podelitvijo priznanj na ožjem strokovnem področju psihiatrije.

Dobitniki priznanj na ožjem strokovnem področju psihiatrije:

1. Marjan Žagar, dipl. zn., Psihiatrična bolnišnica Begunje

2. Robert Zajc, zdravstveni tehnik, Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana
3. Simona Podgrajšek, dipl. m. s., univ. dipl. org., Oddelek za psihiatrijo, UKC Maribor
4. Tatjana Skoliber, dipl. m. s., mag. zdr.-soc. manag., Psihiatrična bolnišnica Ormož

Besedilo pripravil
Aljoša Lapanja

Dobitnice in dobitniki priznanj in zahval, Maribor, 18. 10. 2019, od leve proti desni stojijo: Robert Zajc, Tatjana Skoliber, Darko Lončnar, Marjan Žagar, dr. Branko Bregar, Ksenija Pirš in Petra Kodrič. Od leve proti desni sedijo: Simona Podgrajšek, Ivica Balkovec, Ladi Škerbinek, Marija Mrak Nirmala in Barbara Možgan (Fotografija: Foto Tatjana d. o. o.)

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Znanje je vrednota. Znanje je moč. Znanje je nekaj zelo velikega in pomembnega. Znanje je napredek. Znanje je zdravje. Znanje te lahko reši pred mnogimi nevšečnostmi. Beseda znanje ima veliko pomenov. Kodeks etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije (2014) narekuje, da lastno strokovno znanje nesebično delimo s svojimi sodelavci v dobro pacientov ob upoštevanju strokovnih in življenjskih izkušenj ter usposobljenosti vseh, posebej starejših sodelavcev. Ceniti moramo sveže teoretično znanje ter predloge vseh, tudi mlajših sodelavcev, ter v spoštljivem dialogu iskati najboljše poti poklicnega delovanja. Vsi skupaj se moramo truditi za dobre medsebojne odnose v delovnem okolju in pri tem upoštevati načela asertivne komunikacije. Ob vsakodnevnom učenju in osebni rasti bo naše delo imelo smisel, čutili se bomo koristne in potrebne in vnovič in vnovič si bomo priznavali, da smo izbrali in živimo poklic, ki prinaša sicer skrb

za druge, za nas pa veliko osebnega zadovoljstva, to je poklic medicinske sestre. Zapis sledi našemu logotipu, ki je sestavljen iz knjige, ki predstavlja učenje, izobraževanje in znanje, ter oljenke, ki jo je nosila Florence Nightingale – predstavlja učenje za zdravstveno nego.

Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju je bila ustanovljena leta 1970 v Ljubljani z namenom povezovanja učiteljic zdravstvene nege v Sloveniji ter s ciljem enotnega in kakovostnega izobraževanja za poklic medicinske sestre. Danes sekcija združuje in povezuje učitelje in učiteljice zdravstvene nege v poklicnem in srednjem strokovnem izobraževanju v srednjih zdravstvenih šolah, predavatelje na visokih zdravstvenih šolah in fakultetah v dodiplomskih in podiplomskih programih ter mentorje dijakom in študentom v kliničnih okoljih. Člani sekcije sledimo ciljem ustanoviteljic z različnimi dejavnostmi v korist kakovostnega izobraževanja v teoriji in praksi zdravstvene nege in oskrbe v izobraževalnih institucijah in kliničnih okoljih, za pridobitev poklicev izvajalcev zdravstvene nege in oskrbe.

*Udeleženke seminarja, 2019
(Fotografija: arhiv Srednje
zdravstvene šole Celje)*

14. marca 2019 smo v Celju organizirali strokovni seminar z učnimi delavnicami **Znanje za boljše zdravje – natančna, varna in odgovorna obravnava pacientov v času diagnostike, zdravljenja in zdravstvene nege** in ob tem izdali recenziran e-zbornik z recenzijo, ki je dosegljiv na spletni strani Zbornice – Zveze.

21. junija 2019 smo imeli na sedežu Zbornice – Zveze sestanek skupaj z vodstvom Zbornice – Zveze in sekcije z vodji aktivov zdravstvene nege in ravnateljji srednjih zdravstvenih šol z namenom skupnega prizadevanja za pridobitev kakovostnih poklicev za izvajalce zdravstvene nege in oskrbe, ki morajo temeljiti na enotnosti programa in poučevanja.

Maja smo sodelovali na kongresu zdravstvene in babiške nege na Brdu pri Kranju.

Člani IO sekcije so sodelovali pri predlogu za zlati znak Zbornice – Zveze za medicinsko sestro Frančiško Šumečnik, učiteljico in predavateljico zdravstvene nege in oskrbe, ki je zlati znak tudi prejela.

Ob prazniku medicinskih sester in babic smo organizirali različne aktivnosti po šolah in v širši skupnosti, predvsem prostovoljske in zdravstvenovzgojne.

Sodelovali smo v mednarodnih projektih in gostovanjih dijakov, študentov in mentorjev na mednarodnih izmenjavah.

V sodelovanju s Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstveni dejavnosti in predsednico Marino Čok smo se pogovarjali o vključevanju strokovnih vsebin iz zobozdravstvene nege v srednje strokovno izobraževanje zdravstvene nege.

Članice izvršilnega odbora sodelujejo v delovnih skupinah za podobo medicinske sestre, pripravo mape za študente in dijake, dejavnostih v zvezi s poklicem bolničar-negovalca, v strokovnih nadzorih Zbornice – Zveze in drugeje.

Znanje za boljše zdravje

V Celju je 14. marca 2019 potekal strokovni seminar z učnimi delavnicami z naslovom **Znanje za boljše zdravje – natančna, varna in odgovorna obravnava pacientov v času diagnostike, zdravljenja in zdravstvene nege**. Strokovni seminar je potekal celovito in v povezavi med teoretičnimi znanji ter praktičnimi veščinami. Izvedli smo naslednje učne delavnice: Varna in odgovorna priprava ter aplikacija intravenskih zdravil, Varno in odgovorno ravnanje pri odvzemu in transportu krvi za hemokulturo, Varno

Dijaki prostovoljci Srednje zdravstvene šole Murska Sobota z učiteljicami zdravstvene nege pospremito starejše iz Doma starejših Rakičan v šolske klopi, kjer poteka pouk.

in odgovorno ravnanje pri odvzemu urina za laboratorijske preiskave in učna delavnica Etika skrbi. Udeleženci smo lastna znanja in veščine osvežili ter nadgradili. Tudi v prihodnje si želimo, da nam strokovnjaki različnih poklicev in medicinske sestre iz kliničnih in akademskih vrst predstavijo novosti v kliničnem okolju in v izobraževanju. Le tako bomo lahko pacientom zagotavljali varno in kompetentno zdravstveno nego in oskrbo ter zadovoljstvo vseh sodelujočim v zdravstveni obravnavi.

Predsednica sekcije
Irena Šumak

Literatura:

Kodeks etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije, 2014. Ljubljana: Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ANESTEZIOLOGIJI, INTENZIVNI TERAPIJI IN TRANSFUZIOLOGIJI

Strokovna sekcija pokriva tri specifična področja v zdravstveni negi, ki se v praksi med seboj velikokrat prekrivajo. Znotraj strokovne sekcije delujejo tri delovne skupine, ki pokrivajo različna področja in jih usklajujejo koordinatorji.

V sekciji delujeta poleg treh področnih delovnih skupin še dve delovni skupini, in sicer DS za izobraževanja, v kateri so trije člani – z vsakega področja po en predstavnik in DS za obvladovanje bolečine, kjer se je sestava predstavnikov preoblikovala glede na regijsko zastopanost.

Strokovna sekcija je članica treh pomembnih mednarodnih združenj, in sicer Svetovnega združenja anestezijskih medicinskih sester (IFNA – International federation of nurse anesthetist), Evropskega združenja medicinskih sester pri življenjsko ogroženem bolniku (EfCCNa – European federation of critical care nursing), Svetovnega združenja zdravstvene nege kritično bolnega (WfCCN – World federation of critical care nurses).

Izobraževanja, seminarji:

- 13.–16. februar 2019 v sodelovanju s strokovno Sekcijo MS in ZT v urgenci in EfCCNa je v Ljubljani potekal kongres: 8 th EfCCNa Congress 2019 – Ljubljana Slovenia
- 25. april 2019, Klinika Golnik: strokovno izobraževanje **Mehanska ventilacija, 1. del**
- 17. maj 2019, Ljubljana: enodnevni 52. strokovni seminar **Primeri povezovanja med delovnimi skupinami in dobre klinične prakse**

- 3. oktober 2019, Klinika Golnik: strokovno izobraževanje **Mehanska ventilacija, osnovna**
- 4. oktober 2019, Klinika Golnik: strokovno izobraževanje **Mehanska ventilacija, napredna**
- 11. oktober 2019: svetovni dan boja proti bolečini – izvajanje aktivnosti v sodelovanju s HDMARIST ob pridružitvi kampanji **STOP the pain**
- Sodelovanje pri strokovnem izobraževanju **Lajšanje akutne pooperativne bolečine**, v okviru Službe za lajšanje akutne pooperativne bolečine Kliničnega oddelka za anesteziologijo, intenzivno terapijo in transfuziologijo in službe SB Ptuj – izobraževanje za medicinske sestre
- 21. november 2019, Ljubljana: strokovno izobraževanje **Žilni pristopi**
- 26. november 2019, Ljubljana: strokovno izobraževanje **Priprava, shranjevanje, distribucija in transfuzija krvnih komponent**
- 4. december 2019, Ljubljana: strokovno izobraževanje **Hemodinamski monitoring**

52. strokovni seminar **Anesteziologija, intenzivna terapija in transfuziologija: primeri povezovanja med delovnimi skupinami in dobre klinične prakse**

Enodnevni strokovni seminar je potekal 17. maja 2019 v Ljubljani. Seminar je potekal pod naslovom: **Anesteziologija, intenzivna terapija in transfuziologija: primeri povezovanja med delovnimi skupinami in dobre klinične prakse**. Rdeča nit seminarja pa je bila osredotočenost in pozornost po-

vezovanja delovnih skupin v kliničnih okoljih in iskanje priložnosti za izboljšave. Na enodnevem strokovnem seminarju sta bili podeljeni dve priznanji za ožje strokovno področje. Priznanji za ožje strokovno področje sta prejeli Ljubica Lukić in Ivanka Lovrenčec. Po zaključenem enodnevem seminarju so potekale volitve članov Izvršilnega odbora Sekcije MS in ZT v anesteziologiji, intenzivni terapiji in transfuziologiji ter nato še predsednika strokovne sekcije.

Medicina in s tem tudi zdravstvena nega se razvijata izredno hitro. Vsi, ki sodelujemo v strokovni sekciji, se zavedamo pomena strokovne in profesionalne odličnosti, krepitve ugleda in zaupanja.

V središče postavljamo varnost pacientov, upoštevajoč njihove potrebe in pričakovanja. Želimo jim prisluhniti.

Znanje medicinskih sester postavljamo v ospredje, zato je nujno potrebno, da medicinske sestre pridobijo dodatna specialna znanja, veščine in spretnosti s posameznega področja, na katerem delujejo, saj bo le tako delo v kliničnih okoljih opravljeno kakovostno, suvereno, varno in odgovorno.

Področja anesteziologije, intenzivne terapije in transfuziologije so se v zadnjih letih razvila do te mere, da zahtevajo od medicinske sestre, ki deluje na posameznem področju, dodatna znanja in usposobljenost, zato so takšna izobraževanja zelo pomembna za vse, ki delujejo na omenjenih področjih in tudi širše znotraj stroke zdravstvene nege.

Leta 2019 smo poleg 52. strokovnega seminarja in 8. evropskega kongresa

združenja medicinskih sester, ki je potekal v Ljubljani, popolnoma prenovili strokovne vsebine s področja mehanske ventilacije in jih proaktivno delili z našimi deležniki. Obvladovanje bolečine pri pacientu smo postavili v ospredje. Pridružili smo se hrvaškemu združenju Hrvatsko društvo medicinskih sestara anesteziije, reanimacije, intenzivne skrbi i transfuzije (HD-MSARIST) pri kampanji Stop the pain Cro. Pripravili smo strategijo razvoja aktivnosti zdravstvene nege pri pacientu z akutno in kronično bolečino, začeli izobraževanja medicinskih sester na tem področju. V prihodnosti se bomo usmerili tudi na laično javnost z namenom opolnomočenja ciljne skupine. Medicinskim sestram smo pripravili delavnico priprave, shranjevanja, distribucije in transfuzije krvnih komponent, kjer smo jim med izobraževanjem predstavili tudi skorajšnje dogodke, ki še niso dosegli pacientov, ter neželene dogodke, ki lahko dosežejo pacienta v kliničnih okoljih.

Vodilne medicinske sestre spodbujamo na sestankih IO in DS k ustvarjanju delovnega okolja, znotraj katerega bodo naši strokovni kolegi krepili zaupanje, občutek pripadnosti in predanost skupnim ciljem. Spodbujamo raziskovanje orodja za kadrovske obremenjenosti medicinskih sester v enotah za intenzivno terapijo in nego. Stremimo k implementaciji v klinična okolja ter raziskovanjem uporabnosti z opredelitvijo nabora aktivnosti, ki še niso zajeta. Implementacija orodja je pomembna za opredelitve potrebnega števila medicinskih sester ob pacientu glede na hitri razvoj kliničnih okolij.

Ustvariti želimo okolja, kjer se bosta krepila zaupanje in predanost z enim skupnim ciljem – strokovno bogatim razvojem kliničnih okolij. S spodbuditvijo krepitve odnosov in vodenja želimo ustvariti pogoje, da bodo lahko naši strokovni sodelavci s svojo strokovnostjo, predanostjo in pripadnostjo še naprej vztrajali pri svojem delu, pacientom omogočali zagotavljanje varne in učinkovite oskrbe ter pri delu profesionalno in osebno rastle.

Strokovne sodelavce proaktivno obveščamo o poslanstvu, ciljih in dosežkih strokovne sekcije, želimo krepiti ugled in zaupanje.

Zavedamo se pomena jasne, odprte, pravočasne in ustrezne strokovne opolnomočene zdravstvene nege. Pri tem želimo upoštevati in spoštovati potrebe, interese in skrbi pacientov, ki so nam zaupani.

Predsednik sekcije Anton Justin

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PATRONAŽNI DEJAVNOSTI

Glavna dejavnost Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti je skrb za strokovni razvoj zdravstvene nege v patronažnem varstvu. Sekcija združuje več kot 840 medicinskih sester v patronažnem varstvu, ki so kot samostojne nosilke dejavnosti zdravstvene nege zaposlene v zdravstvenih domovih ali pa delujejo samostojno na podlagi pridobljene koncesije. Patronažno varstvo se iz leta v leto spopada z večjim izzivom, kako z obstoječimi kadrovske in materialnimi viri odgovoriti na naraščajoče potrebe ljudi po patronažnih obravnavah.

Patronažno varstvo je v svojem osnovnem poslanstvu bilo v šestdesetih letih preteklega stoletja organizirano za izvajanje primarne, sekundarne in terciarne preventive. Danes pa se v domačem okolju srečujemo s trendom naraščanja potreb po izvajanju najzahtevnejših postopkov in posegov zdravstvene nege po naročilu zdravnika. Sekcija je lani vlagala veliko naporov v predstavitev in ohranjanje lika družinske medicinske sestre, ki s polivalentnim delovanjem na deljenem terenskem območju izvaja zdravstveno nego in oskrbo posameznika, družine in lokalne skupnosti.

Izzivi patronažnega varstva pri obravnavi starejše osebe v domačem okolju

V Termah Zreče je 23. in 24. oktobra potekalo strokovno srečanje z naslovom Izzivi patronažnega varstva pri obravnavi starejše osebe v domačem okolju in podoba medicinske sestre v patronažnem varstvu.

Organizirali smo 13. redni posvet vodij patronažnih služb, ki jih tradicionalno organiziramo že od leta 2008. Posvet, ki je potekal v Ljubljani, je bil namenjen predstavitvi novostim na področju patronažnega varstva.

Patronažno varstvo se pri svojem delu vse bolj srečuje s posledicami demografskih sprememb v družbi, med katerimi predstavlja poseben izziv staranje prebivalstva. Te spremembe puščajo vedno večji pečat v vsebini, obsegu in zahtevnosti patronažnih obravnav. Ob dejstvu, da je število rojstev v Sloveniji manjše, kot je bilo pred leti in se torej delež patronažnih obravnav novorojenčkov in dojenčkov na domu zmanjšuje, so na drugi strani starejše osebe in kronični bolniki najpogosteje obravnavani pacienti v patronažnem varstvu. Prav zato smo se v Sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronažni dejavnosti odločili, da del letošnjega strokovnega srečanja posvetimo izzivom patronažnega varstva pri obravnavi starejše osebe. Drugi del strokovnega srečanja pa smo posvetili protokolarnemu kažipotu pri našem komuniciranju in celostni podobi medicinske sestre v patronažnem varstvu.

Da je bila vsebina srečanja ustrezno izbrana in da izvajalci v patronažni dejavnosti želijo svoja znanja nadgrajevati, priča dejstvo, da se je strokovnega izobraževanja v dveh dneh udeležilo več kot 180 udeležencev.

Na dvodnevem strokovnem srečanju smo se tudi letos z odličnimi predavatelji sprehodili skozi pomembne strokovne vsebine, vezane

na obravnave starejših v patronažnem varstvu. Poseben poudarek smo na srečanju namenili obravnavi bolnikov z demenco in njihovih svojcev, vlogi medicinske sestre kot zagovornice pravic starejših oseb, osamljenosti starejših, medgeneracijski pomoči, aktivni starosti ter integrirani dolgotrajni oskrbi.

V sklopu, ki je bil namenjen podobi medicinske sestre, smo se posvetili komunikaciji skozi »protokolarni kažipot«, se sprehodili skozi pomen uniformiranosti medicinske sestre v zgodovini, se osredotočili na podobo patronažne medicinske sestre v današnjem času, dobili pa smo tudi praktične nasvete o tem, kakšna je pot do nabave primernih delovnih oblačil. V ta namen smo za konec prvega dneva izvedli tudi »modno revijo patronažnih uniform«, kjer so se nam na zanimiv način predstavila patronažna varstva iz štirih različnih zdravstvenih domov v vsej svoji raznolikosti (Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor, Zdravstveni dom Šmarje pri Jelšah, Zdravstveni dom Ravne na Koroškem in zgornjesavinjski Zdravstveni dom Nazarje).

Ob zaključku drugega dne smo izvedli tudi praktične delavnice, od katerih je bila ena namenjena prikazu uporabe enteralne črpalke in zdravstveni negi bolnika s PEG in jejunostomo v domačem okolju. V drugi delavnici pa je bila na praktičnih primerih prikazana uporaba metode montessori pri pacientih, ki so oboleli za demenco.

Dva dneva strokovnega druženja v prijetnem okolju sta udeležencem omogočala tudi številne priložnosti za druženje, klepet ob kavi, izmenjavo izkušenj, obujanje in krepitev prijateljstev.

Predsednica sekcije
mag. Andreja Krajnc

Udeleženci strokovnega seminarja v Zrečah, 23. oktober 2019

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OPERATIVNI DEJAVNOSTI

Perioperativna zdravstvena nega je prepoznavanje fizioloških, psiholoških in socioloških potreb bolnika, katerih stanje zahteva kirurško diagnostiko in zdravljenje. Perioperativna zdravstvena nega je usmerjena v preventivo in rehabilitacijo. Za zagotavljanje izvajanja kontinuirane perioperativne zdravstvene nege kirurškega bolnika in njegove družine je treba ugotoviti, oceniti človekove potrebe, načrtovati zdravstveno nego in vrednotiti dosežene rezultate glede na postavljene cilje oziroma na pričakovane izide zdravstvene nege.

V letu 2019 smo izvedli eno strokovno izobraževanje, in sicer 22. in 23. novembra 2019 na Ptuj: **Kako lahko preprečimo okužbe v perioperativnem okolju**. Ob tem smo izdali tudi zbornik z istim naslovom.

Poleg tega smo izdali še naslednje strokovne publikacije: marca brošuro *Surgical Smoke Evacuation – Everyone Has the Right for Breathe the Clean Air*, maja zgibanko v slovenskem in angleškem jeziku in novem-

bra monografijo **Perioperativna zdravstvena nega**.

Lani smo se aktivno udeleževali kongresov doma in v tujini. Od 9. do 10. maja 2019 kongresa zdravstvene in babiške nege na Brdu pri Kranju, kjer je Tatjana Požarnik sodelovala s predavanjem, od 16. do 19. maja 9. kongresa EORNA v Haagu na Nizozemskem, Tatjana Požarnik je sodelovala na tem kongresu z e-plakatom, od 27. junija do 1. julija kongresa ICN v Singapurju, kjer je Tatjana Požarnik ravnno tako sodelovala s predavanjem.

Tatjana Požarnik je 24. maja v Rogaški Slatini sodelovala kot predavateljica tudi na strokovnem izobraževanju Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji s predstavitvijo projekta o odstranjevanju kirurškega dima.

Izid strokovne publikacije **Perioperativna zdravstvena nega**

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti pri Zbornici – Zvezi je ob 45-letnici organiziranega delovanja izdala monografijo **Perioperativna zdra-**

*Avtorji monografije
Perioperativna zdravstvena
nega, od leve proti desni:
Tatjana Požarnik, Tatjana
Trotovšek, Sanja Arnautović,
Tanja Štubelj, Marjeta
Berkopec, Barbara Luštek,
Manca Pajnič (recenzentka),
Milena Korez in Sandi Mrvar
(Fotografija: Požarnik, 2019).*

Monografija *Perioperativna zdravstvena nega*
(Fotografija: Požarnik, 2019).

vstvena nega. Monografija je bila predstavljena na strokovnem izobraževanju 22. in 23. novembra 2019 na Ptuju. Temeljna spodbuda za monografijo je bilo dejstvo, da je perioperativna zdravstvena nega področje, ki je zaradi hitrega razvoja stroke in hitrega razvoja vseh vrst kirurgije primorano zagotavljati izvajanje kontinuirane perioperativne zdravstvene nege kirurškega pacienta in njegove družine, za kar sta potrebna strokovna usposobljenost in znanje na najvišji ravni in od operacijske medicinske sestre zahteva veliko znanja, spretnosti in veščin. Na podlagi teh razlogov smo se v Sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v operativni dejavnosti prav v času,

ko smo praznovali 40. obletnico delovanja strokovne sekcije leta 2014, odločili, da strokovno literaturo v domačem in tujem jeziku pregledamo in začrtamo pot novonastali monografiji. Pri načrtovanju monografija smo v ospredje postavili njegovo sistematičnost. S tem smo mislili na preglednost, logičnost in zaporedje opravljenih postopkov, ki jih izvajamo v operacijski dvorani, pa tudi že pri

prilavi pacienta na operacijski poseg na oddelku ter pozneje pri premetitvi v prebujevalnico ali neposredno v enoto intenzivne terapije. Monografija je vsebinsko sestavljena iz treh sklopov – uvodni, splošni in specialni del. V uvodnem delu sta predstavljeni zgodovina kirurgije in perioperativne zdravstvene nege, kar je bistvenega pomena za njuno razumevanje, saj je bila na tem zasnovana današnja praksa. Splošni del je sestavljen iz treh podpoglavij, v katerih so predstavljeni predoperativna priprava pacienta na operacijski poseg, osnovna znanja, ki si jih mora pridobiti operacijska medicinska sestra na začetku, da lahko svoje strokovno delo nadgradi tudi s specialnim znanjem. V tretjem podpoglavju so predstavljena področja dela, ki so pomembna za izvedbo operacijskega posega. V specialnem

delu dobi operacijska medicinska sestra informacije, ki ji pomagajo pri nadgradnji osnovnega znanja in so specifična glede na posamezne veje kirurgije (poznavanje instrumentarija, šivalnega materiala in sterilizacije). V monografijo smo umestili tudi seznam kratic in razložili določene pojme, ki se pojavljajo v knjigi.

Monografija je namenjena vsem operacijskim medicinskim sestram tako začetnikom kot tudi že izkušenim, pripravnikom in študentom zdravstvene nege. Prepričani smo, da bo monografija uporabna tudi za študente medicine, specializante različnih vej kirurgije in druge zdravnike, ki se srečujejo z delom v operacijski dvorani. Znanje s področja aseptične tehnike, ki je potrebno pri izvajanju aseptičnih posegov tudi zunaj operacijskih prostorov, je dobrodošlo tudi za medicinske sestre z različnih strokovnih področij.

Predsednica sekcije
Tatjana Požarnik

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN BABIŠTVO

Sekcija medicinskih sester in babištvu štiti pravice in interese babištvu, skrbi za prepoznavnost babiške stroke in skrbi za njen razvoj.

Babištvo je neodvisna, samostojna zdravstvena disciplina v Republiki Sloveniji.

Sekcija medicinskih sester in babištvu skrbi za strokovni razvoj zaposlenih v zdravstvenem varstvu žensk, otrok in njihovih družin, pripravlja kadrovske normative, strokovne smernice in protokole ter sodeluje pri oblikovanju domače in evropske zdravstvene politike.

Vključeni smo v pripravo zakonodaje s področja zdravstvene in babiške nege in oskrbe, pripravo terminološkega slovarja in drugih pomembnih projektov Zbornice – Zveze.

Izobraževanja in strokovna srečanja

- 6. 2. 2019, Ljubljana: **Srečanje vodij porodnih blokov slovenskih porodnišnic**
- 22. in 23. 3. 2019, Ljubljana: **Strokovno izobraževanje z interaktivnimi učnimi delavnicami, CTG šola**
- 5. 4. 2019, Ptuj: **Babištvo v teoriji in praksi** (strokovno izobraževanje, izdaja zbornika)
- 10. 5. 2019, Brdo pri Kranju: **Angela Petaci Cimperman je dobila zlati znak.**
- 18. in 19. 10. 2019, Ljubljana: **Strokovno izobraževanje z interaktivnimi učnimi delavnicami, CTG- šola**
- 8. 11. 2019, Ljubljana: **Skrb za kakovost zdravja žensk, otrok in družin** (strokovno izobraževanje, izdaja zbornika)

Skrb za kakovost zdravja žensk, otrok in družin

8. 11. 2019 je v Ljubljani potekalo enodnevno strokovno izobraževanje z naslovom **Skrb za kakovost zdravja žensk, otrok in družin**. Vsebinsko je bilo izobraževanje razdeljeno na tri sklope.

V prvem sklopu so bile predstavljene teme, ki so zajemale obravnavo žensk (Vloga babice pri obravnavi spolno zlorabljenе ženske, Nosečnost in večkratno odporne bakterije, Pritisk na fundus v drugi porodni dobi, Epi-ziotomija – rutinski ali upravičen poseg, Dokončanje poroda z vakuumsko ekstrakcijo).

V drugem sklopu smo poslušali teme, ki so vključevale obravnavo otrok (Otroška ginekologija, Preprečevanje zgodnjih neonatalnih SGB seps, Neonatalni abstinenčni sindrom).

Tretji sklop pa je zajemal teme, ki so imele v ospredju obravnavo družine (Soočanje para z neplodnostjo, Uporaba mobilnih aplikacij v nosečnosti, Zamrzovanje tkiva jajčnika za ohranjanje plodnosti pri neplodnih pacientkah in onkoloških pacientkah pred kemoterapijo in radioterapijo, Transplantacija tkiva jajčnika za zdravljenje neplodnosti).

Med strokovno zelo bogatimi vsebinami in prijetnim druženjem je bila to tudi priložnost za izmenjavo mnenj, izkušenj, tkanje vezi med stanovskimi kolegicami in seveda prenos novih znanj v svoje delovne sredine.

Predsednica sekcije
Karolina Kovač

Angela Petaci Cimperman (dobitnica priznanja
zlati znak Zbornice – Zveze 2019)
(Fotografija: arhiv sekcije)

Slika vodij porodnih blokov in nekaterih članov
ožjega IO sekcije, Ljubljana 2019
(Fotografija: arhiv sekcije)

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PULMOLOGIJI

V letu 2019 je sekcija MS in ZT v pulmologiji organizirala tri izobraževalna srečanja.

18. januarja smo v prostorih Zbornice – Zveze pripravili delavnico o spirometriji, 5. in 6. aprila smo v Topolšici pripravili dvodnevni seminar, 8. novembra pa v Mariboru seminar **Spirometrija in inhalacijska zdravila**.

Kaj je novega pri obravnavi pljučnega bolnika

Dvodnevni seminar v Topolšici je bil posvečen 100. obletnici Bolnišnice Topolšice, kjer so nam predstavili svojo zgodovino in sedanje delovanje.

Osrednja tema seminarja so bile novosti pri obravnavi bolnika z astmo. Aktualna tematika med medicinskimi sestrami so tudi negovalne diagnoze, zato so nam predstavili najpogostejše negovalne diagnoze pri bolniku z obolenjem pljuč. Seznanili smo se tudi z novostmi pri obravnavi bolnika, ki potrebuje bronhoskopijo ter si ogledali potek izvedbe kriobiopsije kot najnovejšega diagnostičnega posega. Izvedli smo tudi štiri delavnice, od aspiracije dihalnih poti, respiratorne fizioterapije, prikaza vdihovalnikov in na praktičnem primeru

bolnika z obolenjem pljuč opredelili negovalne diagnoze.

Vsak pljučni bolnik se lahko znajde v stanju, ki ogroža njegovo življenje, zato smo se odločili tudi za delavnico temeljnih postopkov oživljanja z uporabo AED. Delavnico so odlično izvedli reševalci, udeleženci pa so za pridobljeno znanje lahko unovčili tudi licenčne točke, saj je delavnica med obveznimi vsebinami za podaljšanje licence.

V okviru seminarja smo izdali tudi recenziran zbornik z naslovom Kaj je novega pri obravnavi pljučnega bolnika, ki je dostopen tudi na spletni strani Zbornice – Zveze.

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pulmologiji pokriva zelo ozko področje obravnave pulmološkega bolnika na vseh ravneh zdravstvenega varstva, kljub temu pa se nam je na seminarju pridružilo kar 82 udeležencev z vseh ravni zdravstvenega varstva.

Delo sekcije je usmerjeno k združevanju in strokovnemu izpopolnjevanju predvsem iz vsebin zdravstvene nege pulmološkega pacienta. Ker pa se pri svojem delu srečujemo s polimorbidnimi pacienti, pri pripravi programa stremimo k povezovanju med različnimi strokovnjaki z različnih ravni obravnave pljučnih bolnikov. Pomembno se je zavedati, da je najboljša obravnava pljučnega bolnika tista, kjer je bolnik središče multidisciplinarnega tima.

Besedilo pripravila
Maruša Ahačič

Člani IO sekcije

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V PEDIATRIJI

Z znanjem, pravilnim pristopom in komunikacijo do varne zdravstvene nege otrok

Osrednje strokovno srečanje smo izvedli novembra v Velenju. Tema srečanja je bila **Z znanjem, pravilnim pristopom in komunikacijo do varne zdravstvene nege otrok**. Izdali smo tudi zbornik predavanj z istim naslovom. Osrednje teme so bile namenjene našim najmlajšim in najbolj ranljivim, prezgodaj rojenim otrokom. Pred dopolnjenim 37. tednom nosečnosti se po podatkih iz nacionalnega perinatalnega informacijskega sistema v Sloveniji letno rodi nekaj več kot 1000 otrok, to je okoli 5 % živorojenih otrok. Meja preživetja se z napredkom tehnologije, medicinskih spoznanj in intenzivne terapije nedonošenčkov pomika vedno niže. Ravno tako pa je kakovost življenja prezgodaj rojenih otrok dobra, saj imamo v Sloveniji dober zdravstveni sistem, ki omogoča napredno obravnavo teh otrok. O de-

lovanju razvojne ambulante, izvajanju imunoprofilakse s protitelesi proti respiratornemu sincicijskemu virusu in preventivo pred okužbo s tem virusom ter partnerskim odnosom po rojstvu donošenih/nedonošenih otrok so poročale kolegice iz Klinike za ginekologijo in porodništvo Ljubljana; Jana Stermecki, Tanja Trivić, Mira Kočar in Jerneja Štinek. Pozvale so nas k sodelovanju, da bi skupaj izboljšali delo ter obravnavo prezgodaj rojenih otrok. Posebno pozornost smo namenili otrokovemu doživljanju med izvajanjem zdravstvenih posegov, sodelovanju otrok s kroničnimi boleznimi in komunikaciji s starši bolnih otrok. Te pomembne teme so nam predstavile psihologinje Lara Šuštar, Manja Rančigaj Gajšek in Valentina Stefanova Kralj. Medicinske sestre se trudimo, da bi tako otroci kot starši v procesu zdravstvene obravnave doživeli čim manj stresa in bolečin. Poleg tradicionalnih učnih delavnic smo zadnji del srečanja namenili varni pripravi in dajanju zdravil ter skupaj s predavateljicami Majdo Oštir, Majo Čamernik in Danijelo Milanovič ugotavljali, kako pomembno je slediti standardom in tako preprečiti morebitne napake na tem področju.

Med nami sta bili tudi kolegici iz sosednje Hrvaške Ivanka Ercegivić, Leann Coleman Bozić iz KBC Split, ki sta nam predstavili, kako deluje dnevna bolnišnica za otroke. Imeli smo možnost primerjave, predvsem pa smo lahko videli primer dobre prakse in organizacije.

Ivanka Ercegivić iz KBC Split med predavanjem o dnevni bolnišnici

Na srečanju smo podelili tudi dve priznanji za delo na ozkem strokovnem področju, in sicer Marjanci Rožič iz Pediatrične klinike, Kliničnega oddelka za hematologijo in otroško onkologijo UKCL in Majdi Oštir iz Pediatrične klinike, Službe za pljučne bolezni UKCL. Majdi Oštir se je za 10-letno vodenje strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pediatriji zahvalila izvršna direktorica Zbornice – Zveze Anita Prelec.

Svetovni dan otrok, 2019 #GoBlue

Ob svetovnem dnevu otroka in pomembni obletnici najpomembnejšega dokumenta za otroke Konvencije o otrokovih pravicah smo pripravili poslanico. Leta 2019 mineva trideset let, odkar so se vlade zavezale, da bodo z zagotavljanjem kakovostne zdravstvene oskrbe izboljšale možnosti za preživetje vsakega otroka. V zadnjih treh desetletjih je bil dosežen velik napredek na področju zdravstvene oskrbe in družbene skrbi. Ker gre za ranljivo populacijo, potrebujejo posebno skrb ter zaščito. Če stremimo k dvigu kakovosti življenja, moramo poskrbeti za celotno družino. Medicinske sestre otrokom pomagamo, da njihov glas postane slišan in upoštevan.

Nacionalni protokoli

Kot strokovna sekcija se zavedamo pomena varne in kakovostne obravnave otrok in mladostnikov, zato smo v letu 2019 izvedli revizijo nacionalnega protokola Zdravstvena nega novorojenčkovega popka s prilogo ter izdelali navodila za starše, ki so napisana v slovenščini in albanščini.

Delovna skupina v okviru strokovne sekcije je pod vodstvom Matjane Koren Golja pripravila nove nacionalne protokole za področje meritve telesne temperature za različna obdobja otroka in vključuje meritve z različnimi instrumenti:

07.01 NP merjenje telesne temperature pod pazduho pri otroku,

07.02 NP merjenje telesne temperature v rektumu pri otroku,

07.03 NP merjenje telesne temperature z nekontaktnim IRT pri otroku,

07.04 NP merjenje telesne temperature v sluhovodu pri otroku,

09.01 NP zagotavljanje termo-nevtralnega okolja v inkubatorju.

Priloga Uravnavanje in nadzor telesne temperature nedonošenčka in novorojenčka v inkubatorju.

Udeleženci strokovnega srečanja Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v pediatriji novembra 2019 v Velenju

Besedilo pripravila
Majda Oštir

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DRUŽINSKI MEDICINI

V strokovni Sekciji MS in ZT v družinski medicini smo člani izvršilnega odbora Barbara Bukovnik, Jožica Eder, Tadeja Bizjak, Mira Brodarič, Darinka Petrič, Nataša Medved, Eva Koren, Melita Podgornik Kanalec, Metka Žitnik, Tomaž Rantaša in upokojena svetovalka Boženo Istenič organizirali tri strokovna srečanja, med katerimi je bil eden tudi dvodnevni. Tako smo marca imeli dvodnevni seminar pod naslovom **Sladkorna bolezen – primeri dobre prakse v ADM in vključitev CKZ ter pomen triaže v ADM z učnimi delavnicami – predstavitev centra SIM**, kjer smo udeležencem predstavili primere dobrih praks vodenja osebe s SB tipa 2 ali osebe ogrožene za SB, pomen vključevanja in sodelovanja centra za krepitev zdravja z ambulanto družinske medicine. Predstavljene so bile vsebine s področja triažiranja v ADM, imeli smo delavnice, kjer se nam je predstavil SIM center iz ZD Ljubljana. Aprila smo izvedli enodnevni, že tradicionalni posvet za pomočnice oz. pomočnike direktorjev za področje zdravstvene nege v primarnem zdra-

vstvenem varstvu z naslovom **Pomen povezovanja vseh deležnikov ZN znotraj primarnega zdravstvenega varstva in odgovornost menedžmenta za varno in kakovostno izvajanje zdravstvene nege v primarnem zdravstvenem varstvu.**

Dan za bolnika s KOPB in sladkorno boleznijo v ambulanti družinske medicine

Novembra je sekcija organizirala strokovni seminar pod naslovom **Dan za bolnika s KOPB in sladkorno boleznijo v ambulanti družinske medicine**, kjer smo udeležence opolnomočili za vodenje bolnika s KOPB in sladkorno boleznijo ter izvedli delavnici spirometrije in tehnike pravičnega jemanja vdihovalnikov. Na tem srečanju nam je predsednik Društva pljučnih bolnikov Slovenije predstavil tudi organizacijo in namen delovanja društva.

Aktivna udeležba na 14. kongresu EFPC – European forum for primary care

EFPC je evropski forum za primarno zdravstveno varstvo. Ustanovljen je bil leta 2005. Osnovni cilj foruma je izboljšati zdravje evropskega prebivalstva s spodbujanjem močne primarne oskrbe, kar izvajajo s spremljanjem stanja primarne zdravstvene nege v

Udeleženke seminarja Sladkorna bolezen – primeri dobre prakse v ADM in vključitev CKZ ter pomen triaže v ADM z učnimi delavnicami – predstavitev centra SIM marca 2019 za registracijskim pultom.

Z leve proti desni: Božena Istenič, Melita Podgornik Kanalec, Eva Koren

evropskih državah, z zbiranjem informacij o pogojih, ki so pomembni za močno primarno oskrbo in z izmenjavo izkušenj.

Septembra smo se tri članice izvršilnega odbora sekcije in hkrati vse aktivne v ambulanti družinske medicine, udeležile 14. konference EFPC v Parizu, kjer smo se predstavili s plakatom. Mag. Jožica Eder, Barbara Bukovnik in Metka Žitnik (zadnja je temo tudi aktivno predstavila) smo bile avtorice vsebine plakata z naslovom **Referenčne ambulante – najboljši način za obvladovanje javnega zdravja?** Prikazani so bili rezultati in delo diplomirane medicinske sestre v ambulanti družinske medicine, ki od leta 2018 v Sloveniji dela po novi metodi dela.

Na konferenci je bil poudarek na zmanjševanju naraščajočih stroškov za zdravstveno varstvo prebivalstva z razvojem javnih zdravstvenih centrov na primarni ravni in s sodelovanjem različnih strokovnjakov, kakršne v Sloveniji poznamo že od aktivnosti Andrije Štamparja.

Zaključki in sporočilo konference pa so bili naslednji: sodelovalo je veliko strokovnjakov iz različnih poklicnih skupin in držav, ki na isto težavo gledajo z različnih zornih kotov. Poudarek srečanja je bil na vseh področjih primarne zdravstvene oskrbe, integracija zdravstvene oskrbe in blaginje mora biti vedno prisotna in usmerjena v skupnost. O težavah

Udeleženke srečanja novembra 2019 na seminarju z naslovom Dan za bolnika s KOPB in sladkorno boleznijo v ambulanti družinske medicine.

Z leve proti desni v prvi vrsti: Barbara Bukovnik, Mira Brodarič, Darinka Petrič in Jožica Eder.

Fotografija udeleženk, članic IO sekcije, na 14. kongresu EFPC – European forum for primary care.

Udeleženke konference s predstavitvenim plakatom z leve proti desni: Barbara Bukovnik, Metka Žitnik, mag. Jožica Eder

smo odprto razpravljali, brez zadrege, saj stvari niso popolne v nobenem od naših sistemov, izzivi v večini držav so podobni, le težave so drugačne in s tem povezan tudi načrt reševanja in odprava le-teh.

S konference v Parizu smo se vrnile s potrditvijo, da je sistem primarnega zdravstvenega varstva, kot smo ga nadgradili v Sloveniji z uvedbo ambulant družinske medicine, vreden pozornosti in posnemanja, seveda pa tudi izboljšav in še vedno možnega nadgrajevanja.

Predsednica sekcije
Barbara Bukovnik

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OFTALMOLOGIJI

Vodstvo sekcije se ves čas zavzema za napredek in razvoj stroke na področju oftalmološke zdravstvene nege. Naša prioriteta so zadovoljni pacienti, zato se trudimo izvajati varno in kakovostno zdravstveno nego. V okviru zdravstvene nege pacientom nudimo tudi zdravstveno in vzgojno delo, saj pacienti s kroničnimi obolenji potrebujejo znanje tudi v domačem okolju. Želimo slediti smernicam, zato pripravljamo nacionalne protokole, ki so iztočnica za nastajanje strokovnih standardov v kliničnem okolju. Povezujemo oba klinična centra in regijske bolnišnice kot tudi zaposlene v zasebnih oftalmoloških zdravstvenih dejavnostih ter širše, tudi zunaj meja. Povezujemo se z drugimi strokovnimi sekcijami, sodelujemo z regijskimi strokovnimi društvi in sorodnimi združenji zunaj Slovenije.

Očesna vnetja

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji je 17. maja 2019 organizirala strokovno srečanje v Rogaški Slatini. Središče tokratnega strokovnega srečanja so bila očesna vnetja. Gostje iz Slovenije in sosednje Hrvaške, predavatelji in udeleženci smo sooblikovali vsebinsko zanimiv in uspešen strokovni dan. Izdali smo tu zbornik predavanj z naslovom **Očesna vnetja**.

*IO Sekcije MS in ZT v oftalmologiji: Marta Blažič, Alenka Poštrak, Breda Kojc, Lucija Grudnik, Valentina Fric, Saša Mohar, Helena Stupan, Andreja Marolt, Andreja Udovč
(Fotografija: arhiv sekcije)*

Osrednja nit strokovnega srečanja je bila namenjena obravnavi pacienta z očesnimi vnetji. Predstavljene so bile teme, ki zajemajo obravnavo pacienta z vnetji zunanjih očesnih delov, vnetji orbite, vnetja očesnega živca in temporalni arteritis. Prav tako smo predstavili uveitis in kako poteka izobraževanje teh pacientov pred uvedbo biološkega zdravila. V predavanju smo vključili tudi teme, ki se dotikajo pomena čiščenja in razkuževanja za preprečevanje očesnih okužb. Zelo resno in nevarno vnetje notranjih očesnih struktur predstavlja endoftalmitis. Pacienti s tem vnetjem potrebujejo takojšnjo obravnavo. Temu smo namenili zadnji sklop predavanj.

Sestrinstvo bez granice III

Predsednica sekcije Lucija Grudnik in članici IO sekcije Marta Blažič ter Andreja Udovč smo se udeležile mednarodnega kongresa »**Sestrinstvo bez granice III**«, ki ga je organizirala Hrvatska udruga medicinskih sestara. Kongres je potekal v Opatiji od 13. do 16. junija 2019. Društvo oftalmoloških medicinskih sester je pripravilo predavanja na temo endokrinološke bolezni v oftalmologiji. Zvonka Borse iz SB Novo mesto pa je naše vrste zastopala s predavanjem **Slikovna diagnostika pri diabetični retinopatiji**. Plenarna predavanja so bila namenjena predstavitvi položaja medicinske sestre, kompetenc medicinskih sester, o težavah zaradi migracij, promociji zdravja in o kontinuirani zdravstveni negi.

Predsednica sekcije
Lucija Grudnik

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V KIRURGIJI

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji je 2019 organizirala dve strokovni srečanji:

- Od 15. do 16. marca 2019 strokovni seminar **Zdravstvena nega kirurškega pacienta med teorijo in inovativno prakso**, ki je bil namenjen timom zdravstvene nege širokega kirurškega področja.
- 11. oktobra 2019 organizirali strokovno izpopolnjevanje **Posvet v kirurški zdravstveni negi**, je bilo namenjeno glavnim medicinskim sestram kirurških strok slovenskih bolnišnic. Osrednji temi posveta sta bili dve, in sicer učinkovita komunikacija ter medgeneracijsko sodelovanje v zdravstveni negi.

Zdravstvena nega kirurškega pacienta med teorijo in inovativno prakso

Osrednji dogodek leta sekcije je bil strokovni seminar z naslovom Zdravstvena nega kirurškega pacienta

med teorijo in inovativno prakso, ki smo ga organizirali marca v Kongresnem centru Thermana Laško.

Plenarna predavanja, ki jih je bilo 21, so podala teoretična izhodišča na področju profesije zdravstvene nege, ki so pomembno vplivala na učinkovitost in inovativno prakso zdravstvene nege kirurškega pacienta. Predavanja po temah so bila namenjena predstavitvam dobrih in učinkovitih praks, inovativnim pristopom ter študijam primerov s področij kirurške zdravstvene nege. Program izobraževanja je bil obširen in zelo barvit, saj so bile predstavljene številne teorije in prakse na področju zdravstvene nege obravnave kirurškega pacienta, predvsem nekaterih. Na začetku seminarja smo se seznanili z vsebinami, namenjenimi postavljanju negovalnih diagnoz NANDA International (NANDA-I) v praksi. Predstavljena je bila pravna zaščita medicinskih sester na področju z zdravstvom povezanih okužb. Poudarjena je bila pomembna vloga medicinske sestre na urgenci v forenzičnih preiskavah. V nadaljevanju so bili nazorno prikazani tako standardni kot specifični postopki psihofizične priprave pacienta na operacijski poseg. Poslušali smo tudi teme predaje pacienta v enoti intenzivne medicine, zdravstvene vzgoje pacientovih svojcev, hospitaliziranih v enoti intenzivne terapije ter študijo primera – zdravstvena nega pacienta s traheostomo v kirurški intenzivni terapiji. Velik poudarek je bil namenjen področju obravnave kirurških ran s pomočjo raznih podpornih me-

*Udeleženci učne delavnice
(Fotografija: arhiv sekcije)*

hanizmov kot tudi pomembni in prepoznani vlogi medicinske sestre pri preprečevanju razjede zaradi pritiska. Pogovarjali smo se o lajšanju bolečine pri pacientu po kirurški operaciji kot tudi uporabi intravenoznih raztopin za mešanje zdravil ter nadomeščanju izgubljenih tekočin. Udeleženci strokovnega izpopolnjevanja so imeli možnost slišati, kako pomembna so znanja na področju motenj uriniranja in inkontinence blata v zdravstveni negi. Z zanimanjem smo poslušali tudi sklop predavanj s področja obravnave otrok z obližno ekstenzijo ter doživljanje bolečine pri otroku po operacijskem posegu.

Organizirane so bile tudi tri učne delavnice: **Vloga in pomen sodobnih oblog pri oskrbi akutne in kronične rane, Enteralno hranjenje z enfit pri-**

pomočki ter Merjenje perfuzijskih tlakov in določitev gleženjskega indeksa pri pacientih po revasularizacijskih posegih na arterijah spodnjih okončin.

Sekcija je izdala tudi recenziran zbornik predavanj z naslovom **Zdravstvena nega kirurškega pacienta med teorijo in inovativno prakso** z 20 članki s področja kirurške zdravstvene nege.

V času strokovnega seminarja so bile izvedene tudi volitve za novega predsednika sekcije. Vodenje sekcije je tako po dveh uspešnih in prodornih mandatih Lidija Fošnarič predala novi predsednici.

Besedilo pripravila
Adrijana Debelak

*Člani strokovnega in organizacijskega odbora
Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih
tehnikov v kirurgiji (Fotografija: arhiv sekcije)*

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V REHABILITACIJI IN ZDRAVILŠKI DEJAVNOSTI

Strokovna sekcija zaobjema celotno strokovno področje rehabilitacijske zdravstvene nege in izboljšanje samooskrbe pacienta. Cilj rehabilitacijske zdravstvene nege je pomagati posamezniku, ki je gibalno oviran in ima kronično bolezen ter znova vzpostaviti in ohranjati njegovo optimalno zdravje.

Zdravstvena nega pacientov z motnjami v uriniranju – specialna znanja

Že 5. leto zapored je od 12. marca do 4. junija 2019 v Velenju, UKC Maribor, SB Slovenj Gradec, Termah Dobrna in URI – Soča potekalo izobraževanje za pridobitev specialnih znanj s področja zdravstvene nege pacientov z motnjami v uriniranju.

12. kongres zdravstvene in babiške nege na Brdu pri Kranju

Na kongresu sta z dvema strokovnima prispevkoma sodelovali dve članici strokovne sekcije.

Mirjam Salobir s predavanjem **Predstavitev rezultatov raziskave o učinkovitosti funkcionalne magnetne stimulacije pri motnjah uriniranja pri osebah z multiplo sklerozo**, predsednica strokovne sekcije Bojana Hočevar Posavec pa je predstavila prispevek **Vodenje zdravstvene obravnave pacienta z motnjami požiranja – vpliv na kakovost**. Bila je tudi članica organizacijsko-programskega odbora.

Predsednica sekcije
Bojana Hočevar Posavec

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ONKOLOGIJI

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji deluje pod okriljem krovne organizacije Zbornice – Zveze na področju zdravstvene nege in oskrbe bolnika z rakom. Kot eno najpomembnejših analog vidimo člani Sekcije MSZT v onkologiji v skrbi za stalno izobraževanje, širjenju in izmenjavi znanja in izkušenj iz onkologije in onkološke zdravstvene nege med svojimi člani. Permanentno nadgrajevanje znanja in veščin medicinskih sester je zelo pomembno za zmanjševanje tveganj in igra ključno vlogo pri varnem izvajanju in upravljanju terapij, ki se uporabljajo za zdravljenje raka tako v okviru večpoklicne skupine kot z bolniki in njihovimi pomembnimi drugimi. Vloga medicinske sestre je edinstvena, saj je prisotna na celotni poti zdravstvene obravnave bolnika z rakom.

V letu 2019 je Sekcija MSZT v onkologiji spomladi 29. maja organizirala in izvedla 46. strokovni seminar z naslovom **Celostna obravnava kot odgovor na potrebe onkoloških bolnikov v sodobni družbi** in izdala zbornik prispevkov z re-

*Utrip z učne delavnice
Centralni venski kateter
s podkožnim prekatom –
venska valvula: vstavitev,
zdravstvena nega in
oskrba pri bolniku z rakom
(junij, 2019)*

cenzijo ter CIP kataložnim zapisom. Naraščajoče število dokazov raziskava kaže, da bolniki in preživeli po raku niso deležni kakovostne celostne zdravstvene obravnave. Zagotavljanje celostne, integrirane in kontinuirane zdravstvene oskrbe kakor tudi odzivi zdravstvenih delavcev na individualne potrebe bolnikov z rakom so vse bolj pomembni za zagotavljanje in izboljševanje kakovosti življenja bolnikov med in po zaključenem zdravljenju. V krog zdravstvene oskrbe in podpore morajo biti nujno vključeni svojci oziroma njihovi bližnji.

V okviru učnih delavnic, ki sta potekali aprila in maja v predavalnici Zbornice – Zveze, smo udeležencem predstavili teoretične in praktične vsebine z naslovom **Izbrane vsebine iz področja zdravstvene nege onkološkega bolnika z bolečino ter Centralni venski kateter s podkožnim prekatom – venska valvula: vstavitev, zdravstvena nega in oskrba pri bolniku z rakom**. Udeleženci so bili z delavnicama zelo zadovoljni in pokazali zanj veliko zanimanje.

Članice sekcije smo se s predavanji **Posamezni vidiki holistične zdravstvene nege bolnic z ginekološkimi raki** udeležile kliničnega popoldneva ljubljanskega društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Z izjavami za javnost je sekcija podprla 4. februar – svetovni dan boja proti raku in rožnati oktober – mesec boja proti raku dojk.

Sekcija MSZT v onkologiji je članica Evropskega združenja medicinskih sester v onkologiji (European Oncology Nursing Society, EONS) in podpira udeležanje prepoznavnosti

onkološke zdravstvene nege skozi implementacijo programa C.A.R.E.: komunikacija, zagovorništvo, raziskovanje in izobraževanje (angl. Communication, Advocacy, Research, Education). Skupna prizadevanja so usmerjena v širšo družbo, politiko in odločevalce na nacionalni in evropski ravni, da prepoznajo onkološko zdravstveno nego kot stroko in profesijo s specializiranim usposabljanjem in kvalifikacijami. Zadnje je bilo poudarjeno tudi na strokovni prireditvi ob evropskem dnevu medicinskih sester v onkologiji v Pragi, ki se je udeležila predsednica sekcije. Udeleženci so oblikovali in sprejeli Manifest varnosti (Safety Manifesto) o kakovostni in varni zdravstveni negi onkološkega bolnika ter o varnosti zdravstvenih delavcev na delovnem mestu. Predsednica sekcije

je ob praznovanju mednarodnega dneva medicinskih sester na Onkološkem inštitutu Ljubljana poročala o dogodkih na ECND 2019.

Članice sekcije so se v letu 2019 udeležile kongresa EONS v Barceloni (Maja Kožuh s plakatom), katerega rdeča nit je prav tako bilo zagotavljanje kakovosti in varnosti za bolnike in zdravstvene delavce.

Danes se medicinske sestre srečujemo s številnimi izzivi in težavami. Naše delo omejuje pomanjkanje sredstev, povečuje se število bolnikov s kompleksnimi sočasnimi obolenji, prebivalstvo se stara, pojavljajo se posledice polifarmacije in ne nazadnje pesti nas pomanjkanje medicinskih sester. Zato je nujno sodelovanje tako v evropskem prostoru kot s kolegi po vsem svetu, da se dosežejo spremem-

be, ki bodo zagotavljale dovolj kadra ter razvoj in napredek onkološke zdravstvene nege v kariernem in poklicnem smislu.

Utrip s kongresa EONS 2019 v Barceloni (september 2019)

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ENTEROSTOMALNI TERAPIJI

Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji je v Sloveniji nosilka razvoja stroke enterostomalne terapije – zdravstvene nege in oskrbe pacienta z rano, stomo in inkontinenco. Strokovna sekcija je v svojem 33-letnem delovanju ves čas sledila viziji, poslanstvu in vrednotam Zbornice – Zveze. Razvija in nadgrajuje svoje obširno strokovno področje, sodeluje pri proučevanju strokovnih vprašanj s področja enterostomalne terapije v vsem slovenskem prostoru, oblikuje strokovne smernice (na primer za področje predpisovanja medicinsko-tehničnih pripomočkov pri ZZS), tudi aktualne nacionalne protokole, spodbuja raziskovanje in publiciranje.

Učne delavnice, seminarji, strokovna izobraževanja in nacionalni protokoli

V letu 2019 je Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji orga-

nizirala štiri izobraževalna srečanja z učnimi delavnicami, in sicer:

- 29. in 30. 3. 2019: dvodnevno strokovno srečanje z mednarodno udeležbo v Termah Zreče z naslovom **Izzivi medicinskih sester na področju zdravstvene nege in oskrbe rane, inkontinence in stome**
- 26. 4. 2019, Zbornica – Zveza: enodnevne učne delavnice **Zdravstvena nega in oskrba pacienta z izločalno stomo in nefrostomo**
- 08. 11. 2019: enodnevno letno strokovno srečanje enterostomalnih terapevtk Slovenije **Enterostomalna terapija v praksi**
- 29. 11. 2019, Zbornica – Zveza: enodnevne učne delavnice **Zdravstvena nega in oskrba pacienta z izločalno stomo in nefrostomo**

Ob dvodnevnem strokovnem srečanju smo izdali recenziran in lekturiran zbornik strokovnih prispevkov s CIP – kataložnim zapisom z naslovom **Izzivi medicinskih sester na področju zdravstvene nege in oskrbe rane, inkontinence in stome** v elektronski obliki in v pdf formatu na USB ključku.

10 Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji (od leve proti desni): Vanja Vilar, Ines Prodan, Anita Jelar, Renata Batas, Dragica Jošar, Robertina Benkovič, Tadeja Krišelj, Anita Jelen in Mojca Rednak (Fotografija: Renata Batas)

V okviru Sekcije medicinskih sester v enterostomalni terapiji smo izdali naslednje nacionalne protokole:

- a) NP Aplikacija zdravil po hranilni jejunostomi – teoretična izhodišča,
- b) NP Aplikacija zdravil po hranilni jejunostomi,
- c) NP Hranilna jejunostoma – teoretična izhodišča,
- d) NP Hranjenje po hranilni jejunostomi – teoretična izhodišča,
- e) NP Hranjenje po hranilni jejunostomi,
- f) NP Preveza hranilne jejunostome – teoretična izhodišča,
- g) NP Preveza hranilne jejunostome.

Šola enterostomalne terapije

V letu 2019 je potekala Šola enterostomalne terapije, ki jo organizira UKC Ljubljana v sodelovanju s Sekcijo medicinskih sester v enterostomalni terapiji pri Zbornici – Zvezi. Januarja 2020 smo po uspešno opravljenem praktičnem in teoretičnem preverjanju znanja pridobili 23 enterostomalnih terapevtov (Slika 3).

Enterostomalne terapevti in terapevtke se vsako leto aktivno udeležujemo evropskega in svetovnega kongresa enterostomalnih terapevtov. Leta 2019 smo sodelovali na evropskem kongresu enterostomalne terapije, ki je bil junija v Rimu. Dve enterostomalni terapevtki sta aktivno sodelovali tudi na kongresu Evropskega združenja za oskrbo ran v Göteborgu na Švedskem.

Predsednica sekcije
Renata Batas

Tradicionalno letno strokovno srečanje enterostomalnih terapevtk Slovenije v Zrečah (Fotografija: Renata Batas)

Podelitev diplom novim enterostomalnim terapevtkam ob zaključku Šole enterostomalne terapije v UKC Ljubljana (Fotografija: Vanja Vilar)

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ENDOKRINOLOGIJI

Glavna dejavnost Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endokrinologiji je prav izobraževanje. V letu 2019 se je naših strokovnih izobraževanj udeležilo več kot 500 izvajalcev zdravstvene nege. Določena izobraževanja organizira sekcija sama, nekatera pa v sodelovanju z drugimi partnerji (druge sekcije, NIJZ, Ministrstvo za zdravje, Katedra za družinsko medicino ipd.).

Vse leto smo močno vpeti v izobraževanje diplomiranih medicinskih sester v ambulantah družinske medicine, centrov za krepitev zdravja in nadgradnjo znanj za edukatorje. Od leta 2015 imamo v Sloveniji tri ravni edukatorjev, to so diplomirane medicinske sestre s specialnimi znanji. To so ravni N1, N2 in N3, vsak s specifičnimi znanji za področje obvladovanja sladkorne bolezni. N1 so edukatorji, ki delujejo v centrih za krepitev zdravja znotraj zdravstvenih domov. Teh centrov je bilo v letu 2019 osemindvajset. Izobrazili smo več 30 udeležencev, ki so si na podlagi kolokvija in certifikata pridobili naziv edukator N1. Primarna raven zdravstvene dejavnosti se z osebo s sladkorno boleznijo sreča najprej, zato je pomembno, da so tu strokovnjaki dobro usposobljeni za prve informacije, ki jih posameznik prejme ob diagnozi. Strokovnjake na primarni ravni sekcija s partnerji opolnomoča predvsem za sladkorno bolezen tipa 2, ki predstavlja 95-odstotni delež vseh sladkornih bolezni.

Edukatorki N2 se od leta 1993 usposablajo na podiplomskem izobraževanju, ki je z leti prerasel v 10-tedensko izobraževanje, temelji pa na klinični praksi. Izobraževanje izvaja UKC

Ljubljana v sodelovanju s sekcijo. Izobraževanje je namenjeno tistim diplomiranim medicinskim sestram, ki bodo delovale v diabetološkem timu na sekundarni ravni zdravstvenega varstva. Po opravljenem praktičnem izpitu poteka pred tričlansko komisijo še teoretični del izpita. Oba pozitivno zaključena izpita sta osnova za pridobitev certifikata specialnih znanj iz edukacije bolnika s sladkorno boleznijo.

N3 edukatorje mentorje smo pridobili leta 2018. Sekcija je za najvišjo raven znanj iz edukacije pripravila vpisne pogoje. Vanj so se lahko vpisali diplomanti prve ali druge bolonjske ravni zdravstvenih fakultet smer zdravstvena nega. Poleg diplome je bil pogoj tudi izkušnost, v program so vstopale osebe, ki so imele na področju edukacije najmanj 5 let izkušenj. Tudi na tej ravni posameznik pridobil certifikat na podlagi kolokvija.

Mentorska mreža N3 edukatorjev mentorjev je začela svoje poslanstvo sredi leta 2019. Osnovna dejavnost teh oseb je poleg izvajanja edukacije vseh vrst sladkorne bolezni tudi mentorstvo kolegic, kolegov z ravni 1. Mentorstvo obsega 40 ur v kliničnem okolju. Edukator mentor kasneje tudi obišče svojega varovanca v njegovem kliničnem okolju in napiše zadnji pisni izkaz o ustreznosti strokovnega znanja in načinu dela skupinske edukacije.

Strokovna srečanja in izobraževanja

Lani smo že drugič za time družinske medicine pripravili izobraževanje **Sladki februar 2019**, ki smo ga nadgradili. Za graditev in krepitev

mentorske mreže smo organizirali motivacijsko in posebno pozornost namenili nosečnosti sladkorni boleznimi. Na strokovnem srečanju **Sladkorna bolezen – bolnikom prijazna oskrba** pa govorili in poslušali ravno o tem, o prijazni oskrbi sladkornih bolnikov.

Nosečnostna sladkorna bolezen

Nosečnostna sladkorna bolezen je tema, ki ji je strokovna Sekcija v endokrinologiji v letu 2019 posvetila posebno pozornost. Maja je v Ljubljani pripravila izobraževanje, ki je povezovalo strokovnjake iz diabetoloških in ginekoloških ambulant.

Slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2 narekujejo, da se vsaki nosečnici ob prvem ginekološkem pregledu določi vrednost glukoze na tešče. Med 24. in 28. tednom nosečnosti se izvede presejalni test za nosečnostno sladkorno bolezen, in sicer z oralno glukoznim testom s 75 g glukoze. Nosečnostna sladkorna bolezen je prisotna, če so vrednosti glukoze na tešče nad 5.1 mmol/l ali kadar je presežena vrednost na testu (po 1 uri po zaužitju glukoze več kot 10 mmol/l ali 2 uri po zaužitju več kot 8.5 mmol/l).

Morda se zdi, da nosečnostna sladkorna bolezen narašča, domnevanja lahko pripisujemo predvsem bolj doslednemu presejanju. Obravnava nosečnostne sladkorne bolezni ni enaka, med regijami in posameznimi ambulantami je bilo mogoče zaznati razlike. Iz poročanja medicinskih sester edukatoric iz različnih ambulant po Sloveniji je razvidno, da obstaja mno-

go dobrih praks in da z različnimi pristopi dosegamo podobne rezultate.

Namen srečanja je bil s spregledom praks in nekaterimi podpornimi strokovnimi predavanji dosežen, cilj pa še ne. Na srečanju smo prepoznali potrebo po poenotenju edukacije o nosečnosti sladkorni boleznimi, prav tako poenotenju klinične obravnave. Čeprav imamo za edukacijo krovna dokumenta Kurikulum za edukacijo odraslih oseb s sladkorno boleznijo in Slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2, je tendenca o poenotenju zelo velika. Glede na pojavnost sladkorne bolezni se sprašujemo, kdaj v ali celo pred nosečnostjo spregovoriti o zapletih, ki jih povzročijo visoki sladkorji v krvi. Drugo vprašanje, ki je morda še bolj pereče, pa je, kako vplivati na nosečnice z nosečnostno sladkorno boleznijo, da jih kasneje v sistemu ne izgubimo v preventivni dejavnosti, saj sama diagnoza nosečnostne sladkorne bolezni močno vpliva na zgodnji pojav sladkorne bolezni tipa 2 v nekaj letih po porodu.

Predsednica sekcije
Jana Klavs

Toliko rok za zelenjavno malico na izobraževanju sekcije v duhu »bodimo vzor«

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V NEFROLOGIJI, DIALIZI IN TRANSPLANTACIJI

Vizija in poslanstvo strokovne sekcije je stalno strokovno usposabljanje izvajalcev zdravstvene nege, v ta namen vsako leto organiziramo več strokovnih seminarjev, predavanj in tečajev ter drugih oblik permanentnega izobraževanja in tako posredovati najnovejša spoznanja iz znanosti in prakse v nefrologiji, dializi in transplantaciji. Sodelujemo s strokovnimi znanstvenimi in izobraževalnimi organizacijami, v raziskovalnih projektih na področju nefrologije, dialize in transplantacije ter zdravstvene nege s področja nadomestnega zdravljenja in pripravljamo nacionalne protokole.

Tudi lani smo imeli več strokovnih srečanj, januarja v Ljubljani **Čas je za PD**, v Dragomeru dvodnevno izobraževanje **Prehranska izhodišča in postopki za izračunavanje prehranskega načrta pri pacientih v nadomestnem zdravljenju s hemodializo in peritonealno dializo**, ob tej priložnosti smo izdali skripto z istim naslovom, aprila pa smo v Mariboru sodelovali na mednarodnem izobraževalnem srečanju **45. obletnica dialize in nefrologije UKC Maribor** in izdali konferenčni zbornik prispevkov.

Svetovni dan ledvic 2019

Svetovni dan ledvic je bil letos posvečen ozaveščanju o kronični ledvični bolezni nasploh. Tokratni slogan ozaveščanja je »Zdravje ledvic za vse in povsod«. Na stojnicah in v osnovnih šolah so odrasle in otroke izobraževale medicinske sestre, zdravstveni tehniki, upokojene medicinske sestre in študenti. Na 109 lokacijah po Sloveniji so brezplačno merili krvni tlak in testirali seč na prisotnost beljakovin ter merili krvni sladkor.

Mednarodna dejavnost

Sodelujemo na mednarodnem področju, in sicer z mednarodnim združenjem medicinskih sester s področja nefrolo-

gije, dialize in transplantacije (EDTNA/ERCA). Predstavnica EDTNA/ERCA za Slovenijo je Sonja Pečolar, ki prevaja novice in jih pošilja dializnim centrom. Novice so nam v veliko pomoč pri sodelovanju in izmenjavi izkušenj s področja dializne zdravstvene nege na mednarodnem področju. Na kongresu EDTNA/ERCA v Pragi na Češkem je Slovenija aktivno sodelovala.

Cilji za leto 2020

Tudi za letos pripravljamo strokovna srečanja že marca, in sicer Prehransko svetovanje pri pacientih z obolenjem ledvic, konec novembra, od 26. do 28., pa 2. nefrološki kongres, ki bo veliko tem posvetil predializni vzgoji, zahtevnim oblikam dializnega zdravljenja in kroničnim ledvičnim boleznim.

Nadaljevati je treba strokovno in znanstveno usposabljanje izvajalcev zdravstvene nege z aktivnim in pasivnim sodelovanjem na strokovnih srečanjih, ki imajo nalogo posredovati najnovejša spoznanja iz znanosti in prakse in tako omogočiti razvoj specialnega znanja v nefrologiji, dializi in transplantaciji. Pomembni so tudi predlogi in vključevanje v raziskovalne projekte na področju nefrologije, dialize in transplantacije ter zdravstvenovzgojni material. Na preventivnem področju v okviru svetovnega dneva ledvic je treba še naprej sodelovati pri promociji zdravja in zdravstveni vzgoji. Pomembno je sodelovanje z drugimi strokovnimi sekcijami, lokalnimi društvi, Slovenskim nefrološkim društvom in Zvezo društev ledvičnih bolnikov Slovenije.

V okviru svetovnega dneva ledvic bo sekcija ozaveščala in izobraževala ljudi tudi letos.

Poročilo pripravila
Ana Koroša

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ENDOSKOPIJI IN GASTROENTERO- LOGIJI

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v endoskopiji in gastroenterologiji že od leta 1989 združuje več različnih področij endoskopske dejavnosti, ki jim je skupna strokovna skrb za zagotavljanje čim višje ravni kakovosti in varnosti za izvajanje zdravstvene nege pacienta pred, med in po endoskopskem pregledu.

V sodobni medicini je endoskopija pomemben del diagnostike in terapije, saj je z razvojem nadomestila marsikateri operativni poseg. Ker so endoskopi zapletene, kompleksne in zelo drage aparature, zahtevajo posebno skrb medicinske sestre, saj je njihovo vzdrževanje in priprava za ponovno uporabo zelo zahtevna, pomembna in hkrati ključna za kakovostno in varno izveden endoskopski pregled.

Zavzemamo se za izobraževanje medicinskih sester in zdravstvenih teh-

nikov, zaposlenih v endoskopiji, stalen pretok informacij in enotno izvajanje različnih postopkov. Sodelujemo z domačimi in tujimi strokovnjaki na področjih industrije, mikrobiologije, bolnišnične higijene in medicine, kar prispeva k razvoju našega področja v skladu s sodobnimi smernicami.

Sekcija združuje zaposlene na endoskopskih oddelkih slovenskih bolnišnic kot tudi zasebnih centrov in ambulant.

Na področju gastroenterologije so dejavne kolegice z delom v ambulantah za kronično vnetno črevesno bolezen.

Učne delavnice, evropski kongres, strokovne ekskurzije

V letu 2019 smo v Ljubljani izvedli štiri učne delavnice: Perkutana endoskopska gastrostoma, Mikrobiološki nadzor v endoskopiji. Reprocesiranje in Polipektomija. Prva delavnica je bila namenjena predvsem patronažnim medicinskim sestram in kolegicam v socialnih zavodih, ki se pri svojem delu srečujejo s tovrstnimi bolniki.

V delavnici Mikrobiološki nadzor v endoskopiji smo s strokovnjaki s področja mikrobiologije in bolnišnične higijene govorili o izvajanju mikrobiološkega nadzora endoskopov in endoskopske opreme.

V delavnici Reprocesiranje so bili udeleženci teoretično in praktično seznanjeni s prenovljenimi evropskimi smernicami za reprocesiranje endoskopov.

Manica Jurgovič (levo) in Nataša Bajt Kastelic
(Fotografija: Tatjana Gjergjek)

V učni delavnici Polipektomija so udeleženci spoznali načine odstranjevanja polipov, se seznanili z instrumenti za polipektomijo, se naučili varne tehnike odstranjevanja polipov in pravilne uporabe pripomočkov za zaustavljanje krvavitev.

Oktober so naše kolegice s plakatom sodelovale na evropskem kongresu medicinskih sester v gastroenterologiji in endoskopiji v Barceloni. Manica Jurgačevski in Nataša Bajt Kastelec: Microbial adequacy of endoscopes after changing the cleaning procedure in Tadeja Polanc in Carmen Bobnar Sekulić: Treatment with ustekinumab increases bodyweight in adult patients with crohn's disease.

Maja, na praznik medicinskih sester, je naša dolgoletna članica, en mandat tudi predsednica naše sekcije, prejela zlati znak medicinskih sester za dolgoletno delo na urološkem področju endoskopije.

Mednarodno sodelovanje

Že več let naša članica Tatjana Gjergjek sodeluje v Educational working group ESGENA, kjer aktivno deluje pri pripravi evropskih smernic in izobraževalnih programov. Od leta 2019 je v predsedstvu ESGENE, kar je pomembno za pretok informacij in aktivno vključevanje vseh članov sekcije v mednarodno delovanje. Prav tako naši člani aktivno sodelujejo na endoskopskih treningih na mednarodnih srečanjih za medicinske sestre in zdravnike, saj imamo bogato znanje in potrebne izkušnje.

V letu 2019 je potekel mandat predsednici sekcije Tatjani Gjergjek, ki je

sekcijo vodila osem let. Volitve smo izvedli 15. 11. 2019 na Zbornici – Zvezici pred odhodom članov sekcije na strokovno ekskurzijo v KBC Rebro - ESGENA referenčni center v Zagrebu.

Zagotovo je za našo sekcijo najpomembnejši letni strokovni seminar, ki je bil 24. in 25. maja v Rogaški Slatini pod naslovom **Terapevtski posegi v endoskopiji**.

Poleg strokovnih predavanj smo pripravili kakovostne učne delavnice, ki so za udeležence izjemnega pomena zaradi pridobivanja znanja, spoznavanja novih pripomočkov in izmenjave izkušenj. Na seminarju smo pripravili predstavitev tem, ki so za varno in strokovno delo medicinskih sester v endoskopiji zelo pomembne, širijo znanje in poznavanje različnih sodobnih terapevtskih tehnik in posegov. Vključili smo tudi teme s področja kronične vnetne črevesne bolezni, ki je v tesni povezavi z endoskopsko dejavnostjo.

V učnih delavnicah smo utrjevali znanje o izvedbi najzahtevnejših endoskopskih terapevtskih posegov in uporabi različnih instrumentov in aplikaciji bioloških zdravil pri bolnikih s kronično vnetno črevesno boleznijo.

Strokovni del smo zaključili s prijetnim druženjem in se sprostili ob kletu, kar je pomembno za dobro povezovanje in sodelovanje.

Predsednica sekcije
Marija Petrinec Primožič

Lučka Kočevar
(Fotografija: Tatjana Gjergjek)

Carmen Bobnar Sekulić (levo) in Tadeja Polanc
(Fotografija: Helena Pajnič)

SEKCIJA REŠEVALCEV V ZDRAVSTVU

V Sekciji reševalcev v zdravstvu skrbimo, da člani vseh društev Zbornice – Zveze redno obnavljajo znanje iz temeljnih postopkov oživljanja z uporabo AED, zato večkrat mesečno po vsej Sloveniji organiziramo tovrstna izobraževanja. Lani smo v Pekrah pri Mariboru dvakrat organizirali predavanje z naslovom Oskrba dihalne poti in umetna ventilacija, v Celju dvakrat izobraževanje Interpretacija EKG v predbolnišničnem okolju. V Zrečah smo se najprej srečali sodniki in organizatorji strokovno-izobraževalnega tekmovanja ekip iz nujne medicinske pomoči, nato pa v Zrečah in na Rogli organizirali dvodnevno strokovno srečanje s posvetom vodij reševalnih služb.

Prestična mednarodna nagrada koordinator leta ITLS

Lani je prestižno mednarodno nagrado koordinator leta ITLS v Las Vegasu osvojil **Anton Posavec**. ITLS je neprofitna strokovna organizacija iz ZDA (ima pa več kot 100 podružnic po vsem svetu), ki skrbi za izobraževanje zdravstvenih delavcev, zaposlenih v predbol-

*Anton Posavec, svetovni
koordinator leta ITLS*

*Prestična mednarodna
nagrada koordinator leta ITLS*

*Ekipe NMP pomaga
ponesrečencem*

nišnični nujni medicinski pomoči. Njihov cilj je zmanjšati smrtnost poškodovanih na terenu.

Leto prej pa so našega reševalca Primoža Velikonjo poslušalci Vala 202 izglasovali za ime leta 2018.

Kongresi, konference, tekmovanja

Veliko časa smo lani namenili organizaciji strokovnih srečanj. V Mariboru smo organizirali svetovni kongres IMRUA – reševalcev motoristov. Ravno reševalci na motorju so običajno prvi na kraju prometne nesreče in tako prvi pomagajo ponesrečencem, tako rešijo marsikatero življenje.

Udeležili smo se tekmovanja in konference ITLS v Las Vegasu v ZDA, kjer je naš reševalec Anton Posavec dobil mednarodno nagrado koordinator leta ITLS.

Tudi lani smo organizirali, zdaj že tradicionalno, XIII. Strokovno-izobraževalno tekmovanje ekip NMP z mednarodno udeležbo. Na tekmovanju na Rogli se je pomerilo 23 ekip nujne medicinske pomoči.

Izdana publikacija.

Publikacije

Izdali smo tri zbornike, in sicer Oskrba dihalne poti in umetna ventilacija v predbolnišničnem okolju,

Interpretacija EKG zapisa v predbolnišničnem okolju in zbornik Varnost reševalcev nikoli ni bila samoumevna.

Predsednik sekcije
Danijel Andoljšek

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V ZOBOZDRAVSTVU

4. in 5. aprila smo v Termah Ptuj uspešno organizirali 27. strokovni seminar **Zdrava usta za zdravo telo**, 24. maja pa smo se že četrtrič srečali izvajalci zobozdravstvene vzgoje in preventive.

Lani smo pripravili tudi dva programa strokovnih vsebin za pridobitev specialnih znanj, in sicer

specialna znanja s področja zdravstvene nege v zobozdravstveni dejavnosti in specialna znanja s področja zobozdravstvene vzgoje in preventive.

Predsednica sekcije je aktivno sodelovala na 12. Kongresu zdravstvene in babiške nege Slovenije, aktivno pa sodelujemo s Sekcijo medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju in s slovenskimi srednjimi zdravstvenimi šolami pri pripravi programa/modula za zobozdravstvenega asistenta.

Zdrava usta za zdravo telo

Aprila smo organizirali 27. dvodnevni strokovni seminar, ki je potekal pod sloganom **Zdrava usta za zdravo telo**.

Delovno mesto zobozdravstvenih asistentk, medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu ima mesto visoko na lestvici odgovornih poklicev. V eni sami uri posameznik sprejme nešteto odločitev, ki pomembno vplivajo na paciente, s katerimi dela, na sodelavce in na njega samega. Zanešiti se moramo sami nase in na svoje znanje in izkušnje, je zapisano v zborniku strokovnega srečanja. Iz evalvacijskega vprašalnika, v katerem so sodelovali udeleženci seminarja, je razvidno, da so bili z izvedbo srečanja ter izborom predavateljev večinoma zadovoljni, pri čemer pa je največ zanimanja poželo predavanje z naslovom **Nujna stanja v maksilofacialni kirurgiji in Vadba mišic medeničnega dna**.

Izdali smo tudi zbornik **Zdrava usta za zdravo telo**, članica izvršnega odbora sekcije pa je za 6. Številko **Utripa** napisala članek.

Srečanje izvajalcev zobozdravstvene vzgoje in preventive in sodelovanje z NIJZ

Leto 2019 je bilo za sekcijo zelo uspešno, ponosni smo na sodelovanje svojih članov pri skupnem reševanju strokovnih vprašanj za zobozdravstveno dejavnost. Ponosni, ker se naših strokovnih seminarjev udeležujejo tudi zdravstveni tehniki oz. zobozdravstvene asistentke, ki so zaposleni v zasebni zobozdravstve-

Članice IO sekcije od leve proti desni: Irena Šumer, Loti Hreščak, Damjana Grubar, Maja Koudila, Vanja Kovačič, Sanda Šifkovič, Manuela Kaloh, Andreja Turk in Marina Čok
(Fotografija: arhiv sekcije)

ni dejavnosti. Aktivno sodelujemo z medicinskimi sestrami iz različnih specialističnih področij zobozdravstvene dejavnosti Zdravstvenega doma Ljubljana in Stomatološke klinike UKC. Tudi zobozdravniki hvalijo naš strokovni program, saj je podprt z novostmi v zobozdravstveni dejavnosti. Na seminarjih vključujemo vsebine kurativne in preventivne dejavnosti za vse, od otrok do starostnikov ter zobozdravstveno obravnavo rizičnih skupin.

Maja smo v Zdravstvenem domu Ljubljana organizirali četrto srečanje izvajalcev zobozdravstvene vzgoje in preventive. Prisotni so bili izvajalci iz zdravstvenih domov iz vse Slovenije. Zobozdravnica in medicinska sestra sta predstavili primer dobre prakse izvajanja zobozdravstvene vzgoje in preventive iz Zdravstvenega doma Ljubljana S strokovno in poučno vsebino nas je seznanila pedontologinja iz Zdravstvenega doma Brežice. Srečanja sta se udeležila tudi predstavnik NIJZ, Rade Pribakovič in Sanja Vrbovšek, ter nam predstavila aktivnosti in izvajanje programa zobozdravstvene vzgoje in preventive v CKZ oziroma ZVC.

»Preventivni zdravstveni programi, ki ne vključujejo ustnega zdravja, so nepopolni«, je misel doc. dr. Marjana Premika, nad katero naj se zamislijo snovalci programov svetovanja za ustno zdravje.

Na srečanjih na NIJZ smo obravnavali ključne teme s področja vzgoje za ustno zdravje; pregledali že pripravljene usmeritve za izvajanje in sodelovali pri pripravi predloga sprememb, programu ustnega zdravja

za vse ključne ciljne skupine (od otroka do starostnika). Med ključnimi temami je tudi nujno povezovanje s pedontologi in zobozdravniki za otroke in mladostnike, problematika kadrovskih normativov, ki se že več kot 20 let niso spremenili ter izobraževanje kadra/izvajalcev za (specialna znanja).

V šolskem letu 2019/20 poteka v Srednjih zdravstvenih šolah izbirni modul za zobne asistentke. Program je bil potrjen pri Ministrstvu za šolstvo RS. Skupaj bomo pripravili vsebinski izobraževalni program. Za strokovno in odgovorno delo potrebujemo izobražene zobne asistentke, ker je asistenca pri zobozdravniku specifična.

Dobitnica zlatega znaka

DAMJANA GRUBAR, podpredsednica sekcije, je bila prejemnica najvišjega priznanja Zbornice – Zveze zlatega znaka za leto 2019, predlagatelj je bila Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu.

Damjano poznamo kot zanesljivo, natančno, vztrajno in komunikativno osebo, ki s svojim pozitivnim pristopom do dela, strokovnim znanjem in profesionalnim odnosom, prispeva k napredku stroke in dobremu medsebojnemu odnosu v timu.

»Uspeh ni ključ do sreče, sreča je ključ do uspeha. Če imate radi svoje delo, boste uspešni.« (Albert Schweitzer)

Predsednica sekcije
Marina Čok

*Dobitnica zlatega znaka Damjana Grubar in predsednica sekcije Marina Čok
(Fotografija: arhiv sekcije)*

SEKCIJA ŠTUDENTOV ZDRAVSTVENE NEGE IN BABIŠTVA

Delovno leto 2019 – 1. študentski zdravstveni kamp

V letu 2019 je sekcija študentov zdravstvene nege organizirala dve večji strokovni srečanja.

Od 12. aprila do 15. aprila 2019 smo na Debelem rtiču organizirali delovni vikend za študente zdravstvene nege in babištva z naslovom: 1. študentski zdravstveni kamp, na katerem so bili študenti iz petih zdravstvenih fakultet in visokih zdravstvenih šol v Sloveniji deležni različnih strokovnih predavanj in delavnic. Poleg znanja pa smo se študenti spoznavali in spletli prijateljske vezi. S tem krepimo pripadnost k strokovni organizaciji in poklicu medicinske sestre in babice.

Varna uporaba zdravil

Decembra je Sekcija študentov ZNB na Fakulteti za zdravstvene vede Maribor organizirala izobraževanje z naslovom Varna uporaba zdravil. Udeležilo se ga je več kot 100 študentov. Udeleženci so spoznali pravni vidik dajanja zdravil ter tveganja in odgovornosti, ki jih sprejema diplomirana medicinska sestra pri aplikaciji zdravila.

1. študentski babiški kongres in akcija Slovenija oživlja

Maja je sekcija skupaj s Študentskim svetom Zdravstvene fakultete Ljubljana sodelovala pri organizaciji 1. študentskega babiškega kongresa.

16. oktobra smo z Zvezo društev študentov medicine in Zvezo tabornikov Slovenije izvedli vseslovensko akcijo Slovenija oživlja in ta dan so študenti petih fakultet v večjih slovenskih mestih vodili brezplačne delavnice temeljnih postopkov oživljanja.

Sekcija študentov je aktivna na različnih področjih tako v Sloveniji kot tudi v Evropi. Oktobra se je predsednik sekcije Žiga Metelko udeležil vsakoletnega srečanja ENSA (European Nursing student Association), kjer je bil izvoljen za podpredsednika, in sicer za enoletni mandat.

Predsednik sekcije
Žiga Metelko

Skupinska slika udeležencev 1. študentskega zdravstvenega kampa

S srečanja EFN in ENSA (predsednica Zbornice – Zveze Monika Ažman, izvršna direktorica Anita Prelec, predsednik sekcije Žiga Metelko)

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V STERILIZACIJI

Izobraževanje za specialna znanja

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji je v letu 2019 izvedla dvodnevno strokovno srečanje z naslovom **Sterilizacija, neviden člen zdravstva**, ki je potekalo 28. in 29. marca 2019 v Termah Zreče.

V sodelovanju z UKC Ljubljana je bilo izvedeno drugo izobraževanje za specialna znanja s področja sterilizacije, ki je potekalo od maja do avgusta 2019 v Ljubljani.

Izdali smo zbornik predavanj strokovnega srečanja **Sterilizacija, neviden člen zdravstva** in pripravili šest nacionalnih protokolov s področja sterilizacije.

Volitve

Na strokovnem srečanju smo izvedli redne volitve predsednika in članov izvršnega odbora strokovne sekci-

je. Nataša Piletič je bila izvoljena za predsednico, za člane izvršnega odbora pa Tanja Pristavec, Edija Bavdaž, Simona Pervinšek, Tina Kadunc, Blanka Gradišek Muzga in Mateja Kugonič, ki smo jo imenovali za podpredsednico strokovne sekcije.

Priznanje za strokovno delo

Podelili smo dve priznanji za delo na ožjem strokovnem področju. Prejemnici priznanj sta Irena Istenič in Milena Belšak, obe dolgoletni aktivni članici izvršilnega odbora strokovne sekcije.

Irena Istenič je 2003 prevzela delo in naloge vodje Centralne sterilizacije v UKC Ljubljana, ki ga je opravljala do 2010. Odgovorna je bila za razvoj stroke in implementiranje novosti v UKC Ljubljana. Novosti je prenašala na vsa področja na kolegijih s področja sterilizacije, ki jih je tudi vodila. 2003 se je aktivno vključila v Sekcijo MS in ZT v sterilizaciji. Ves čas je bila izjemno aktivna pri vseh organizacijah strokovnih srečanj. Je soavtorica priročnika Priporočila za delo v sterilizaciji in vsako leto tudi urednica zbornika predavanj, ki ga sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov izda ob strokovnem srečanju. Irena Istenič je bila od 2015 do 2019 tudi podpredsednica strokovne sekcije in zaslužna, da nam je uspelo uvesti specialna znanja s področja sterilizacije. S

Na fotografiji od leve proti desni: Nataša Piletič, Irena Istenič, Milena Belšak, Monika Ažman in Tanja Pristavec (Fotografija: Tone Lovšin)

svojim bogatim strokovnim znanjem, ki ga nesebično deli, je dvignila stroko sterilizacije v njihovem zavodu in tudi širše. Leta 2010 je prevzela dela in naloge vodje Oskrbovalnih služb. V njenem resorju je tako ostala tudi Centralna sterilizacija. Dnevno se še vedno srečuje s tematiko tega strokovnega področja. Irena Istenič je članica Zbornice – Zveze vse od zaključka višješolskega izobraževanja.

Milena Belšak je leta 1998 je prevzela delo vodje Centralne sterilizacije v UKC Maribor. Aktivno se je vključila v Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji leta 1999 in bila članica izvršnega odbora do 2015. Ves čas je bila izjemno aktivna pri vseh organizacijah strokovnih srečanj tudi kasneje, ko ni bila več članica IO. S svojimi bogatimi strokovnimi izkušnjami je vedno pripravljena pomagati mlajšim kolegicam. Je soavtorica priročnika Priporočila za delo v sterilizaciji. Milena Belšak je s svojim bogatim strokovnim znanjem, ki ga nesebično deli, dvignila stroko sterilizacije v njihovem zavodu. Ves čas aktivno sodeluje v štajerski regiji, kjer kolegicam iz manjših zavodov pomaga s strokovnimi nasveti.

Svetovni kongres o sterilizaciji

Članice izvršnega odbora strokovne sekcije smo se udeležile svetovnega kongresa o sterilizaciji v Haagu. Na kongresu smo dobili potrditev, da delamo strokovno pravilno, vendar smo pred velikimi izzivi. Predvsem, kako doseči poenoten proces reprocesi-

ranja na vseh ravneh zdravstvenega varstva in vseh zdravstvenih zavodih.

V preteklem letu smo člani izvršnega odbora strokovne sekcije odgovarjali na številna strokovna vprašanja in dileme kolegic in kolegov zlasti iz primarnega zdravstva.

Predsednica sekcije
Nataša Piletič

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V HEMATOLOGIJ

V sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji dvakrat letno pripravimo dvodnevna strokovna srečanja. Cilj omenjenih izobraževanj je kontinuirano izpopolnjevanje vseh profilov zdravstvene nege ne samo znotraj hematologije, ampak na vseh področjih, ki se dotikajo hematološkega bolnika. Ta področja segajo od infektologije, transfuziologije, onkologije, osrednjih venskih pristopov, prehrane, psihologije, farmacije, higijene, otorinolaringologije, ortopedije, intenzivne medicine ... do področij, ki so specifična za hematološke bolnike.

Posebnost sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji je obravnava vseh starostnih skupin – od otroka do starostnika.

V Sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji poskušamo opozarjati na težave, na katere naletimo v praksi, poiskati rešitve in jih vpeljati v klinično prakso na vseh ravneh zdravstvene oskrbe v Sloveniji.

Glede na aktualno problematiko organiziramo strokovna srečanja.

Prehrana hemato-onkoloških bolnikov

Leta 2019 smo organizirali dve strokovni srečanja:

5. in 6. aprila smo v Zrečah organizirali dvodnevno srečanje z naslovom **Prehrana hemato-onkoloških bolnikov**. Na srečanje smo povabili strokovnjake iz prehranske ambulante Onkološkega inštituta ter dietetike, ki se ukvarjajo z hemato-onkološkimi bolniki iz vseh slovenskih pokrajin. Gostili smo tudi medicinsko sestro iz Hrvaške, ki nam je predstavila, kako pri njih organizirajo sterilno prehrano.

12. in 13. oktobra smo v Podčetrtku organizirali dvodnevno srečanje z naslovom **Pogled vase**. Da se lahko uspešno soočamo z izzivi moderne medicine, se je včasih treba ustaviti, pogledati vase in pogledati, kakšne posledice nam pušča služba, ki jo opravljamo, kako vplivajo umirajoči bolniki na nas, kako žalujemo in kako si lahko pomagamo. Na strokovnem srečanju smo obravnavali tudi spoprijemanje otrok, mladostnikov in staršev z rakom tako z vidika psihologa kot s strani medicinske sestre.

Predsednik sekcije
Boštjan Jovan

Utrinek aprilskega srečanja Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V URGENCI

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci daje velik poudarek izobraževanju, stalnemu sledenju novostim in praktičnemu obnavljanju znanja, ki je potrebno pri izvajanju kakovostne in varne zdravstvene nege urgentnih pacientov. Vsako leto organizira več izobraževanj, ki se ga udeležujejo številni zdravstveni delavci. Izpolnjene anketne udeležencev kažejo, da so z izobraževanji zadovoljni in da je naše delo opravljeno kakovostno.

Tretje srečanje glavnih medicinskih sester/vodij ZN urgentnih centrov/enot v Sloveniji

Zagotavljanje nujne medicinske pomoči na celotnem območju Republike Slovenije in vzpostavitev mreže urgentnih centrov je pomemben korak k zagotavljanju učinkovitejše, hkrati pa uspešnejše obravnave nujnih pacientov. Leta 2015 je bilo slavnostno odprtih 10 urgentnih centrov (UC). Strokovne vodje so se znašle pred mnogimi izzivi, saj je bilo treba odpre-

ti nova delovišča, kot so triaža, opazovalna enota, zaposliti nov kader in še veliko tega. Sekcija je pri tem videla priložnost izmenjave mnenj, izkušenj in sodelovanja glavnih medicinskih sester/strokovnih vodij.

Decembra 2019 je tako potekalo že tretje srečanje, prvo je bilo 2016 in drugo 2018. Tema prvih dveh srečanj je bila predvsem triaža in težave z različnimi programi. Drugega srečanja se je udeležila tudi predsednica Zbornice – Zveze Monika Ažman. Vsako srečanje se je začelo s predavanjem, kjer so različni strokovnjaki predstavili določeno strokovno temo. Na tretjem srečanju so se udeleženci dogovorili, da bi pripravili skupno anketo o zadovoljstvu pacientov z obravnavo v urgentnem centru ter nekatere kazalnike kakovosti, npr. zadovoljstvo pacientov z obravnavo v UC, čas čakanja pacientov od vstopa v UC do triaže, čas trajanja triaže, ustreznost dokumentacije, število nadtriaziranih in podtriaziranih pacientov.

Srečanja bodo tudi v prihodnje, ker bomo nadaljevali s prikazi dobrih praks, izmenjavo izkušenj ter primerjavo kazalnikov kakovosti.

Podelitev priznanja na ožjem strokovnem področju

Sekcija je Andreju Kramerju podelila priznanje za dosežke na ožjem strokovnem področju za sodelovanje v strokovni skupini ortopedskih tehnologov, za sodelovanje pri razvoju strokovnega področja imobilizacije

Del udeležencev strokovnega srečanja decembra 2019 v Ljubljani

in ortopedskih pripomočkov, za nesebično podporo in empatičen odnos do pacientov, sodelavcev in kolegov.

Andrej Kramer je osnovno šolo obiskoval v Laškem, srednjo zdravstveno šolo pa v Celju in jo uspešno zaključil leta 1983. Zaposlil se je v mavčarni Splošne bolnišnice Celje, kjer dela še danes. Področje imobilizacije ga je od vsega začetka zelo zanimalo in ostalo njegovo področje poklicne izbire.

Leta 1995 je bila ustanovljena Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v urgenci, znotraj katere od ustanovitve naprej deluje delovna skupina ortopedskih tehnologov in Andrej je njen član vse od začetka. V skupini aktivno deluje in pripravlja strokovne prispevke za učne delavnice in strokovna srečanja, svoje znanje in izkušnje deli s kolegi in ves čas sledi novostim na svojem strokovnem področju.

Podelitev priznanja na ožjem strokovnem področju, Terme Čatež, oktober 2019, od desne proti levi: Anita Prelec (izvršna direktorica Zbornice – Zveze), Andrej Kramer (prejemnik priznanja), Vida Bračko (podpredsednica strokovne sekcije)

Predsednica sekcije
Nada Macura Višić

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V DERMATOVENERO- LOGIJI

Lani smo z Zbornico – Zvezo sodelovali v projektu Ministrstva za zdravje Šola povijanja in oblačenje kompresijskih oblačil, aprila pa smo v Bohinju organizirali strokovno srečanje z naslovom Posebne bolezni v dermatovenerologiji. Imeli smo tudi mandatne volitve predsednika in članov IO sekcije.

Sodelovanje v projektu Ministrstva za zdravje RS

Na povabilo predsednice Zbornice – Zveze Monike Ažman smo sodelovali v projektu Ministrstva za zdravje in izvedli **šolo povijanja in oblačenja kompresijskih oblačil**. Udeleženci so bili zdravstveni delavci, ki so se usposabljali za zdravstveno oskrbo na domu. Izobraževanje je bilo teoretično in praktično.

Posebne bolezni v dermatovenerologiji

12. aprila smo v okviru sekcije organizirali strokovno srečanje na temo posebnih bolezni v dermatovenerologiji. Strokovno srečanje je bilo v Bohinju,

v Eko hotelu. Srečanja se je udeležilo 40 udeležencev s področja dermatovenerologije, največ iz UKC Ljubljana in Maribor ter posamezniki iz Celja in zasebnih ordinacij. Predstavljena so bila obolenja, ki jih v dermatologiji ne srečujemo prav pogosto in nam zato še posebej predstavljajo izziv tako pri samem zdravljenju kot tudi v zdravstveni negi. Slušatelji so bili zelo zadovoljni, saj so bili predavatelji pri podajanju vsebin jasni, jedrnat, predvsem pa časovno točni. Udeleženci so pozorno poslušali in na koncu sodelovali v razpravi. Strokovno izpopolnjevanje je potekalo v zelo prijetnem vzdušju, tema je bila zanimiva in vsi so zvedeli veliko novega. V okviru strokovnega srečanja smo izvedli tudi mandatne volitve za predsednika in člane IO sekcije. Za člane IO bo treba volitve ponoviti, saj sta bili dve vlogi nepopolni in je bilo zato izvoljenih premalo članov.

Predsednica sekcije
Mojca Vreček

Šola povijanja in oblačenja kompresijskih oblačil, 7. januar 2019, Ljubljana

Posebne bolezni v dermatovenerologiji, 12. april 2019, Bohinj

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV NA INTERNISTIČNO- INFEKTOLOŠKEM PODROČJU

Sekcija spodbuja sodelovanje vseh, ki delujejo na internistično-infektoškem področju in s tem skrbi za napredek in razvoj stroke. V sekcijo vključuje strokovnjake različnih področij in krajev delovanja in na ta način skrbi za širšo paletu novih idej in kritičnega razmišljanja. Skrbi, da se v okviru delavnic in seminarjev loteva aktualnih tem in išče odgovore nanje.

Dvodnevni seminar Zdravstvena nega bolnika, ki prejema protimikrobna zdravila

Sekcija je od 19. do 20. marca 2019 organizirala dvodnevni seminar z naslovom Zdravstvena nega bolnika, ki prejema protimikrobna zdravila.

Predavanja smo razdelili v več sklopov. V prvem sklopu so predavatelji poudarili nadzorovano rabo antibiotikov in vlogo medicinske sestre pri tem. Ponovili so stranske učinke antibiotikov in nam razložili novosti v povezavi z večkratno odpornimi bakterijami. V naslednjem sklopu

smo poslušali o pripravi antibiotikov, kompatibilnosti z infuzijskimi raztopinami in o posebnostih aplikacije pri otroku. Podrobno smo poslušali o zapletih intravenoznih kanalov, povezanih z aplikacijo antibiotikov in o rokovanju s katetri PIC ter CVK. Naslednji dan smo se ukvarjali z napakami pri dajanju zdravil in pristop k anafilaksiji. Za praktično uporabo smo poslušali postopek obravnave poškodbe z ostrim predmetom pri zdravstvenih delavcih. Sledile so tudi praktične delavnice. Ta seminar je podrobno analiziral delo zdravstvene nege v zvezi s protimikrobnimi zdravili, kako pomembna je natančna in dosledna priprava in aplikacija zdravil ter pogoji dela pri tem. V razpravi smo razmišljali tudi o smiselnosti farmacevta na bolnišničnem oddelku, ki bi se aktivno vključeval v proces priprave zdravil. Seminar je izpolnil pričakovanja strokovnega odbora in udeležencev, ki so bili navdušeni nad izbranimi temami.

Predsednica sekcije
Veronika Jagodic Bašič

SEKCIJA IZVAJALCEV ZDRAVSTVENE NEGE IN OSKRBE V SOCIALNEM VARSTVU

Izzivi v obravnavi nevrološkega bolnika

Osrednji izobraževalni dogodek, ki ga je organizirala Sekcija izvajalcev zdravstvene nege in oskrbe v socialnem varstvu, je potekal v Ljubljani maja. Naslov srečanja je bil Izzivi v obravnavi nevrološkega bolnika. Ob tem je izšel istoimenski zbornik. V njegovem uvodu je Ivanka Limonšek zapisala, da se medicinske sestre v socialnem varstvu dnevno srečujejo s specifičnimi potrebami bolnikov. Bolnike v posameznih zavodih različno poimenujejo, v nekaterih so stanovalci, drugje uporabniki, spet drugje oskrbovanci. Vsem zavodom pa je skupno, da zanje izvajajo 24-urno institucionalno varstvo različnih oblik, večina izvaja tudi dnevno varstvo. Izvajalci zdravstvene nege in oskrbe smo ob oskrbovancih vse dni v letu, ob delavnikih in praznikih, ko je njihovo zdravstveno stanje stabilno, ko so hudo bolni, ko umirajo in ni ob njih njihovih bližnjih.

Sodelovanje s kolegi iz varstveno-delovnih centrov in zavodov za usposabljanje

V letu 2019 so se sekciji socialno-varstvenih zavodov priključili tudi kolegi iz varstveno-delovnih centrov in zavodov za usposabljanje, ki izvajajo institucionalno varstvo, in zavodov, ki izvajajo zdravstveno nego oseb s posebnimi potrebami in oseb s pridobljeno možgansko poškodbo. S tem smo zaključili aktivnosti, ki smo jih dolgo načrtovali in to je bilo izho-

dišče za preimenovanja sekcije v letu 2019, tudi zaradi vseh izvajalcev zdravstvene nege in oskrbe. V socialnem varstvu je pomemben član tima tudi bolničar-negovalec. Sekcija se je tako iz sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnovarstvenih zavodih, preimenovala v sekcijo izvajalcev zdravstvene nege in oskrbe v socialnem varstvu.

V socialnem varstvu se že leta srečujemo z vedno zahtevnejšimi potrebami po zdravstveni negi in zavedanjem pomena kontinuiranega izobraževanja. Sledimo dobrim praksam in uvajamo prakso, ki temelji na dokazih. Zavedamo se pomena timskega dela, interdisciplinarnega pristopa in delitve znanja. Vse to so bile povezovalne niti strokovnega srečanja. Na srečanje smo povabili tudi strokovne delavce, s katerimi pri svojem delu sodelujemo in skupaj z njimi skrbimo za varnost in kakovost življenja ljudi. Skozi njihove prispevke smo poleg dobrih praks imeli priložnost nazorno videti, kako pomembno je sodelovanje za kakovost življenja posameznika.

Uporaba robotike in nove možnosti rehabilitacije

Med novimi znanji smo z zanimanjem prisluhnili novostim na področju sodobne nevrorehabilitacije z uporabo robotike. Uporaba robotike tudi pri starejših nudi nove možnosti rehabilitacije in tudi tu je zdravstvena nega prepoznavna in prisotna s pomembno vlogo.

Pomen zavedanja vseh pravil pri aplikaciji zdravila je tema, ki je na srečanju pritegnila veliko pozornosti in nam potrdila, da sledimo stroki.

Živimo v času, ko se je širša družbena javnost začela zavedati in govoriti o težavah oskrbe starejših in ljudi s posebnimi potrebami. Dolgo smo opozarjali pristojne, saj so bolniki v socialnem varstvu bili samo naša skrb. Zahtevnost in strokovno delo v zavodu je bilo prikazano v predstavitvi zavoda Dornava.

Prispevek je bil zaključen s pomembnim sporočilom srečanja, da se moramo vsi deležniki v skrbi za starejše in osebe s posebnimi potrebami zavedati, da moramo pri vseh svojih dejavnostih zavedati posameznikove integritete in enkratnosti človeškega življenja. Odnos ni nikoli dokončan proces, zato se moramo zavedati nujnosti nenehnega učenja učinkovitejših vedenj, učinkovite komunikacije in prave ljubezni do sebe in drugih.

Predsednica sekcije
Gabrijela Valenčič

Fotografija: Ivanka Limonšek

Sekcija medicinskih sester
in zdravstvenih tehnikov
v kardiologiji in angiologiji

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V KARDIOLOGIJI IN ANGIOLOGIJI

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji združuje in povezuje medicinske sestre iz vse Slovenije, ki delujejo na področju zdravstvene nege kardiološkega in angiološkega bolnika. Za nalogo si je zadala predvsem strokovno rast, organizacijo aktualnih in zanimivih strokovnih srečanj, interdisciplinarno delovanje, povezovanje s kolegicami in kolegi iz tujine ter aktivno sodelovanje v raznih preventivnih akcijah za preprečevanje bolezni srca in žilja. Še posebej se zavzema za povezovanje kolegic in kolegov iz različnih slovenskih regij, medsebojno sodelovanje in izmenjavo izkušenj ter prenašanje dobrih praks na področju kardiologije in angiologije.

Strokovna srečanja doma in v tujini

V 2019 smo 13. aprila v Termah Topolšica organizirali strokovno srečanje z naslovom **Farmakološko zdravljenje bolnikov s srčnim popuščanjem**. Srečanje je potekalo v sodelovanju z Združenjem kardiologov Slovenije, Delovno skupino za srčno popuščanje in je bilo namenjeno predvsem medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom, ki se pri svojem delu dnevno srečujejo z bolniki s srčnim popuščanjem.

31. maja in 1. junija smo v Termah Šmarješke Toplice organizirali dvodnevno strokovno srečanje **Kardiološko-angiološke smernice in umetnost komunikacije v praksi zdravstvene nege**. Ob tem smo izdali zbornik prispevkov z recenzijo in CIP (kataložnim zapisom) Kardiološko-angiološke smernice in umetnost komunikacije v praksi zdravstvene nege.

4. in 5. oktobra smo v sodelovanju z Združenjem kardiologov Slovenije in Kliničnim oddelkom za kardiologijo UKC Ljubljana pripravili strokovno srečanje **Aritmije/Pacing 2019**, na katerem so sodelovale tudi kolegice iz Hrvaške in Avstrije.

Od 2. do 4. maja 2019 smo se udeležili kongresa EuroHeartCare v Milanu. Moto kongresa je bil Tackling the Complexity of Cardiovascular Care. Cilj je bil osredotočiti se na multidisciplinarno

obravnavo bolnika v procesu zdravljenja, vpeljavo novosti v prakso. V času kongresa je potekala tudi skupščina CCNAP, katere članica je tudi naša Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kardiologiji in angiologiji Slovenije s predstavnico Urško Hvala in Ireno Trampuš, ki sta se skupščine aktivno udeležili. Tema sestanka je bila implementacija smernic v zdravstveno nego ter aktivnosti za spodbujanje k članstvu v ACNAP.

Od 7. do 10. novembra smo se na povabilo Hrvatske udruge kardioloških medicinskih sestara v sodelovanju s KO za kardiologijo UKC Ljubljana in Bolnišnico Topolšica aktivno s predavanjema udeležili tridnevnega kongresa v Makarski na Hrvaškem.

Kardiološko- angiološke smernice in umetnost komunikacije v praksi zdravstvene nege

Osrednji dogodek leta 2019 je bilo dvodnevno strokovno srečanje z naslovom **Kardiološko- angiološke smernice in umetnost komunikacije v praksi zdravstvene nege**.

Tokrat je bilo srečanje razdeljeno v tri sklope. V prvem smo predstavili smernice Evropskega združenja za kardiologijo in njihov pomen za odločanje pri obravnavi bolnikov. Predstavljena je bila nova metoda zdravljenja zožitve aortne zaklopke z metodo Transcatheter aortic valve implantation (TAVI) ter vloga medicinske sestre pri pacientih po TAVI. Osredotočili smo se predvsem na možne zaplete in aktivnosti medicinske sestre ob zapletih. Predstavljena je bila priprava pacienta na poseg ter zdravstvena oskrba po perkutani vstavitvi aortne zaklopke.

V drugem sklopu nam je Ksenija Benedetti zelo slikovito predstavila podobo medicinske sestre, drobne skrivnosti o osnovah komunikacije, osebni urejenosti in bontonu.

Tretji sklop je bil posvečen nacionalnim smernicam in periferni arterijski bolezni, ki je v razvitem svetu zelo pogosta in ogroža zdravje in preživetje bolnikov. Predstavljena je bila vloga medicinske sestre kot izvajalke diagnostično-terapevtskih posegov

Udeleženci strokovnega srečanja na potepu po Novem mestu

in izvajalke zdravstvene vzgoje pri preprečevanju napredovanja bolezni.

Na sobotnih delavnicah smo se seznanili z življenje ogrožajočimi motnjami srčnega ritma in uporabo defibrilatorja ter reševanju konfliktnih situacij v delovnem okolju s pomočjo supervizorja.

Za prijetno sprostitev po napornem dnevu so poskrbeli zaposleni iz Term Šmarješke Toplice pod vodstvom gospoda Braneta, ki nas je popeljal v svet dobre kapljice in okusnih domačih mesnin. Ogledali smo si Matjaževo domačijo, slišali zgodbo o cvičku in spoznali kraljico cvička 2018. Sprehodili smo se skozi stari del Novega mesta in si na koncu želodčke napolnili v prijetnem ambientu gostišča ob reki Krki.

Predsednica sekcije
Irena Trampuš

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V MANAGEMENTU

Lani smo pripravili tri strokovna srečanja, in sicer 7. marca v prostorih Unije na Brezovici pri Ljubljani srečanje z naslovom **Sodelovanje klinično okolje – izobraževalne institucije**, 23. maja v hotelu Špik v Gozdu-Martuljku predavanje **Ravnanje z ljudmi pri delu** in 15. novembra v predavalnici UKC Ljubljana **Management danes za jutri**.

Ob tej priložnosti sta izšla dva zbornika s kataložnim zapisom (CIP).

Ravnanje z ljudmi pri delu

Sekcija medicinskih sester v managementu je 23. maja 2019 v Gozdu-Martuljku pripravila strokovno srečanje z naslovom **Ravnanje z ljudmi pri delu**. Že v času priprav na srečanje je bilo očitno, da je tema nujno potrebna, saj se je srečanja udeležilo 157 ljudi. Tako visokega števila udeležencev smo res veseli, saj se sekcija trudi, da bi dejavno prispevala k opolnomočenju managementa zdravstvene nege na vseh področjih. Veseli nas, da so nekateri zavodi srečanje združili z idejo teambuildinga vodilnega tima in na srečanje prišli v veliki zasedbi.

Brane Gruban, AMC (*Accredited Business Communicator*) in HSI (*Accredited Human Synergistics International Consultant*) je predstavil **Sistem nagrajevanja in motiviranja zaposlenih: Motivacija tretje generacije 3.0**. Pravi, da je pomembna zavzetost zaposlenih, ki za razliko od nekoč uveljavljenega koncepta zadovoljstva zaposlenih nedvomno vodi k večji delovni uspešnosti. Vzdušje in zavzetost sta posledica organizacijske kulture. V Sloveniji ne prevladuje konstruktivno vedenje, temveč

izogibanje in nasprotovanje. Nova spoznanja (motivacija 3.0) kažejo, da ljudi motivirajo vrednote, kot so avtonomija (želja usmerjati lastno življenje), želja po kompetentnosti in mojstrstvu (biti vedno boljši v tistem, kar mi je pomembno) ter smoter (smisel, poslanstvo v nečem, kar je več kot mi sami). Zgolj denar namreč motivira le še za več denarja.

Damjana Šmid, prof. soc. ped., je na zelo zanimiv in izviren način predstavila temo **Jamrati ali ne jamrati – to zame ni vprašanje**. Bistvo prispevka je bilo: Jamrati je človeško, zavedati se tega in nekaj spremeniti, pa je božansko. To lahko najboljše ponazorimo z njeno zgodbo. Nekoč je živel moški, ki si je v službo vsak dan za malico prinesel sendvič s tuno. Vsak dan se je nad njim pritoževal, ker mu ni bil všeč. Sodelavec, ki se je naveličal njegovega pritoževanja nad sendvičem s tuno, mu je nekega dne le rekel: »Pa reci ti že končno svoji ženi, naj ti pripravi drug sendvič, ker ti ta tuna ni všeč.« Moški ga je začudeno pogledal in mu rekel: »Saj si sam delam sendviče.« Jamranje je nalezljivo prav tako kot dobra volja. Je del nas, vendar ne smemo dovoliti, da nas prevzame. Definirajmo težavo in določimo rešitve.

Mag. Hilda Maze je predstavila **Nasilje na delovnem mestu**. Evropska raziskava o delovnih pogojih leta 2015 je pokazala, da je prav v zdravstvu največ nasilja. Medicinske sestre so tiste, ki so največ v stiku s pacienti in njihovimi svojci in zaradi tega imajo z nasilnim vedenjem največ opravka. V Sloveniji delavci v zdravstvu niso deležni zakonodaje, ki bi celovito urejala varnost na delovnem mestu, kot je

Fotografije: Boža Hribar

to urejeno za zaposlene v pravosodju. Zato je njihova varnost dejansko odvisna od razmer na delovnem mestu. O nasilnem vedenju se še vedno premalo govori. Ko pa pride do tega, gre običajno za hujše nasilne dogodke, ki pritegnejo javnost, kot je bil npr. uboj zdravnika v Izoli.

Doc. dr. Vesna Vuk Godina je nazorno predstavila kulturne razlike in način njihovega vpliva na uvajanje sprememb v naše delovno okolje. Pravi, da so sistemi, tudi v zdravstvu, pri nas razpadli. Slovenija se v preveliki meri želi zgledovati po tujih sistemih, vendar ljudje za to niso pripravljeni in tudi pristopi od drugje pri nas ne delujejo. Za vzpostavitev sistemov pa je nujna vizija, ki je nimamo.

Mag. Andraž Banfi je s svojim predavanjem **Starejši zaposleni – še vedno vključeni in zavzeti** opozoril na demografske spremembe in s tem nujno podaljševanje delovne aktivnosti starejših, ki s svojimi bogatimi izkušnjami lahko veliko prispevajo k uspešnosti podjetja. Projekt Celovita podpora podjetjem za aktivno stara-

nje delovne sile je trenutno namenjen gospodarstvu, bi ga pa prav zaradi aktualnosti nujno potrebovali tudi v zdravstvu. Prav na našem področju smo namreč po eni strani soočeni z odhajanjem in staranjem medicinskih sester in po drugi strani čedalje starejšim pacientom. Izkušenj se ne da kupiti, so dodana vrednost, ki jih moramo upoštevati pri vrednotenju človeškega kapitala.

Kaj lahko naredimo sami za zmanjševanje izgorelosti, je na praktičen način prikazala prof. dr. Živa Novak Antolič s predstavitvijo aktivnosti, ki se izvajajo v okviru projekta **PRIZMAa**. Poudarila je, da veliko naredimo za paciente, ob tem pa zelo slabo poskrbimo zase.

As. dr. Iztok Štefanec je na praktičnih primerih, ki so se zaključili na sodiščih, predstavil, kaj je in kaj ni mobing. Mobing ne pozna meja, njegovih vzrokov ne gre iskati izključno v formalnem hierarhičnem položaju in moči posameznika na delovnem mestu, temveč prej v določenih osebnostnih lastnostih in vedenjskih

vzorcih. V prvi vrsti je za škodo, ki nastane žrtvi mobinga, odškodninsko odgovoren delodajalec, ker ga ni preprečil.

Analiza anketnega vprašalnika je pokazala visoko zadovoljstvo udeležencev z vsebino in organizacijo srečanja. Udeleženci srečanja so v anketnem vprašalniku povedali, da si želijo, da bi nekatere teme bile predstavljene v obliki delavnic, predvsem pa, da bi bila predavanja časovno manj omejena. To bomo nedvomno upoštevali pri pripravi naslednjega strokovnega srečanja, skupaj z vsebinskimi predlogi, ki bi jih radi slišali na naslednjih srečanjih. Tudi predavatelji so bili z udeležbo zadovoljni, predvsem z odličnim sodelovanjem udeleženk in udeležencev in z odličnim programom.

Predsednica sekcije
doc. dr. Saša Kadivec

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nevrologiji

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V NEVROLOGIJI

Pogoste in redke nevrološke bolezni

Na jesenski petek, 15. 11. 2019, smo se medicinske sestre in zdravstveni tehniki zbrali v mirnem kraju, v Termah Dobrna, ki so najstarejše delujoče slovensko termalno zdravilišče z več kot 610-letno tradicijo. Letošnje srečanje je bilo posvečeno pogostim in nekaterim redkim nevrološkim boleznim. Ob polni dvorani udeležencev, zbralo se nas je 83, smo kot vsa leta doslej srečanje začeli s kulturnim vložkom.

Zaposleni v Termah Dobrna so se v začetnem delu strokovnega srečanja predstavili s svojim programom dela tako z vidika vodenja, zdravstvene nege, fizioterapije kot tudi s področja delovne terapije. Ugotovili smo, da si zelo prizadevajo za dobro pacienta/uporabnika, da delujejo strokovno, etično

in z veliko mero empatije. Nadaljevali smo z vsebinami, ki so bile namenjene nekaterim redkim nevrološkim boleznim, ki jih sicer v kliničnem okolju srečujemo bolj redko in imajo lahko pestro klinično sliko, ki nas lahko nemalokrat zavede v napačno diagnozo. Ustrezna prepoznavna boleznij je za pacienta bistvena, saj le tako lahko začnemo specifično zdravljenje, vplivamo na potek bolezni in pacientom zagotovimo hitrejšo rehabilitacijo in boljšo kakovost življenja.

Ob zaključku strokovnega srečanja smo ugotovili, da je v nevrologiji pestrost simptomatike in z njimi povezanih bolezni zelo velika. Maloštevilnost redkih obolenj ne sme biti razlog, da se ne poglobljamo v posamezne bolezni, temveč da jih s svojim

znanjem in natančnim opazovanjem dovolj hitro prepoznamo. Ob tem strokovnem srečanju smo za tako pomembne vsebine nevrologije in zdravstvene nege nevrološkega pacienta izdali zbornik prispevkov z recenzijo, ki ima naslov: Pogoste in redke nevrološke bolezni (CIP 616.8-083(082)).

2019 nam je uspelo zamenjati logotip Sekcije MS in ZT v nevrologiji in na to smo zelo ponosni.

Zlati znak

Izvršilni odbor strokovne Sekcije MS in ZT v nevrologiji je napisal podporo dobitnici zlatega znaka Zbornice – Zveze za leto 2019 Lidiji Ocepek, glavni medicinski sestri Kliničnega oddelka za bolezni živčevja Nevrološke klinike UKC Ljubljana. Lidija Ocepek je naša dolgoletna sodelavka z uspešno poklicno potjo na področju zdravstvene nege nevrološkega pacienta in je članica Zbornice – Zveze že od njenega začetka. Od 2012 do 2016 je bila Lidija članica Izvršilnega odbora Sekcije MS in ZT v nevrologiji. V strokovni sekciji je bila aktivna na različnih področjih tako s predavanji kot tudi s samo organizacijo strokovnih srečanj. Lidijo odlikuje poglobljeno znanje s področja Parkinsonove bolezni, delo s pacienti z omenjeno boleznijo, povezovanje z njihovimi svojci oziroma bližnjimi in zdravstvenovzgojno delo z vsemi omenjenimi.

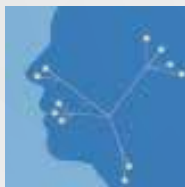
Prav tako je lansko leto prineslo priznanje srebrni znak Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih

tehnikov Maribor za strokovno delo na področju zdravstvene nege naši dolgoletni članici izvršilnega odbora sekcije Olgi Žunkovič. Olga je od začetka svoje poklicne poti zaposlena na Oddelku za nevrološke bolezni UKC Maribor.

Od 2012 leta pa vse do danes je članica Izvršilnega odbora Sekcije MS in ZT v nevrologiji. V strokovni sekciji je aktivna pri samih organizacijah strokovnih srečanj in s predavanji, predvsem s področja multiple skleroze.

Od leve proti desni so na fotografiji članice in pridruženi člani sekcije: Melita Kokol, Irma Kumer, Rozalija Šket, Darja Glavan, Maja Medvešček Smrekar, Olga Žunkovič, Dejan Doberšek, Stanka Habjanič, Bojana Sečnjak in Anita Pirečnik Noč (Fotografija: arhiv Sekcije MS in ZT v nevrologiji)

Predsednica sekcije
mag. Maja Medvešček Smrekar

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V OTORINOLARIN- GOLOGIJI

Otrok v otorinolaringologiji

Strokovna sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v otorinolaringologiji letos praznuje 10. obletnico delovanja. Organiziramo vsakoletna strokovna izobraževanja, v letu 2019 smo se osredotočili na otroka s težavami na področju ušes, nosu in grla. Predstavljene so bile teme akutno bolnega otroka ter ukrepanje medicinske sestre ob različnih situacijah. Prav tako smo v program zajeli priporočeno temo, ki je bila tokrat povezana z zdravlili, poznavanjem teh, aplikaciji zdravil, računanjem doze zdravila ... Strokovni seminar je potekal v prostorih UKC Maribor. Udeleženci so bili iz vse Slovenije, dveh univerzitetnih kliničnih centrov (UKC Maribor in UKC Ljubljana), ORL oddelkov splošnih bolnišnic, ORL ambulant zdravstvenih domov, precej udeležencev je bilo tudi iz patronažnega zdravstvenega varstva, saj se področja delovanja zdravstvene nege precej prekrivajo.

Udeleženci so izrazili željo po še več podobnih izobraževanjih, saj predstavitev različnih tem, izmenjava izkušenj bistveno pripomorejo h kakovostnejši zdravstveni obravnavi ORL pacienta. Predavatelji so bili različnih profilov, tako zdravniki kot izkušene medicinske sestre, ki so predstavile teme z vidika operacijske medicinske sestre, oddelčne medicinske sestre kot tudi ambulantne medicinske sestre. Ob tej priložnosti je bil izdan tudi recenziran zbornik predavanj z naslovom **Otrok v otorinolaringologiji**. Prav tako smo izpeljali delavnice, kjer smo na praktičnem primeru pokazali aspiracijo skozi trahealno kanilo, inhalacije ter timpanometrijo. Omenjene intervencije zdravstvene nege so udeleženci izobraževanja lahko tudi sami izvedli ter na ta način poglobili znanje na tem področju. Predvsem pri aspiraciji skozi trahealno kanilo, ki predstavlja poseg z visokim tveganjem, je bilo izpostavljenih veliko vprašanj, predlogov ter želja po še več takšnih predstavitev.

Hkrati so bile izpeljane volitve za novega predsednika in člane IO strokovne sekcije. Izvoljeni so bili nova predsednica strokovne sekcije ter člani IO sekcije. Matjažu Mrharju, dotedanjemu predsedniku strokovne sekcije, smo se zahvalili za vodenje sekcije. Matjaž je bil eden od pobudnikov ustanovitve nove strokovne sekcije in jo je vodil od njene ustanovitve.

Strokovno srečanje v Mariboru

Še več strokovnih izobraževanj 2020

Cilj strokovne Sekcije MS in ZT v otorinolaringologiji je, da se izvede čim več strokovnih izobraževanj, saj nas skrbi, da ni zadostnega prenašanja znanja na mlade kolege in kolegice. ORL oddelki splošnih bolnišnic se zaradi varčevanja združujejo z drugimi oddelki, ostajata samo dve večji ORL kliniki (Ljubljana in Maribor), ki pa sta dolžni svoje znanje in izkušnje prenesti na ostale zaposlene v zdravstveni negi na ORL področju. To lahko storimo samo z nenehnim izobraževanjem ter razvijanjem sodobne zdravstvene nege.

Predsednica sekcije
Sonja Krajnik

Novoizvoljena predsednica in člani IO strokovne sekcije

SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V PROMOCIJI ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENI VZGOJI

Člani izvršilnega odbora sekcije Majda Šmit, asist. Sanja Vrbovšek, Tadeja Bizjak, Sandra Gaber Flegar, doc. dr. Andreja Kvas, Mirna Nemanič, Ksenija Noč, Renata Škrget, Boštjan Viher smo organizirali **tri strokovna srečanja**.

Učne delavnice in izobraževanja

V januarju učno delavnico **Pokončna drža dobra drža**, kjer smo udeležence opolnomočili za izvedbo vaj na stolu med sistematskim pregledom v 3. razredih OŠ in med izvajanjem vzgoje za zdravje v osnovnih šolah. V februarju smo organizirali enodnevno srečanje z naslovom **Vzgoja za zdravje spolnost**, kjer so poleg strokovnih predavanj o spolnosti udeleženci še posebej dobili dodatna znanja v učnih delavnicah, kjer so bile praktično predstavljene izkušnje na področju informiranja staršev o pomenu cepljenja proti HPV, spolni vzgoja za mladostnike s posebnimi potrebami in kontracepcijskih metodah za mlade. V juniju smo organizirali izobraževa-

nje **Kako skrbimo za zdravje – sprememba vedenjskega sloga odraslih**.

Aktivna udeležba na mednarodni konferenci **School Nurses International (SNI) julija v Stockholmu**

Namen konferenc, ki so organizirane vsaki dve leti, je, da se strokovnjaki s tega področja zberemo v spodbudnem intelektualnem in sproščenem okolju, da delimo znanje in razumevanje izobraževalnih, čustvenih, socialnih in fizičnih potreb šoloobveznega otroka z mislijo, da bo to vplivalo na spremembo njegovega življenja. Veliko udeleženk, s katerimi smo se družili v času konference, ima specialna znanja ali specializacijo s področja »School Nurses«. Teh konferenc se udeležujejo tudi učitelji in

Udeleženke srečanja Kako skrbimo za zdravje – sprememba vedenjskega sloga odraslih, junij 2019

raziskovalci iz zdravstvenih fakultet, vladnih organizacij, kot so nacionalni inštituti za javno zdravje in ministrstva za zdravje, kot tudi nevladnih organizacij iz različnih držav Evrope, Združenih držav Amerike, Azije, Afrike in Avstralije. Med udeleženkami konference v Stockholmu nas je bilo tudi osem kolegic iz Slovenije, od tega tri članice izvršilnega odbora sekcije in štiri iz programsko-organizacijskega odbora konference (SNI), ki smo jo leta 2013 organizirali v Sloveniji. Vse tokratne udeleženske smo sodelovale v programu štiridnevne konference aktivno s tremi predavanji in plakatom. Predavanja so potekala v različnih sekcijah: Organizacija dela šolskih medicinskih sester, Zdravje in življenjski slog (v sklopu te sekcije je bilo predavanje avtoric Petre Pavlič in Ruže Pandel Mikuš Dejavniki tveganja za nastanek ortoreksije nervoze in preventivno delovanje pri mladostnikih), Vloga šolske medicinske sestre, Otroci s posebnimi potrebami (v tem sklopu je bilo predavanje avtoric Rie Jagodic in Mateje Učakar O

Fotografija slovenskih udeleženk z logotipom School Nurses International Slovenske udeleženke konference pred zaključno slovesnostjo z leve proti desni: Ria Jagodic, Mateja Učakar, Andreja Kvas, Ruža Pandel Mikuž, Petra Pavlič, Majda Šmit, Alenka Slapšak, Ksenija Noč

zmanjšanju strahu otrok v vrtcu pred obiskom zdravnika), Sekcija zdravstvena vzgoja (predavanje avtoric Majde Šmit in Alenke Slapšak Vrednotenje izvajanja vaj za pokončno držo v vsakodnevni praksi otrok, ki obiskujejo osnovno šolo) in promocija zdravja (predstavitve plakata avtoric Ksenije Noč in Andreje Kvas O razlikah med mestnimi in podeželskimi območji pri izbranih faktorjih nezdravega življenjskega sloga otrok v osmih razredih osnovnih šol v Zgornji Gorenjski).

Predsednica sekcije
Majda Šmit

**DELOVNE
SKUPINE**

DELOVNA SKUPINA ZA NENASILJE V ZDRAVSTVENI IN BABIŠKI NEGI

Člani in članice Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi smo v letu 2019 pripravili priporočila, namenjena zaposlenim v zdravstveni in babiški negi, z željo, da bi bila uporabna tudi za druge zaposlene v zdravstvu, ki se pri svojem delu srečujejo z različnimi oblikami nasilja.

Nasilje nad ženskami v družini

Pri pripravi priporočil smo upoštevali slovensko zakonodajo in strokovne usmeritve. V priporočilu za Prepoznavanje in obravnavo nasilja nad žensko v družini in partnerskih odnosih smo izpostavili zakonske zaveze, ki zaposlenim v zdravstvu nalagajo dolžnost prijavljanja ogrožajočega nasilja v družini in izvajanja postopkov in ukrepov za zaščito žrtev. Zaposleni v zdravstvu smo ob tovrstnem nasilju odgovorni za zagotavljanje ustrezne pomoči in spoštovanje integritete žrtev. Pri oblikovanju priporočil smo sledili tudi Pravilniku o pravilih in postopkih pri obravnavanju nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti, ki določa, »da zdravstveni delavec, ki pri svojem delu izve za okoliščine, na podlagi katerih je mogoče sklepati, da se izvaja nasilje v družini, o tem najpozneje v 24 urah obvesti pristojni center za socialno delo, razen če žrtev nasilja temu izrecno nasprotuje«. Pri pripravi priporočil smo vsebinsko najbolj sledili krovnemu strokovnemu dokumentu na tem področju – Strokovnim smernicam za obravnavo nasilja v družini pri opravljanju zdravstvene dejavnosti.

Prepoznavanje nasilja nad starejšimi

Pri oblikovanju priporočila za Prepoznavanje in obravnavo nasilja nad starejšo osebo v družini smo izhajali iz predpostavke, da je nasilje nad starejšimi družbena problematika, ki posega tako v področje medosebnega nasilja v družinskih odnosih in nasilja v institucionalnem varstvu, kjer starejši bivajo, kot tudi v problematiko strukturnega nasilja nad starejšimi v družbi. Zaradi neenakih možnosti, socialne izključenosti, osebne odvisnosti zaradi nemoči, bolezni, onemoglosti, pogoste materialne odvisnosti ali celo revščine ter manjše družbene moči starejših govorimo pri tej družbeni skupini o strukturnem ali sistemskem nasilju. Starejši – zaradi neenake porazdelitve moči v družbi – bolj pogosto doživljajo nasilje tudi v medosebnih odnosih.

Nasilje na delovnem mestu

V sodelovanju z dr. Sonjo Robnik smo pripravili Priporočila za obravnavo trpinčenja na delovnem mestu, kjer smo opozorili, da je v izhodišču problematike nasilja na delovnem mestu treba najprej ustrezno definirati moteče oziroma neprimerno dejanje. Če pa gre za dogodek, v katerem je eden od vpletenih uporabil silo za dosego svojega cilja ali interesa ter zlorabil svojo osebno/položajno/skupinsko premoč, drugi vpleteni pa je utrpel fizično, čustveno-psihološko, socialno ali materialno škodo in je v odnosu šibkejši subjekt, pa govorimo o nasilju. Ko zaznamo zlorabo moči

in uporabo nasilnih dejanj, je treba v nasilje poseči, ga ustaviti in oškodovano osebo zaščititi. Pripravili smo odgovore na vprašanja, s katerimi se srečuje veliko članov Zbornice – Zveze, kot kaj storiti, kadar zdravstveni delavec arogantno komunicira s svojci, je neprijazen do pacientov ali stanovalcev, sodelavce nadira, je do njih žaljiv, jih ponižuje in jim s tem jemlje dostojanstvo ter negativno vpliva na njihovo počutje ter kakovost dela. Kako opolnomočiti sodelavce, da se bodo takšni neprimerni komunikaciji sodelavcev zmogli postaviti po robu, kako jih zaščititi, da tega ne bodo več doživljali? Kako se odzvati na nasilje – komu povedati in na koga se obrniti? Kje je meja, ko je treba ukrepati? Kaj je nujno treba storiti v takšnih primerih? Kakšna je vloga vodstva pri soočenju z nasiljem? Odgovore sta skupaj s pravno službo Zbornice – Zveze pripravili naši članici Doroteja Lešnik Mugnaioni in Darinka Klemenc, kar smo objavili tudi v Utripu.

Neprimerni obiski politikov v porodnišnicah

Novembra je na sedežu Zbornice – Zveze potekala okrogla miza z naslovom Obiski politikov ob novoletnih praznikih po slovenskih porodnišnicah. Organizirala in vodila jo je Darinka Klemenc. Udeleženci okrogle mize so se strinjali, da so obiski politikov v porodnišnicah neprimerna praksa, nepotreben populizem politikov, poleg tega je to motenje zasebnosti ter kršenje pravic pacientov (tako mate-

re kot novorojenčka) in zaposlenih. Na to temo smo pripravili tudi objavo za javnost in prispevek v biltenu Utrip. Naša priporočila so upoštevali predsednik države RS Borut Pahor in nekateri župani.

Sodelovali smo tudi pri preoblikovanju spletne strani Zbornice – Zveze, ki smo jo v delu, namenjenem delovni skupini, tudi vsebinsko in oblikovno dodelali.

Predsednica delovne skupine
Irena Špela Cvetežar

DELOVNA SKUPINA ZA PALIATIVNO ZDRAVSTVENO NEGO

Od konca septembra v prostorih Zbornice – Zveze poteka že drugo izobraževanje za specialna znanja iz paliativne oskrbe za medicinske sestre v 11 sklopih. Lani smo izpeljali prvih pet sklopov predavanj, preostalih šest sklopov izobraževanja bomo izvedli v 2020. Ob koncu teoretičnega dela izobraževanja bodo slušatelji opravili še 21-urno praktično usposabljanje v učnih bazah, nato pa pisni izpit in ustni zagovor.

Specialna znanja iz paliativne oskrbe

S 120-urnim izobraževanjem za specialna znanja iz paliativne oskrbe je lani konec septembra začela druga generacija medicinskih sester. Na letošnje izobraževanje se je prijavilo 33 kandidatk in kandidatov z vseh treh ravni zdravstvene dejavnosti. Tokrat smo v izobraževanje vključili tudi zdravstvene tehnike, ki jih je približno tretjina, dve tretjini pa je diplomiranih medicinskih sester oz. diplomiranih babic.

ranih medicinskih sester oz. diplomiranih babic.

Tretjina udeležencev izobraževanja poklicno deluje na področju patronažnega zdravstvenega varstva, druga tretjina pa v socialnih zavodih. Udeleženci izobraževanja prihajajo še iz izobraževalne zdravstvene dejavnosti, ambulant družinske medicine, Hiše Ljubhospic, Slovenskega društva hospic, iz neakutne bolnišnične obravnave, iz splošnih bolnišnic in UKC ter ambulante za bolnike z ALS (amiotrofična lateralna skleroza).

Vsem udeležencem izobraževanja je skupno, da pri svojem profesionalnem delu občutijo stisko in nemoč zaradi pomanjkanja znanja s področja paliativne oskrbe. Predvsem so v stiski patronažne medicinske sestre in medicinske sestre, ki prihajajo iz socialnih zavodov. Poudarjajo, da organizacija paliativne oskrbe ni prilagojena demografskim spremembam,

ki smo jim priča. Oskrbovanci so vse starejši in z več napredovalimi kroničnimi nenalezljivimi boleznimi, njihovi svojci vse bolj zaskrbljeni, medicinske sestre pa nimajo ustreznega znanja, kako pristopiti k reševanju težav. Znanja iz paliativne oskrbe pogrešajo tudi pri zdravnikih.

Udeleženci druge generacije izobraževanja za specialna znanja za medicinske sestre iz paliativne oskrbe

Nekateri udeleženci izobraževanja so se na izobraževanje prijavili, ker so se na novo zaposlili na delovnih mestih, kjer izvajajo zdravstveno nego neozdravljivo bolnih in starejših, ponekod imajo v načrtu formiranje paliativnih timov in oddelkov za paliativno oskrbo bolnikov, nekateri prepoznavajo potrebo, da vpeljejo znanja iz paliativne oskrbe v svoja delovna okolja, najbolj drzni udeleženci izobraževanja pa trdijo, da je končno treba nekaj narediti, da se zagotovi paliativna oskrba tistim, ki jo potrebujejo. »In začetek tega je izobraževanje,« pravijo.

Udeleženci izobraževanja med delavnico iz aromaterapije

Predsednica delovne skupine
Judita Slak

DELOVNA SKUPINA ZA OHRANJANJE ZGODOVINE ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

Članice delovne skupine so po sklepu UO Zbornice – Zveze od decembra 2018 Irena Keršič, vodja, Majda Šlajmer Japelj, Darinka Klemenc, Marjeta Berkopec, Zdenka Seničar, Marjeta Kokoš, doc. dr. Jadranka Stričević, Gordana Njenjič, Andreja Mihelič Zajec. Članice delujejo v skladu s Kodeksom delovanja funkcionarjev Zbornice – Zveze. Mandat članic ni omejen.

100-letnica nastopa dela prve skrbstvene sestre na Slovenskem

Osrednji dogodek, v katerem je sodelovala DS ZG v letu 2019, je bil posvečen obeležju 100-letnice nastopa dela prve skrbstvene (medicinske sestre) sestre na Slovenskem in s tem začetek in vzpon poklica medicinske sestre in stroke zdravstvene nege. **Prispevek DS ZG je obsegal izvedbo osrednje slavnostne akademije 10. maja na Brdu pri Kranju, sodelovanje z uredniškim odborom Utripa ter pobudo in utemeljitev predloga za prejemnico priznanja za življenjsko delo Angele Boškin.**

DS ZG se je aktivno vključila v pripravo in izvedbo svečane akademije. Rdečanit prireditve je bila predstavitev zgodovine vzpona in razvoja poklica medicinske sestre in stroke zdravstvene nege skozi razvoj delovne obleke/uniforme zaposlenih v zdravstveni in babiški negi na Slovenskem. Pri izvedbi sta sodelovali Irena Keršič in Darinka Klemenc. Akademija je bila razdeljena na dva dela. Prvi del se je nanašal na prvih 50 let razvoja zgodovine zdravstvene in babiške nege, tj. od leta 1919, ki ga zaznamuje nastop dela Angele Boškin do 1969, ko je strokovna organizacija prvič podelila najvišje priznanje zlati znak. Sledila je podelitev priznanja zlati znak dobitnicam v letu 2019. Drugi del je obsegal predstavitev zgodovine od leta 1969 do 2019. Prireditve je zaokročila podelitev priznanja za življenjsko delo Angele Boškin. Priznanje je prejela Marjeta Kokoš, članica naše delovne skupine. Utemeljitev predloga za prejemnico priznanja za življenjsko delo Angele Boškin sta posredovali Darinka Klemenc in Silva Vuga.

Predstavitve Marjete Kokoš, dobitnice priznanja za življenjsko delo Angele Boškin

Gospa Marjeta Kokoš, viš. med. ses., univ. dipl. org., je po diplomi na VŠZD v Ljubljani leta 1960 poklicno pot začela v obratni ambulanti Strojne tovarne v Trbovljah, nadaljevala pa v Splošni bolnišnici Maribor na porodnem oddelku kot operacijska medicinska

Predstavitve zgodovine zdravstvene nege skozi delovno obleko zaposlenih (Fotografija: Matej Glavinac. Vir: DS ZG Zbornica – Zveza)

Marjeta Kokoš prejema priznanje iz rok predsednika vlade, Marjana Šarca. (Dosegljivo na: <https://www.strankalms.si/premier-ob-100-letnici-poklica-medicinske-sestre-na-slovenskih-tleh-brez-vasega-dela-noben-zdravstveni-sistem-ne-prezivi/>)

sestra. Po skoraj desetih letih dela na tem področju se je zaposlila na Srednji šoli za medicinske sestre v Mariboru. Nadaljevala je tudi z lastnim izobraževanjem in leta 1979 diplomirala na Fakulteti za organizacijo dela v Kranju pri Univerzi v Mariboru.

Področje strokovnega in družbenega delovanja je udeležena pri Izbraževalni skupnosti Slovenije, Republiškem strokovnem kolegiju za zdravstveno nego pri Ministrstvu za zdravstvo R Slovenije, Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, v projektni skupini za normative in standarde pri Zavodu za zdravstveno varstvo Slovenije in uredniškem odboru Zdravstvenega obzornika. Bila je tudi aktivna na številnih seminarjih, konferencah in kongresih ter predavala doma in v tujini.

Na povabilo Višje šole za zdravstvene delavce Univerze Edvarda Kardelja v

Ljubljani je bila imenovana za predavateljico in koordinatorico in leta 1982 s habilitacijo izvoljena v naziv asistentke za predmete organizacija zdravstva, organizacija socialnega varstva in ekonomika v zdravstvu. Sodelovala je tudi pri prenosu procesa zdravstvene nege v slovenski negovalni prostor in bila članica v raziskovalni skupini Kolaborativnega centra za primarno zdravstveno nego Svetovne zdravstvene organizacije v organizaciji TOZD Patronažno varstvo, Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor.

Leta 1985 je na Mestni občini Maribor pri Komiteju za družbene dejavnosti prevzela delo svetovalke za zdravstveno in socialno področje, nato pa leta 1987 postala direktorica Doma upokojujencev Danice Vogrinec Maribor. Tudi tu je predano razdajala svoje znanje iz organizacije, ekonomike, zdravstvene nege, veliko je delala na humanizaciji odnosov do pacientov tako v institucijah kot na domu.

Leta 1993 je Marjeta Kokoš postala ena prvih predavateljic Fakultete za zdravstvene vede v Mariboru in ostala še dolga leta aktivna sodelavka. Pred leti se je vključila v Delovno skupino za ohranjanje zgodovine zdravstvene in babiške nege pri Zbornici – Zvezi in ob tem, za Silvo Vuga, prevzela vodenje delovne skupine za zgodovino v DMSBZT Maribor. Bibliografija Marjete Kokoš je obsežna in vsebuje 161 vpisov. Je dobitnica več priznanj. Profesionalna pot Marjete Kokoš je pomembno zaznamovala področje slovenske zdravstvene nege.

Po zaključku prireditve je nastal zelo bogat fotoalbum, ki prikazuje tudi zakulisje nastajanja prireditve. Irena Keršič je ob zaključku leta na prednovoletnem srečanju prejela priznanje Zbornice – Zveze za kulturnozgodovinski prispevek k ohranjanju zgodovine zdravstvene in babiške nege.

Medsebojno sodelovanje z uredniškim odborom Utripa in delovno skupino je usklajevala Marjeta Berkopec. Rubrika »Iz zgodovine« je bila posvečena predstavitvi spominov in zgodbam ljudi, ki so delovali na področju zdravstvene in babiške nege ter s tem osvetlili dogajanja v preteklosti. Marjeta Berkopec je objavila prispevke Spomini babice Martine Petakovič, Spomini operacijske medicinske sestre Ade Ličen, Bolničar Alojz Željko, Zaščitna sestra v delavskem okraju in Spomin na medicinsko sestro Marico Hudelja, Darinka Klemenc pa prispevek Na Gorenjskem, še posebej v ZD Škofja Loka, cenijo ohranjanje zgodovinske dediščine. Naslovnice glasila so bile vse leto tematsko namenjene zgodovini poklica.

Dokumenti, nova spletna stran, mednarodni kongres ...

DS ZG je pripravila in sprejela pomemben dokument **Navodila arhiviranja arhivskega gradiva DS ZG**, ki ga je potrdil UO Zbornice – Zveze. Navodila so podlaga za arhiviranje arhivskega gradiva DS ZG kot tudi za arhiviranje gradiva strokovnih sekcij in regijskih strokovnih društev. Še naprej smo zbirali in arhivirali dokumentarno, fotografsko in predmetno

gradivo. V arhiv DS ZG so prispevale gradivo Ljubica Šavnik, Marija Šipec, Maruša šolar, Majda Gorše, Marija Miloradovič, Nuška Mlakar, Marija Vidonja. Maja Dolanc je prispevala gradivo Neže Jarnovič, Helena Sterle je podarila gradivo Tee Žvikart.

V letu 2019 je bila **postavljena spletna stran DS ZG**, ki se bo v nadaljevanju dopolnjevala. Avtorice spletne strani so članice DS ZG. Za skrbnico spletne strani je bila določena Marjeta Berkopec. Uredniški odbor Utripa je sprejel pobudo DS ZG, da soglaša z objavo prispevkov rubrike **Iz zgodovine**, objavljenih v Utripu, na spletni strani DS ZG. Pri objavah je treba navesti vir objave prispevkov (Utrip).

Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin je 1. februarja 2019 na Jesenicah organizirala slavnostno akademijo v počastitev 100-letnice od nastopa dela Angele Boškin na Jesenicah. Irena Keršič je v imenu DS ZG predstavila prispevek z naslovom **Lik in delo Angele Boškin**.

Med udeleženkami (Irena Keršič, Darinka Klemenc, Marjeta Berkopec, Monika Ažman) mednarodnega kongresa, CNAI – Florence 2020 (European Association for the History of Nursing) v Firencah od 13. do 15. februarja 2020 so potekale živahne priprave. DS ZG se je predstavila z dvema prispevkoma s področja zgodovine: **Angela Boškin**, the Beginner of Nursing Care in Slovenia in 90 Years of Organized Activities of Nurses in Slovenia. Projekt mednarodnega sodelovanja vodi Darinka Klemenc.

Delovna skupina je nadaljevala dogovor o digitalizaciji Babiškega

vestnika z Emo Dornik, raziskavo zgodovine zdravstvenega šolstva na območju Maribora, ki jo vodita Marjeta Kokoš in Jadranka Stričević, sodelovanje Andreje Mihelič Zajec pri magistrskem delu Slovenske medicinske sestre v času druge svetovne vojne na območju ljubljanske pokrajine v izvedbi Bora Zavrla, digitalizacijo fotografskega gradiva, kjer je pomembno sodelovala Gordana Njenjič. Darinka Klemenc in Irena Keršič sta predstavili knjigo *Negovanje dediščine skozi devet desetletij – organizirano delovanje medicinskih sester na Slovenskem na čajanki DMSBZT Gorenjske na Bledu* in se seznanili z Marijo Bratuž, ki je zbrala obsežno predmetno in dokumentarno gradivo v ZD Škofja Loka.

Predsednica delovne skupine
Irena Keršič

Alkotest, iz zbirke predmetnega gradiva ZD Škofja Loka, ki ga je zbrala Marija Bratuž (Fotografija: Irena Keršič, Vir DS ZG Zbornica – Zveza)

Ob 100. obletnici poklica medicinske sestre na Slovenskem v letu 2019 smo večkrat zapisali, da se zdijo začetki profesionalnega delovanja naših predhodnic skromni, a njihova vsebina napredna in v marsičem zelo sodobna.

Neprestano zavzemanje za boljše, enotnejše in uspešnejše delo ter tudi zastopanje ekonomskih interesov medicinskih sester in babic ter skrb za napredek in razvoj stroke je temeljno vodilo strokovne organizacije medicinskih sester in babic vse od njenih začetkov.

ISSN 2536-3085

9 772536 308004